Wallace, Edgar
Luht, Mart, pseud.

Mees, kes ostis Londoni

Tartus : Loodus
1930

Trükise digitaalkoopia ehk e-raamatu tellimine (eBooks on Demand (EOD)) –miljonid raamatud vaid hiireklõpsu kaugusel rohkem kui kümnes Euroopa riigis!

Täname Teid, et valisite EOD!

Euroopa raamatukogudes säilitatakse miljoneid 15.–20. sajandi raamatuid. Kõik need raamatud on nüüd kättesaadavad e-raamatuna — vaid hiireklõpsu kaugusel 24 tundi ööpäevas, 7 päeva nädalas. Tehke otsing mõne EOD võrgustikuga liitunud raamatukogu elektronkataloogis ja tellige raamatust digitaalkoopia ehk e-raamat kogu maailmast. Soovitud raamat digiteeritakse ja tehakse Teile kättesaadavaks digitaalkoopiana ehk e-raamatuna.

Miks e-raamat?

- Saate kasutada standardtarkvara digitaalkoopia lugemiseks arvutiekraanil, suurendada pilti või navigeerida läbi terve raamatu.
- Saate välja trükkida üksikuid lehekülgi või kogu raamatu.
- Saate kasutada üksikterminite täistekstotsingut nii ühe faili kui failikomplekti (isikliku e-raamatukogu) piires.
- Saate kopeerida pilte ja tekstiosi teistesse rakendustesse, näiteks tekstitöötlusprogrammidesse.

Tingimused

EOD teenust kasutades nõustute Te tingimustega, mille on kehtestanud raamatut omav raamatukogu. EOD võimaldab juurdepääsu digiteeritud dokumentidele rangelt isiklikel, mittekommertseesmärkidel. Kui soovite digitaalkoopiat muuks otstarbeks, palun võtke ühendust raamatukoguga.

- Tingimused inglise keeles: http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/en/agb.html
- Tingimused saksa keeles: http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/et/agb.html

Rohkem e-raamatuid

Seda teenust pakub juba tosin raamatukogu enam kui kümnes Euroopa riigis.
Lisainfo aadressil: http://books2ebooks.eu

MEES, KES OSTIS LONDONI

№ №
148-149

EDGAR WALLAC

LOODUSE UNIVERSAAL-BIBLIOTEE

LOODUSE UNIVERSAAL-BIBLIOTEEK

ILMUB IGAL LAUPÄEVAL, 52 NUMBRIT AASTAS.

Tellimishind (ühes saatekuludega) aastas 12 krooni.

Selle summa, 12 krooni, võib aastatellija tasuda ka jaokaupa, makstes aastatellimise sisseandmisel 4 krooni, 1. aprillil 3 krooni, 1. juulil 3 krooni ja 1. oktoobril 2 krooni. **Tellimishind** $1/2$ aastas — **6 krooni 25** senti, $1/4$ aastas — 3 krooni 25 senti.

Üksiknumber maksab 25 senti.

Väljaandja: K./Ü. „LOODUS", Tartus.
Vastutav ja tegev toimetaja: H. Männik.
Talitus: Tartus, Vana tän. 1. Tel 4-35, kirjakast 66.

LUBi 1928. ja 1929. a. ilmunud numbrid:

Edmond About . .	Mügede Kuningas. Nr. 88/89, 90/91.
A. Adson	Toomapäev. Nr. 27.
O. Berling	Jaava jumal. Nr. 94.
O. J. Bierbaum . .	Siugnaine. Nr. 11.
R. G. Binding . . .	Surematus. Nr. 100.
R. Blauman	Surma varjus. Nr. 23.
Louis Boussenard .	10 000 aastat jääs. Nr. 26.
F. R. Chateaubriand	Viimase Abenserraadži seiklused. Nr. 10.
G. K. Chesterton .	Sinine rist. Nr. 30.
J. Conrad	Duell. Nr. 53.
F. Dostojevski . .	Väike kangelane. Nr. 61.
I. Ehrenburg . . .	Viis piipu. Nr. 49.
H. H. Ewers . . .	India ja mina. Nr. 42.
„	Kummalised lood. Nr. 33.
Claude Farrère . .	Oopiumisuits. Nr. 104.
Walter Flex . . .	Wallensteini pale. Nr. 83.
Anatole France . .	Õnnesärk. Nr. 52.
John Galsworthy .	Esimene ja viimane. Nr. 1.
D. Garnett	Daam rebaseks. Nr. 8.
N. V. Gogol	Taras Bulba. Nr. 68/69.
V. J. Gregri . . .	Latvia kuningas. Nr. 13, 16.
A. Grin	Sunnitööline. Nr. 97.
Knut Hamsun . . .	Tuisupea. Nr. 95, 96.
J. Hašek ja K. Vanek	Vahva sõduri Švejki seiklused. Nr. nr. 5
	9, 12, 17, 20, 21, 28, 29, 36, 37, 45,
„	46, 50, 51, 57, 58, 66/67, 75/76, 77/78.
H. Hesse	Eelkevad. Nr. 101.

ILMUB TARTUS 52 KORDA AASTAS
LOODUSE UNIVERSAAL-BIBLIOTEEK
Nr. 146–149 TELLIMISHIND AASTAS 12 KROONI
ÜKSIKNUMBER 25 SENTI
KOLMAS AASTAKÄIK — Nr. 42—45 1930

EDGAR WALLACE

Mees, kes ostis Londoni

Inglise keelest tõlkinud
M. Luht

K./Ü. „LOODUS", TARTUS 1930

„Looduse“ korrektor M. Lubi

G. Roht'i trükk, Tartus 1930

Edgar Wallace

on võib-olla tuntuimaid kujusid kaasaegses maailmas. Vaevalt on ta võõras ühelegi ajalehe või pildiajakirja lugejale, see kiilaspäine rahulik mees pika inglise piibuga. Selle produktiivse kirjaniku romaane on tõlgitud kõigisse haritud rahvaste keelisse, neid on dramatiseeritud ja filmitud ning põnevusega loetud ja vaadatud.

Meie ajal on ärganud üldse suur huvi inimhinge ja selle avaldiste, mitte ainult normaalsete, vaid ka kuritegeliste vastu. Psühholoogide harrastused leiavad tavaliselt aga vastukaja laiemate rahvahulkade juures, sellest siis ka massiline poolehoid kriminaalromaanile.

Edgar Wallace on selle kirjandusharu sümpaatsemaid esildajaid. Küll mitte geniaalseim — selt kohalt ei ole veel keegi suutnud kõigutada Edgar Allan Poe'd — suudab ta ometi oma teoseis lõpuni paeluda lugeja tähelepanu, hoida pinevil ta närvid, panna ainsa hooga läbi lugema oma raamatu. Teisist kriminaalkirjanikest evib Wallace veel selle eelise, et oskab osavalt ühendada armastusintriigi kriminalistikaga, mis muudab ta kirjutised hoopis mitmekülgsemaks kui suurema osa ta kolleegide omad.

Kerge stiil, sorav jutustamisviis, elavad dialoogid teevad ta romaanid meeldivaiks vahepaluks tõsisema kirjanduse lugemise puhul või hubaseks ajaviiteks raske töö järel.

Tõlkija.

PEATÜKK I

Öö oli langenud West End'ile, ent kuigi tund oli hiline ja kõik eeslinnad sel hetkel kaetud pimedusega — tõeline surnud kõrb, elustatud vaid rahvarikaste kõrtside valgusest — Strand oli tulvil täis aeglaselt liikuvat rahvajõuku. Kõik otsisid avasui öise maailma kahtlasi saladusi, mida kirjanikud kirjeldavad nii veenvalt, mille nägemine aga valmistab sageli pettumust.

Tühjad eeslinnad olid saatnud oma osa rahvast vahtima suurlinna pahedeküllast öö-elu. Et ta oli pahedeküllane, selles ei kahelnud keegi. Need kahvatud müüjannad, surudes end oma kaitsvate noormeeste käsivarre vastu, need soliidsed abielunaised, käe alt kinni oma meestega, need lõbusad noored „šimmipoisid" tuhandeist kodudest väljaspool kesklinna piire — kõik teadsid selle kahe sõna tähendust: „West End"

Need tähendasid pillavat aristokraatiat — võis nähagi selle rahvakihi läiget ja sära, nende libisedes kuuldamatult Strand'i mööda teatrist õhtusöögile heledasti valgustatud autodes, puha lakist ja hõbedast. Nad tähendasid kõike seda pimestavat valgust, rõõmsat naerulaginat, restoranidest kuulduvaid nõrku muusikahelisid.

Eeslinnad nägid, mõistsid hukka, kuid olid elavalt huvitatud. Sest siin iga tund võis näha raisatuna kujuteldamatuid summasid, mis meenutasid

kõndivaile jalakäijaile vaid nende nooremas eas neile asetatud võimatuid arvutus-ülesandeid. Kõik lõhnas raha järgi — Strand — Pall Mall (puha tähtsad ja suurepärased klubid), kuid kõigist enam Picadilly Circus, suur lõõskav teemant, asetatud Londoni kuldsesse südamesse.

Raha — raha — raha! Ajalehtede sisukuulutisedki peegeldasid West End'i vaimu. ‚Tuntud näitlejanna kaotanud kalliskive 20.000 naela väärtuses', ütles üks; ‚Viiemiljoniline laevaost', teatas teine; kuid kõige enam tähelepanu tõmbas lõõmav *Monitori* kuulutis

King Kerry
ostab
Londoni

(Eriväljaanne)

See meelitas vastumeelselt antavaid vaskrahasid taskuist, mis harva tundsid muud raha kui vaske. Ta sundis äkki seisatama kiirelt kõndivaid mehi, ükskõikseid sisukuulutiste autori meelitusile.

Ta võlus isegi rikkaid oma uudishimu rahuldamisele. „King Kerry tahab osta Londoni," ütles keegi mees. „Peaks ta ostma selle restorani ja ta maha põletama," pomises teine, põrutades lauale kahvli peaga. „Oober, kui kaua lasete mind veel oodata, enne kui võtate mu tellimuse?"

„Silmapilk, mu härra!"

Pikk, meeldiva välimusega mees kõrvallauas, kes köitis parajasti kelneri kogu tähelepanu, nae-

ratas, kuuldes seda vestlust. Hallid juuksed lasksid teda paista palju vanemana, kui ta oli tõeliselt, teda vähe kurvastav asjaolu, kuna oli juba üle ajajärgust, mil ta oma välimus äratas tas huvi.

Paljud silmad pöördusid selle mehe poole, kui olles tasunud arve ta tõusis toolilt.

Ta näis olevat ebateadlik tähelepanus, millist äratas, või kui teadlik, siis ükskõikne. Peen sigar hammaste vahel, ta rajas endale teed läbi täiskiilutud ruumi restorani esikusse.

„Pagana pihta," ütles mees, kes oli kaevanud kelneri tähelepanematuse üle, „seal see saks ise ju lähebki!" Ja ta pöördus ümber toolil, et vaadelda kaugenevat kuju.

„Kes?" küsis ta sõber, pannes käest ajalehe, mida luges.

„King Kerry," ütles teine, „ameerika miljonär."

King Kerry väljus aeglaselt pöörduksest ja kadus rahvamurdu.

Jälgimas teda teatud kaugusel oli teine hästirõivastatud mees, noorem miljonärist, ilusa näoga ja peene rafineeritud ilmega.

Ta põrnitses ees-sammuvat kuju, nagu ei sooviks talle midagi head, kuid ei teinud ühtegi katset järele jõuda või mööduda mehest enda ees, näides rahul püsivat ikka samas kauguses. King Kerry pöördus Haymarketi poole ja kõndis alla Cockspur Street'ile kulgevat tänavat mööda.

Talle järgiv mees oli saledam, kuid siiski tugeva kehaehitusega. Ta kõndis kummaliselt väikeste sammudega, peagu tibades. Puudus vaba liikumine õlgadest, mida tavaliselt omavad tugevad mehed, ja teatud kangus ta kõnnakus laskis oletada sõjalise õppuse mõju. Valgustatud tänavlaternast, mille all ta seisatas, kui ees-kõndiva

mehe samm muutus aeglasemaks, hakkas silma, et ta nägu oli täiesti korrapärane, väikejooneline ja õrn.

Hermann Zeberlieff'il oli palju ta poola-ungari esivanemate tunnuseid, ja et ta ühendas nendega oma aristokraatsete isaisade upsakust, polnud ebaloomulik, pidades silmas, et Zeberlieff'id polnud etendanud just väikest osa ajaloo tegemisel.

King Kerry tegi väikest tervislikku jalutuskäiku enne tagasipöördumist unerahule oma majja Chelsea'sse. Ta jälgija aimas seda, ja kui King Kerry pöördus Thames'i kallasteele, ta hoidus laia tänava teisele küljele, kuna ei soovinud kohata silm silma vastu oma saaki.

Kallastee oli tühi inimesist, välja arvatud paar vaest hinge, kogunenud sinna mõne headtegeva ime ootel.

King Kerry seisatas ajuti kõnelema ühe või teise laia jalgteed mööda lonkiva hulgusega ja ta käsi käis mitmel korral tasku ja väljasirutatud peo vahet.

Oli mitmeid, kes lähenedes talle avakäsi hädaldasid oma viletsust, kuid ta oli liiga teadunud, et mitte eraldada õnnetust santimisest.

Üks säärane kerjus lähenes talle Kleopatra Nõela *) kohal, ent kuna King Kerry läks edasi temast hoolimata, hulgus hakkas talle järele paiskama sõimu. Äkki King Kerry pöördus ümber ja kerjus taganes jõeäärse võre poole, nagu oodates hoopi, kuid jalakäija polnud vaenuline.

Ta seisis, pingutades oma silmi pimeduses, mida veel süvendas kaugete laternate helk, ja ta sigar hõõgus punaselt ning hallilt.

*) Kuulus obelisk.

„Mis te ütlesite?" küsis ta mahedasti. „Kardan, et mõtlesin midagi muud, kui kõnelesite."

„Andke vaesele kaasinimesele mõni penn öökorteriks!" torises mees. Ta oli lihtsalt kaltsupundar ning pikad juuksed ja kasimatu habe olid eemaletõukavad isegi kaugete elektripirnide valgusel.

„Mõni penn öökorteriks?" kordas kõnetatu.

„Ja osta pits — tass kohvi," lisandas mees nobedasti.

„Miks?"

Küsimus rabas ööränduri, ja ta vaikis viivuks.

„Miks peaksin andma teile raha öökorteriks — või andma teile üldse midagi, mis te pole teeninud?"

Toonis polnud midagi karmi; ta oli mahe ning sõbralik, ja mees võttis südame rindu.

„Sest teil on raha ja minul pole," ütles ta — tema jaoks veenev ja vastuvaieldamatu põhjend.

Härrasmees raputas pead.

„See pole põhjus," lausus ta. „Millal te viimati tegite tööd?"

Mees kõhkles. Hääles, vaatamata mahedusele, oli autoriteeti. Vahest ehk oli ta ‚nuuskur' — ja neile ninatargule poisele ei maksnud valetada.

„Olen töötanud vahetevahel," ütles ta jonnakalt. „Ei saa ju tööd, kui kõik need välismaalased võtavad sul leivatüki suust ja kruvivad kõik palgad alla."

See oli vana väide, väga kasutoov, nagu ta oli leidnud, teatud liiki filantroopide juures.

„Olete te kunagi töötanud nädal aegagi oma elus, armas vend?" küsis härrasmees.

Üks „mu vend"-sordist, mõtles hulgus ja tõmbas omast tagavarast tarvilised relvad rünnakuks.

„Jah, mu härra," vagatses ta, „Issand on pannud raske katsumuse mu peale —"

Jälle raputas härrasmees pead.

„Ei sind pole maailma vaja, mu sõber," ütles ta pehmesti. „Sa tarvitad kohta ja hingad õhku, mida võiks kasustada paremini. Oled sedasorti, mis võtab vastu kõik ega anna tagasi midagi: elad töölisrahva armust, ja neil pole tõesti anda sulle noid raskesti-teenitud penne, mida pressib välja su viletsus."

„Kas tõesti lasete kaasinimesel öösiks tänavale jääda?" päris hulgus pealetükkivalt.

„Mul pole asja sinuga, vennas," ütles teine jahedasti. „Kui võim oleks minu käes, ei ma siis laseks sul ümber hulkuda."

„Noh, hea küll siis," algas kerjus veidi lepitatult.

„Teeksin sinuga samuti nagu iga teise hulkuva koeragagi — saadaksin su välja siit ilmast."

Ja ta pöördus edasi minema.

Hulgus kõhkles viivu, tume viha südames. Kallastee oli tühi — kordnikust polnud märkigi.

„Kuuled!" ütles ta järsult ja haaras King Kerry' käsivarre.

Ainult hetkeks, siis rauast rusikas lõi teda lõua alla, ja ta langes komistades sõiduteele, püüdes uuesti võita tasakaalu.

Jahmatunud ja põrutatud seisis ta rentslis vaadates oma ründaja aeglast kadumist kauguses. Võib-olla kui talle järgida ja teha lärmi, võõras annaks talle šillingi, et pääseda asja arutamisest kohtus; kuid hulgus soovis samuti, ja võib-olla enamgi kui võõras, vältida avalikkust. Kui anda õigusele maad, ta polnud lasknud oma habemel kasvada ega loobunud lõikamast juukseid seepärast, et sarnaneda erakuga, vaid seks oli teis-

sugune põhjus. Ta oleks tahtnud kätte maksta teda löönud mehele — kuid see oli ühendatud hädaohuga.

„Te tegite vea, eks ju?“

Kerjus pöördus urinal.

Ta kõrval seisis Hermann Zeberlieff, King Kerry jälgija ja kõige sündinu huvitatud pealtvaataja.

„Hoolitsege aga oma asjade eest,“ pomises kerjus ja tahtis minema lonkida.

„Oodake pisut!“ Noormees astus ta teele ette. Ta käsi kobas taskus ja tõmbas välja peotäie kulda ja hõbedat. Ta raputas seda; kuuldus musikaalset kõlinat.

„Mis teeksite kümnelise eest?“ küsis ta.

Mehe hundisilmad kiindusid rahha.

„Kõike,“ sosistas ta, „kõike — peale tapmise.“

„Mis teeksite viiekümne eest,“ jätkas noormees.

„Ma — ma teeksin tõesti kõik,“ kraaksus hulgus karedal häälel.

„Viissada ja prii sõit Austraaliasse,“ tähendas noormees, ta läbitungivate silmade kiindudes kerjusesse.

„Kõik — kõik!“ peagu ulgus mees.

Noormees noogutas pead.

„Järgige mulle,“ ütles ta, „teinepool teed.“

Nad polnud läinud veel kümmet minutitki, kui kaks meest lähenesid kiiresti Westminsteri poolt. Nad peatusid iga natukese aja pärast, et heita elektri taskulambi valgust inimjätiseile, kes vedelesid igas mõeldavas uneseisundis kallastee pinkidel. Ent nad veel ei rahuldunud sellega, vaid piidlesid teravalt iga möödujat, keda oli vähe sel hommikustpoolt öisel tunnil.

Viimaks nad kohtasid ka aeglaselt nende poole kõndivat härrat ja küsisid talt midagi.

„Jah," ütles ta, „imelik küll, kuid ma just praegu kõnelesin temaga — keskmist kasvu mees, kõneleb kummalist murret. Arvatavasti mõtlete, et ka mina kõnelen kummalist murret," naeratas ta, „ent too oli vist mõnest provintsist."

„Too oligi meie mees, inspektor," ütles üks kahest, pöördudes teise poole. „Oli tal viisiks kõneldes hoida pead ühel küljel?"

Härrasmees noogutas pead.

„Tohiksin ehk küsida, kas otsite teda — nähtavasti olete politseinikud?"

Kõnetatud mees jäi kõhklema ja vaatas oma ülemusele.

„Jah, mu härra," ütles inspektor. „Võib ju öelda teile, et ta nimi on Horace Baggin ja et teda otsitakse tapmise pärast — lõi maha ühe Devizes'i vangla vahi ja pääsis putkama, olles istunud osa oma aega jällegi tapmise eest. Saime teada, et teda olevat nähtud siin ümbruses."

Tervitanud, nad läksid edasi, ja King Kerry, sest see oli tema, jätkas mõtlikult oma teed.

„See alles oleks mees Hermann Zeberlieff'ile leida!" mõlgutas ta. Oli tõesti kokkusattumus, et just täpsalt samal hetkel naisestunud ilmega Zeberlieff võõrustas räpast hulgust oma kabinetis Park Lane'is, jootes teda eriliselt kange vene „votkaga", ja hulgus, hoides kuulatades pead ühel küljel, sai enam kuulda ameerika miljonäride nurjatute kommete üle, kui ta oli kunagi uneski näinud.

„Maa pealt peaks kaduma säärased sindrid," ütles ta lällutades. „Olgu aga paras juhus — vastu lõugu andis ta mulle ka, see siga, — küll ma teda miljonäritan!"

„Veel üks pits," julgustas Zeberlieff.

PEATÜKK II

Allmaa-raudtee lift oli tulvil täis ja Elsie Marion, hirmunud pilguga kellale, kaaluteli kiirelt, kas oleks parem oodata järgmist lifti ja riskida saada noomituse hr. Tack'ilt või püüda sisse pugeda, enne kui lifti suured uksed kinni praugahtasid.

Ta vihkas lifte ja kõige enam just täiskiilutud lifte.

Seni kui ta viivitas, uksed rullusid kinni ja kõlas: „Järgmine lift, palun!"

Ta jäi nõutult vahtima uksele, pahandudes iseenda lollusele. Just täna hommikul oli ta ju tahtnud olla täppis.

Hr. Tack oli olnud juba kaunis rahutu ta loendamatute eksimuste pärast ja järjekindlalt noominud teda pea kogu nädala. Ta oli ebatäppis, ta oli hooletu, ta oli lubamatul määral ebaenergiline naiskassiiri kohta, kelle tublidust arvestatakse omadustega, milliseid, Tack oli ses veendunud, ta ei evinud.

Eelmisel õhtul ta oli kogunud kõik kassapreilid ja pühalikult hoiatanud, et soovib näha neid oma kohtadel täpsalt kell üheksa. Mitte, nagu ta rõhutas, kell üheksa kümme minutit, või üheksa viis minutit, mitte isegi kell üheksa üks minut — vaid kui kell tornis Tack & Brighten'i suurepärasel kaubamajal lõi veerandeid, enne teatamist maailmale, et kell üheksa on tõeliselt saabunud, ta soovib, et iga preili oleks omal kohal.

Tack & Brighten'i äris valitsesid viimase kolme kuu kestel elavad ajad. Omanikud olid äkki üles näidanud seletatamatu suurmeelsuse — kuid see oli suunatud publikule ja mitte õnnetuile äriteenijaile. Ennekuuldamatud hinnaalandused olid and-

nud tulemusena tohutuks suurenenud läbimüügid ja mingisugusel salapärasel viisil ka tohutuks suurenenud kasud.

Mõned seletasid, need kasud olevat täiesti välja mõeldud, ent see oli vaid alusetu laim, sest miks pidid Tack & Brighten, eraühing ilma osanikkudeta, keda võiks pahandada või rõõmustada, võltsima oma arveraamatuid? Praegusel hetkel oli huvi firma stabiilsuse vastu tagaplaanil.

Puudus seitse minutit üheksast ja Elsie Marion oli Westminster Bridge Road'i allmaa-raudteejaamas, Tack & Brighten'i kaubamaja Oxford Street'il aga kaheteistkümne minuti tee kaugusel. Ta kehitas oma nägusaid õlgu. Mõni minut enam või vähem, halvasti läheb ikka, mõtles ta, kuid vihastus siiski iseenda lolluse üle. Järgmine lift on ju samuti täis kiilutud — ta ei saanudki kahelda selles, sest uste avanedes oli see otsekohe täis — ning ta oleks võinud säästa kolm väärtuslikku minutit.

Surutud lifti ühe seina vastu, ta oli tänulik, et tema ja sel liinil antud tunnil sageli mustade ja räpaste sõitjate vahel seisis pikakasvuline mees.

Ta oli paljapäi ja ta hallid juuksed hoolikalt harjatud ning pomaaditud. Ta kõrge otsmik, selgelõikeline kotkanina ja tugev lõug andsid talle peene ilme ja lasksid aimata päritolu seltskonna kõrgemast kihist. Ta silmad olid sinised ja sügavad, huuled veidi õhukesed ja sarnad, kuigi mitte silmatorkavad, olid siiski tähelepandavad ta pruunikspõlenud näol. Kõike seda tütarlaps nägi ühe pilguga. Ta imestas, kes see mees küll oli ja mis põhjusel ta oli väljas nii vara hommikul. Ta oli hästi rõivastatud ja ainus must pärl ta kaelasidemes märgitses jõukust. Oma kübarat hoidis ta kahe käega rinna kohal. Arva-

tavasti oli ta ameeriklane, kuna need ikka paljastasid pea liftis, kui seal viibis naine.

Lift langes alla raudtee platvormile kuuekümne jala sügavuses ja enne kui ta seisatas, kuulis tütarlaps jaamast lahkuva rongi häält. See tähendas jälle kolm minutit ootamist. Ta oleks tahtnud parima meelega nutta. See oli tõsine asi talle — täiesti üksildasele orvule maailmas, sõltuvale elamiseks iseenda jõupingutusist. Kassapreilisid oli üliküllalt tööturul ning stenograafia ja masinkirja tundidel oli ta ka juba jõudnud surnud punktini ega näinud tegevat enam edusamme.

Kakskümmend viis šillingit nädalas pole palju tütarlapsele, kes oli kulutanud selle summa ainult kingadele endisil päevil, enne kui armas vana pillaja tädi Marta oli surnud, jättes oma kasutütrele elatiseks tulevikus vaid Cheltenham'is saadud hariduse, kümnenaelalise paberraha ja massiivse brošši, mis sisaldas juukseloki tädi Marta armsama peast läinud sajandi kuuekümnendaist aastaist.

Lifti tõusust kuni hetkeni, mil uksed uuesti avanevad, elumuredest vaevatud tütarlaps võib läbi mõelda enam kui mees kirjutada aasta jooksul. Enne kui tohutu tõstemasin jõudis alla, Elsie Marion oli vaadanud näkku tulevikule ja leidnud ta olevat veidi lootusetu. Väljudes oli ta teadlik, et ta ees seisnud pikk mees vaatles teda kaunis veidrasti. See polnud tas viisakusetu vahtimine, mille vastu ta oli juba muutunud ükskõikseks, vaid tõeliselt huvitatu inimese sügavam, läbitungivam pilk. Tütarlaps arvas juba, et tal on, nagu ikka sääraseil puhkudel möödapääsmatult, tahmane nina, ja otsis taskurätti.

Võõras astus kõrvale, et lasta teda esimesena

väljuda, ning ta oli sunnitud tänama selle viisakuse eest kerge pealiigutusega.

Mingi vaist ütles talle, et mees järgib talle lähedalt; ent nii palju inimesi järgisid ju lähedalt sel rutulisel tungimisel platvormile.

Tuli oodata mõni aeg — tervelt kaks minutit — ja ta kõndis platvormi tühjema otsa poole, et pääseda rahvamurrust. Ta kunagi ei sallinud jõuke ja sel hommikul lihtsalt vihkas neid.

„Vabandage!"

Ta oli kuulnud seda ettumisvormi ennemgi, ent praegu ta poole pöörduvas hääles oli midagi erinevat häbematuist kallalekippumusist, millistega ta oli harjunud.

Ta pöördus ja vaatas otsa tundmatule. Too vastas ta pilgule meeldiva naeratusega.

„Arvate vist, et olen hull," ütles ta, „kuid pidin kuidagi tulema ja kõnetama teid. — Te kardate lifti?"

Oleks võinud käituda jäiselt, — vähemasti püüda seda teha — aga mingil seletatamatul põhjusel tütarlapsel oli heameel kõnelda temaga. Mees oli nende liigist, keda ta taotses tunda tädi Marta jõukuse päevil.

„Kardan jah natuke," ütles ta kiire naeratusega. „See on muidugi lollus, kuna nad ometi on nii kindlad."

Mees noogutas pead.

„Ma ise kardan ka veidi," tunnustas ta kergelt. „Mitte seepärast, et kardan surra, vaid kui mõtlen tuhandeile inimolendeile, kelle tulevik sõltub minust ja mu elust — tõesti, mul tõusevad kõik juuksekarvad püsti, kui lähen üle tänava."

Ta ei püüdnud äratada tütarlapse huvi. Tundus, et ta vaid pani sõnusse talle täiesti lihtsal ja

loomulikul viisil pähetulnud mõtte. Elsie vaatles teda suurema huvitusega.

„Ma vast praegu ostsin hullumaja," ütles mees ja süütas sigari küsiva kulmutõstega, mis ühtlasi palus luba ja avaldas tänu selle saamisel.

Elsie jäi ta otsa vahtima ja ta naeris.

Kahtlustuse kogunedes tütarlapse silmi, rong sõitis tossutades jaama.

Elsie nägi hirmuga, et seegi oli täis kiilutud ja igast uksest sisse tungiv jõuk täitsa takistas läbipääsu.

„Ega te ei saa sellele peale," ütles mees rahulikult. „Silmapilk tuleb teine."

„Kardan, et pean katsuma," vastas tütarlaps ja ruttas edasi sinna, kus rabelev jõuk võitles sissepääsu pärast.

Ta kummaline seltsiline järgis pikkade sammudega, ent isegi tema abiga polnud lootust leida jalatäitki ruumi, ja ta jäi maha ühes paarikümne teisega.

„Aeg on raha," ütles hallpäine võõras rõõmsalt. „Ärge olge väiklane ta kulutamisel."

„Ma ei või endale lubada olla midagi muud," ütles tütarlaps vabandatavalt halvatujuliselt. „Teil võib-olla ei ole tegemist vihase šeffiga, kell käes ja kõuepilv näol."

Ta naeris veidi hoolimata omast murest.

„Kahetsen," lausus siis: „kuid ma ei kavatsenud lubada endale luksust nuriseda oma seisukorra üle — ütlesite, et olete ostnud hullumaja."

Mees noogutas pead, lõbusalt silmi pilgutades.

„Ja teie mõtlesite, et olen just pääsenud hullumajast," sõnas ta süüdistavalt. „Jah, ostsin Coldharbour'i hullumaja ja kõik mis selle juurde kuulub —"

Tütarlaps vaatles teda uskmatu ilmega.

„Kas tõesti?“ küsis ta ja ta uskmatus oli õigustatud, sest Coldharbour'i hullumaja on suurim Londonis ja mahult teine maailmas.

„Jah tõesti,“ vastas mees. „Kavatsen ehitada Londoni ilusaima klubi sellele kohale.“

Polnud aega öelda enam. Jõudis pärale järgmine rong ja, saadetud hallpäisest mehest, kes lühima aja jooksul oli võtnud ta oma ühtlasi mugava ja hämmastava kaitse alla, Elsie leidis istekoha suitsetajate vagunis.

Oli nii kerge lobiseda selle mehega, nii kerge usaldada talle lootusi ja kartusi, milliseid selle hetkeni ta polnud veel pannud sõnadesse.

Oxford Circus saabus liiga kiirelt ta arvates, ja täitsa tähele panemata jäi asjaolu, et jaama kella osutid näitasid kakskümmend minutit üheksa läbi. „Saagu, mis saab,“ kõmisesid ta sammud, kõndides aeglaselt võlvitud käiku mööda lifti poole.

„Kas kavatsesite ikkagi sõita Oxford Circusele?“ küsis ta äkki hirmul, et oli viinud kõrvale ta teelt selle hullumajade ostja.

„Imelikult küll, jah,“ ütles see. „Ostan mõned kauplused Oford Street'il kell pool kümme.“

Jällegi Elsie heitis talle kiire pilgu ja ta naeris omaette, nähes tütarlast hoiduvat veidi kaugemale.

„Olen täiesti ohutu,“ ütles ta pilketoonil.

Nad astusid koos Argyll Street'i ja mees pakkus talle oma käe.

„Loodan teid jälle kohata,“ ütles ta, kuid ei maininud oma nime — mis oli King Kerry — kuigi oli lugenud tütarlapse oma raamatul ta kaenlas.

Elsie tundis end veidi ebamugavana, kuid lahkus tast naeratusega. Mees jäi mõneks ajaks talle järele vaatama.

Kasimatu hulgus liikumatu klaasistunud pilguga oli valvanud lifti ust teinepool tänavat. Ta hakkas minema üle tänava, kui ilmus hallpäine võõras. Äkki kõlasid kaks pauku ja kuul vuhises vihaselt halli mehe näost mööda.

„Säh sulle, sina!" ulgus metsik hääl, ja järgmisel hetkel kaks kordnikku haarasid ta omaniku.

Aeglane naeratus tükkis halli mehe suunurki.

„Horace," hüüdis ta ja raputas halvakspanevalt pead, „oled sa aga halb laskja!"

Oxford Street'i vastasküljel keegi mees jälgis seda stseeni kaubamaja ülemisest aknast.

Ta nägi jooksvaid politseinikke, hetke kestel kogunduvat suurt rahvajõuku ja seaduse esindajate ning nende poolhullu vangi kõikuvaid kujusid.

Ta nägi ka hallijuukselist meest, vigastamatut ja rahulikku, aeglaselt ära minevat, kõnelevat ühe politsei seersandiga, kes oli parajasti jõudnud sündmuse kohale.

Jälgija raputas valget rusikat King Kerry' suunas.

„Tuleb päev, mu sõber!" ütles ta kokkulitsutud hammaste vahelt, „küll ma leian kuuli, mis tabab märki — ja siis tüdruk Denver City'st on vaba!"

PEATÜKK III

Hr. Tack seisis kassa kõrval rõivaste osakonnas. Ta näol oli inimese solvatud ilme, kes oli endale teinud meeldivaks ülesandeks olla jõnk kellegi vastu, ent siiski kartis, et talt võetakse see võimalus.

„Ta ei tule; saame kell üksteist telegrammi, et ta on haige, või ta ema on viidud kliinikusse,"

ütles ta kibedalt, ja kolm talle meeldida püüdvat aupaklikul kaugusel seisvat ülemmüüjat, laitmatult rõivastatud täiuslikult istuvaisse viisitkuubedesse, tähendasid kuuldavalt, see olevat tõesti häbematu.

Nad oleksid naernud hr. Tack'i üteluse üle haigest emast, ent ei teadnud, kas talle meeldiks nende naer, sest hr. Tack oli veendunud kristlane ja tavaliselt vaatles haigust kui elu pühaliku rituaali tähtist osa.

„Ükspuha mis on juhtunud, aga ta lahkub laupäev nädala pärast," ütles hr. Tack tigedalt, vaadates kella. „Ta lahkuks silmapilk, kui ma ainult võiksin leida kedagi ta asendamiseks praegusel hetkel."

Üks ülemmüüja, tundes, et tema kauaaegse teenistuse tõttu talt oodati midagi, tähendas, ta ei teadvat, millega see küll kõik lõpeb.

Selle õnnetu grupi juurde ruttas õhetav ja veidi hingeldav Elsie Marion, umbsest rõivastusruumist, millise Tack & Brighten olid määranud oma naisteenijaile.

„Kahetsen tõesti väga!" ütles ta avades kassa klaasukse ja asudes istuma oma kõrgele pukile.

Hr. Tack vaatas teda. Seal ta seisis, nagu Elsie oli ennustanud, kuld kronomeeter käes ja kõuepilv näol, igati rõhuv kuju.

„Kell üheksa olin ma siin, preili," ütles ta.

Elsie ei vastanud, avades oma lauda ja võttes välja oma töö abiriistu: rahaaluseid ja tšeki orasid.

„Kell üheksa olin ma siin, preili," kordas kannatlik hr. Tack, — kes õieti polnud kaugeltki kannatlik, vaid vastupidi, suurimas vihahoos.

„Mul on väga kahju!" vastas tütarlaps.

Keegi noormees oli astunud kauplusse ja kuna ametnikud, kes pidid juhtima teda soovitavasse osakonda, sel hetkel moodustasid hr. Tack'i imetlevat kuulajakonda, ta kõndis ringi sihitult. Ta näis olevat terane poiss, pruunis tolmumantlis, pehme viltkübaraga kuklas. Tal olid kõik kombed ja hooletu kindlus, mida tavaliselt ühendatakse ühe teatud elukutsega maailmas — ja vaid selle ühega. Peagi lähenes ta väikesele grupile, evimata igasugust väär-tagasihoidlikkust.

„Teil on kahju!" ütles hr. Tack, ohjendades end. Ta oli tüse väike mehike, läikiva kiilaspeaga ja tihedate kollaste vurrudega. „Teil on kahju! Noh, see on küll lohutus! Olete täiesti tähele panemata jätnud reeglid, — minu reeglid. Olete ignoreerinud minu erilist palvet, olla siin kell üheksa — ja teil on kahju!"

Ikka veel tüdruk ei vastanud midagi, ja noormeest pehmes viltkübaras hakkas asi väga huvitama.

„Kui mina võin siin olla, prl. Marion, siis ka teie võite siin olla!" ütles hr. Tack.

„Mul on väga kahju," vastas tüdruk jälle. „Jäin magama. Tõtt öeldes, tulin isegi hommikueineta."

„Mina võisin tõusta õigel ajal," jätkas hr. Tack.

Elsie Marion pöördus tema poole lõppenud kannatusega. See oli selle mehe viis — ta võis norida viimase lahkumishetkeni. Tütarlaps aimas juba lahtilaskmist ja tahtis teha lõppu.

„Arvate, et ma hoolin," küsis ta, solvatud vihale, „ajast, mil teie tõusete? Olete hirmus vana võrreldes minuga; sööte enam kui mina ja teil pole ka minu seedimist. Tõusete vist üles seepärast, et ei saa magada. Mina aga magan, sest et ei saa üles tõusta."

See kõne oli võõras ta loomule, kuid näägutused ärritasid teda.

Hr. Tack oli jalust rabatud. Siin olid vähemalt kuus ütlust, mõned neist mõeldamatult solvavad, mis nõudsid karistust.

„Olete lahti lastud," norskas ta.

Tüdruk libistus alla pingilt, kalbe näost.

„Mitte nüüd — mitte nüüd!" hüüdis hr. Tack kiirelt. „Laupäev nädala pärast."

„Läheksin meelsamini praegu," ütles Elsie vaikselt.

„Jääte nii kauaks, kui mulle meeldib," ähkis hr. Tack, „ja siis lahkute ilma soovituseta."

Kummaliselt rõõmsana ronis tüdruk jälle üles pukile.

„Siis peate aga kohe jätma oma näägutamise," ütles ta julgelt. „Ma täidan oma kohut, kuid ei lase end hirmutada. Ma ei taha kuulda teie vürtspoodniku sarkasme," jätkas ta hoolimatult, julgustatud pehme viltkübaraga noormehe osavõtlikust naeratusest, „ega teie raskekaalulisi noomitusi. Olete ühe vastiku asutise pea, milles teie palgalised teotavad kaitsetuid tütarlapsi. Ükspäev ma viin kogu Tack & Brighten'i kaubamaja loo *Monitorile*."

See oli haihtuvast julgusest sündinud hirmus ähvardus, sest tüdruk oli kiirelt kaotamas oma ajutise triumfi hetkel tekkinud rõõmutunde, ent hr. Tack, kes polnud psühholoog ega uurinud sündmuste algpõhjusi, muutus valgeks ja punaseks. Juba *Monitor* oli viidanudki lubamatuile olukorrile „ühes õitsevas, oma teenijaid ekspluateerivas kaubamajas Oxford Street'il," — ja hr. Tack evis õiglase mehe hirmu avalikkuse ees.

„Teie — teie julgete!" puristas ta. „Teie — teie olge ettevaatlik, preili, — küll ma teid siit

välja viskan, pagana pihta! Jah — kõige täiega! Millega võiksime teenida, mu härra?"

Ta pöördus äkitselt viltkübaras noormehe poole, olles just silmanud teda.

„Mu nimi on Gillett," ütles noormees ükskõikselt, „ja ma olen *Monitori* esindaja — ee — tahaksin kõnelda selle daamiga paar minutit."

„Käige kuradile!" ütles hr. Tack trotsivalt.

Noormees kummardus.

„Peale seda, kui olen saanud intervjuu sellelt daamilt," vastas ta.

„Keelan teil andmast teateid minu ärist sellele mehele," pahvatas tulivihane osanik.

Reporter sulges tüdinult silmad.

„Vaene mees," ütles ta, raputades pead, „ma ei taha ju kõnelda selle daamiga sugugi teie äri, vaid King Kerry' asjus."

Hr. Tack'il avanes imestusest suu.

„Hr. King Kerry?" hüüdis ta. „Aga see on ju mees, kes ostab meie äri!"

Nüüd ta oli selle välja lobisenud — nii kiivalt hoitud saladuse. See seletas ühe lausega kõik säästude põhjused, müügid poole hinnaga, kogu möödunud kuude õnnetu ja hukatusliku loo.

„Ostab selle äri, tõesti?" ütles Gillett rahulikult. „See pole ju veel midagi! Ta tapeti peagu Oxford Street'i allmaa-raudteejaama juures poole tunni eest ja ostis juba kõik majad Portland Place'il peale seda!"

Ta pöördus kohkunud tüdruku poole:

„Ta käskis mul tulla siia ja üles otsida teid. Kirjeldas teid nii, et oli võimatu eksida."

„Mis ta tahab?" küsis Elsie värisedes.

„Tahab, et tuleksite einestama Savoy'sse," ütles hr. Gillett, „ja ütleksite, kas maksab osta Tack & Brighten'i nende poolt küsitud hinna eest."

Hr. Tack ei minestunud. Aga sammudes oma erakabineti poole kõikus ta ebakindlalt, ja müüja siidpaelte osakonnas, kes oli sõimamisvastase seltsi liige, kuuldes hr. Tack'i kõnelust iseendaga, toppis ruttu sõrmed kõrvu.

PEATÜKK IV

Hämmeldunud mees istus vangikambris Vine Street'il, valutav pea suurte poriste käte vahel. Ta püüdis omal juhmil elajalikul viisil meenutada eelmise õhtu ja tänase hommiku sündmusi. Talle meenus, et oli kohanud mehe Thames'i kaldail. Härrasmees, kes kõneles külmalt, kelle sõnad olid lõiganud kui noatera ja kellel siiski olid kõik heatahtlikkuse välised tunnused. Ja siis too mees oli löönud teda ja oli tulnud teine, libedanäoline, nooruslik mees, kes oli viinud teda kuhugi majja ja jootnud teda viinaga.

Võõras oli viinud ta ühte kohta ja käskinud valvata ja nad olid jälginud toda hallijuukselist meest läbi tänavate taksoga.

Horace Baggin ei olnud kunagi enne sõitnud autos ja talle jäi see meelde. Kõike seda mäletas ta läbi õhukese viinastanud udu. Nad olid sõitnud Lõuna-Londoni ja siis jälle tagasi ja mees oli jätnud ta allmaa-raudteejaama juurde revolvriga. Peagi oli ilmunud hallijuukseline mees ja Baggin, hullunud kunstlikust vihast, mõtlemata, kaalutlemata, oli astunud ette ja metsikult lasknud, ja siis oli tulnud politsei.

See oli kõik.

Äkki sähvas tal peast läbi mõte ja ta kargas üles vandudes. Teda otsiti tolle teise asja pärast Wiltshire'is. Kas tunnevad nad ta ära? Ta surus

väikesele kambri seinasse lastud elektrikella nupule ja vaht tuli ning silmitses teda tõsiselt läbi võre.

„Milles süüdistatakse mind?" küsis Baggin kiiresti.

„Teate isegi," ütles teine; „süüdistus loeti ju teile ette vahiruumis."

„Aga ma unustasin ära," vastas mees jonnakalt. „Teile ei tee see ju mingit häda, kui ütlete süüdistuse, eks?"

Vaht kahtles. Siis:

„Teid süüdistatakse tapmise katses ja tapmises."

„Mis tapmises?" hüüdis Baggin.

„Oh, vana asi, teate ju küll, Baggin."

„Baggin!"

Nii siis nad teadsid ta nime.

Noh, oli veel üks lootusekiir, veel üks võimalus. Too rikas tundmatu, kes oli meelitanud teda laskma hallijuukselist meest, tema võis avitada. Ta oli suur „nina", jah; elas uhkes majas.

Mis ta nimi nüüd oligi?

Baggin sammus kambris veerand tundi edastagasi, pingutades oma valutavat pead, et meenutada ununud nime.

Jah, imelik küll, ta oli näinud nime, kuigi too teine ei võinud seda aimatagi.

Maja esikus, kuhu võõras ta viis, oli tilluke riiul ilusate ning habraste klaas- ja hõbeasjadega, millel nende sisse astudes Baggin oli silmanud mõningaid sellele mehele adressitud kirju. Olles loomult uudishimulik ja pealegi osav lugema käekirju, ta nägi, et nimi oli — oli —

Zeberlieff!

See oli too nimi, ‚Zeberlieff', ja Park Lane ka veel — maja oli Park Lane'il. Nüüd meenus talle.

Ta oli rõõmus oma mõtete tulemuse üle ning veidi väsinud ka.

Jälle kutsus ta vangivahi ja tüdinud ametnik kuuletus vastumeelselt.

„Mis te nüüd jälle tahate?“ küsis ta kibedusega.

„Kas võiksin saada paberit, ümbrikku ja pliiatsit?“

„Võite küll,“ sõnas vangivaht. „Kellele tahate kirjutada — mõnele advokaadile?“

„Seda jah,“ ütles Baggin. „See on minu oma era-advokaat,“ lausus ta uhkelt. „Väga ‚vahva vunts‘ on ta, küll ta teile kõigile alles näitab, kui te end õieti üles ei pea.“

„Vähem loba!“ hüüdis vangivaht ja lahkus, et mõni minut hiljem tagasi tulla kirjutamiseks vajaliste esemetega.

Ta ulatas nad läbi lahtise uksevõre ja Horace istus maha harjumatule ülesandele, koostada kiri, mis ei tõendanud veel ta palkaja süüd, küll aga teatas talle teda ähvardavast hädaohust, kui ta ei anna oodatavat abi.

„Austatav härra,“ nii kõlas see kiri (oleks asjatu edasi anda ta vigast keelt ja õigekirjutust), mõni aeg tagasi tegin tüki tööd teie heaks. Olen nüüd suures hädas, kuna lasksin maha tolle härra, ja oleksin väga tänulik teile, kui avitaksite mind niihästi, kui võite.“

See oli tähelepandav lisa salakavaluse kirjandusele. Horace Baggin'il tuli inspiratsioon meenutada Zeberlieff'i endise tööandjana müüdilisest ajajärgust, mil Horace Baggin eelistas ausat tööd temale nii õnnetult lõppenud seadusevastasele elukutsele.

„Zeberlieff,“ ütles vangivaht, lugedes aadressi

ja vaadates läbi kirja; „see on ju ameerika miljonär, eks?“

„Seda küll,“ kiitis Horace Baggin rahulikult; „ta oli mul päris hea sõber. Olin“ — ta kõhkles — „olin metsavaht tema juures. Tal oli meie pool mõisa,“ jätkas mees süngelt. „Väga hea kütt oli ta ka.“

„Võin selle ju ära saata, kui tahate,“ ütles vangivaht; „kuigi ta vist ainult kehitab korraks õlgu. Teate ju, kui mõni mees satub hätta, ei või ta just oodata, et ta endine peremees tormab kohe teda vabastama. Igatahes mitte nüüdsel ajal.“

Baggin'i palvel ta siiski saatis kirja.

Selle mõtte- ja diplomaatia pingutuse järele Horace Baggin tundis sügavat rahu südames. Peale lõunat ta viidi kohtuniku ette, kus talle asetati mõned formaalsed küsimused. Asja arutamine lükati aga edasi teiseks päevaks, ja vang viidi tagasi oma kongi; see tähendas teist päeva politsei kohtus.

Noh, ta oli valmis taluma seda. Tal polnud esimene kord olla hädas, kuid esimene kord seisukorras, milles lootus laotas ta ette nii roosilisi väljavaateid, hoolimata roima tohutusest.

Talle teatati, et ta kiri oli saajale kätte viidud, ja ta ootas nüüd lootusrikkalt oma roimapartneri teotsemist. Oli tore, mõtles ta, evida sarnast seltsimeest.

Lootus abi peale oli pea täitsa kustutanud talle esitatud süüdistuste tõsiduse.

Hommik leidis Baggin'i kainemana ja kibestununa. Nii siis ta armas seltsimees oli talle selja pööranud, polnud teinud katsetki vastata ta appihüüdele, kuigi vangistatud mees oli teinud talle selgeks, et kaasteadjat ei ähvardanud ükski otsekohene hädaoht.

Noh, oli ju veel teine väljapääsetee, teine viis vabandada oma käitumist ja asetada end sensatsioonilise protsessi keskusse. Ta ootas, kuni vangivaht oli möödumas, ja siis — „Tahan näha kohtu-uurijat, kelle käes on minu asi," ütles ta. „Mul on midagi üles tunnistada."

„Hea küll!" vastas vangivaht. „Parem sööge aga enne einet. Teate, et olete esimesi kohtusseminejaid."

Baggin noogutas pead.

„Teile on saadetud kohvi ja saia."

„Kelle poolt?" küsis Baggin, mõnevõrra huvitatud.

„Üks teie sõpru," ütles vangivaht ja loobus edaspidiste teadete andmisest.

Nii siis Zeberlieff oli ikkagi liikvel?

Baggin'il polnud sõpru peale tolle, keda ta ootas ja kellele oli pannud oma lootused.

Ta tuju tõusis jälle. Meenus, et ei maksnud üleliia kiirustada. Võis ikkagi veel tulla aeg, mil oli vajalik möönda teise mehe olemasolu.

„Siin on teie hommikueine," ütles ukse avanedes detektiiv, kes astus sisse ühes aurava kohvikannuga ja saiataldrikuga väikest kandmikut toova vangivahiga.

„Nüüd mõelge järele ja teatage mulle, kuis end tunnete, enne kui lähete kohtusse. See võib teie asjad hoopis teiseks muuta. Miks peaksite ka kandma karistust teise mehe roima eest?" küsis detektiiv.

Baggin ei lasknud end võrgutada, ja niipea kui uks sulgus detektiivi järel, ta liikus mehaaniliselt sinnapoole, kus lebas kirjablokk, ja tõstis ta üles. Ta annab võõrale veel aega; vahepeal aga on tal nälg.

Ta rüüpas suure lonksu kohvi mõlgutades endamisi, kuis see vastleitud sõber ta õieti võiks päästa.

Viis minutit hiljem detektiiv ja vangivaht kõndisid jälle ta kambri poole.

„Ma kõnelen taga korraks," ütles detektiiv ja vangivaht, vaatamata läbi võre, pistis võtme lukuauku ja tõmbas ukse lahti.

Detektiiv hüüahtas järsku ja hüppas kambrisse.

Baggin lamas kohmetu hunnikuna lõhutud nõude ja põrandale-joosnud kohvi seas.

Detektiiv tõstis ta üles ja pööras ümber.

„Mu Jumal!" ütles ta, „ta on surnud! Mürgistatud! Siin kambris on tsüankaaliumi lõhna."

„Mürgistatud?" küsis kohkunud vangivaht. „Kes seda siis tegi? Kust ta seda siis sai?"

„See oli kohvis," vastas detektiiv aeglaselt, „ja mees, kes selle saatis, oli too, kes palkas Baggin'i tegema seda musta tööd."

PEATÜKK V

Enne kui jõudis lõunatund Tack & Brighten'i kaubamajas, prl. Elsie Marion'ile tuli vanema ülem-müüjaga kutse ilmuda hr. Tack'i juurde. See kutse oli nii elegantses keeles ja edasi antud sellise lahkusega, et ühegi mõistliku olendi meeles ei võinud olla kahtlust nii saadetise kui selle tooja hoolikas ettevalmistuses.

Viis minutit enne ühte Elsie astus osanikkude tuppa.

Hr. Tack polnud üksi: ta osanik istus küürus toolil, hammustades sõrmeküüsi ja vihaselt põrnitsedes.

Tack & Brighten'i firmat ei eraldanud teisist asjaolu, et ühel fifirma liikmel, kelle nimi ilmnes fassaadil, polnud kehalikku olemasolu. Vanasti võis olnud olla ka mõni Brighten, kuid keegi polnud kunagi näinud ega kohanud teda. Ta oli äri legend. Firma domineeriv osanik oli James Leete.

Ta oli tüse mees, tüsedam veelgi kui tuline hr. Tack. Kõndis kõikudes kui part ja ta nägu polnud meeldiv. See oli kortsutatud ja täis puhutud hulgalisiks ebaterveiks kägaraiks ja vagudeks, ta nina oli punane ja lihav ning oma ebameeldivuse rõhutajana ja tugevndajana ta kandis veel monoklit mustas raamis. Tohutult rikas, ta lipitses endale teed läbi elu, püüdis saada kutseid hertsoglikesse majusse ja oli õnnelikem aadlikus seltskonnas.

„See ongi siis too tüdruk?" küsis ta.

Tal oli jäme jall kähisev hääl, mille läbistas groteskse püsivusega võltskultuuri toon. Selle ta oli omandanud oma eeskujude kohusetruu matkimisega.

„See on prl. Marion," ütles Tack tusaselt.

Leete piilus üles tema poole.

„Ilus tüdruk! Arvatavasti teate seda, preili. Mis — teie — nimi — püüd — oli?"

Elsie ei vastanud, kuigi puna tõusis tal palgesse mehe varjamatu häbemattuse tõttu.

„Aga kuulge!" — Leete keeras oma paksu keha pöördtoolil, kuni oli näoga tema pool, ja ähvardas sõrmega tema suunas — „Peate olema väga ettevaatlik sellega, mis ütlete mu sõbra King Kerry'le: kõik, mis talle seletate, ta kordab minule, ja kui räägite ühe ainsagi vale meie äri kohta, võin lasta teid pista pokri laimamise eest."

Tüdruk naeratas vastu iseenda tahtmist.

„Võite irvitada!“ urises Leete; „kuid mul on tõsi taga — jah! Mitte, et teie teaksite midagi, mida peaksime kartma. Te ei evi just firma usaldust — ja kui see teil ka oleks,“ lisandas ta kiirelt, „ei teaks te enam meie kahjuks kui praegugi.“

„Olge mureta!“ vastas tüdruk jahedalt. „Ma ei räägi talle muud kui ainult, et ütlesite enda olevat ta sõbra.“

„Talle pole tarvis seda öelda,“ ütles Leete süüdilt.

„Arvan, et on ainult õiglane teatada talle hirmsaist asjust, mida inimesed ütlevad ta kohta,“ tähendas Elsie suhkrumagusalt. Ta oli omas „tulgu mis tuleb“-tujus ja väga näljane. Hiljem ta imestas iseenda vahvust ja ninakust, kuid sel hetkel ta oli ainult teadlik pöörasest tühjusest vaheliha ümbruses.

„Armas tüdruk,“ ütles Leete aeglaselt, „ma ei küsi, kuis olete tutvunud mu sõbra Kerry'ga, ma ei küsi ega viita —“

„Tõesti teil oleks parem seda mitte teha!“ sähvas tütarlaps silmade sätendades vihaselt, „sest nii nagu end praegu tunnen, võiksin pikema jututa visata teile vastu pead selle tindipoti!“

Hr. Leete tõukas hirmul oma tooli tagasi, kui tüdruk ähvardavalt haaras laualt tindipoti.

„Ärge mõistke mind valesti!“ palus ta, hoides käsi kaitseks ees. „Kõnelen teiega ainult teie enda huvides. Näeksin meelsasti, et teil läheks hästi. Ütlen teile, mida soovitasin, prl. Marion: jätame teid ka edaspidi ametisse, tõstame teie palga kahe ja poole naelale nädalas ja paneme teid kontrollosakonna etteotsa.“

Hetkeks tüdrukut hämmastas ettepaneku suurepärasus. Kaks ja pool naela nädalas — suurem

tuba — väikesed mõnusused, mis olid võimatud kahekümneviie šillingi eest —

„Ja," lisandas hr. Leete mõjukalt, „ühekordne tasu saja naela suuruses — päeval, mil see äri läheb uue omaniku kätte."

„Sada naela!" kordas Elsie.

Ta pani käest tindipoti; see polnud enam kooskõlas olukorraga.

„Ja mida nõuaksite mult selle eest!" päris ta.

„Mitte midagi," segas end vahele Tack, seni vaikne pealtvaataja.

„Sina ole vait, Tack!" kärgatas teine osanik. „Muidugi tahame midagi; tahame, et kõneleksite hr. Kerry'le kõike võimalikku head meie ärist."

Elsie mõistis nüüd.

„Selleks kulub mul just pool sekundit," ütles ta.

Ta kohustis oli selge. Nad tahtsid sundida teda valetamisele. Ta polnud tõsiselt võtnud Gillett'i teadet. Polnud veel õieti tajunud tõsiasja, et hallijuukseline võõras allmaa-raudteelt oli kuulus King Kerry, multimiljonär ja billioonide valitseja. Ta pea kumises selle päeva sündmusist — teda joovastas kogu asja uudus, ja ainult tütarlapse loomulik ja lõbusalt terve ilmavaade hoidis teda enam-vähem normaalse.

Leete vaatles teda ja imestas, et polnud teda enne tähele pannud. Ta oli väga ilus tüdruk kaunite hallide silmadega ja paksude, ta nägu punakas-kuldse pilvena raamivate juustega. Käed olid väikesed ja kitsad, rüht sale ja sirge. Isegi inetu töökleit, mille kandmist härrad Tack & Brighten nõudsid oma naisametnikelt, ei vähendanud ta ilu. Une- ja toidupuuduse poolt ta silmade alla maalitud nõrkade varjudega näis ta eriti õrn ja võluv. Nii mõtles hr. Leete, asjatundjana, ja silitas mõtlikult oma turris hallikaid-musti vurre.

Tüdruk pöördus poolenisti ukse poole.

„Te ei vaja mind enam?“ küsis ta.

„Pidage meeles!“ Jälle Leete kõigutas oma naeruväärset sõrme tema suunas. „Laimamine tähendab vangistust.“

„Mul pole just tahtmist naerda täna hommikul,“ ütles Elsie Marion: „kuid te viite mind tõepoolest raskesse kiusatusse.“

Ta sulges ukse enne, kui hr. Leete sai mahti väljendada oma soove ta silmade, hinge ja tundmatute sugulaste suhtes. Sest hr. Leete'il polnud lugupidamust ühegi inimese vastu, kelle nimi ei leidunud Burke'i „Maa-aadli aadress-kalendris“.

Elsie siirdus üles rõivastusruumi ja leidis end kohe imetleva tüdrukutekarja keskusena, sest uudis, et prl. Marion oli vastu hakanud Tack'ile ja siiski ellu jäänud, oli saanud üldiselt teatavaks.

Ta surus tagasi loomulise ja inimliku kalduvuse avaldada, et einestab Savoy's, ja põgenes kaubamajast oma suurt saladust reetmata.

Hr. Kerry ootas üksi võõrastemaja esiruumis. Tütarlapsele näis, et iga silm suures vestibüülis oli sihitud temale, ja tal oligi vist õigus, sest billionäär on midagi ebaharilikku; ent billionäär, kes oli pääsenud surmast endise „sõbra“ käe läbi ja kelle nimi seetõttu oli igal õhtulehe kuulutisel Londonis, oli veel kõige imeteldavam.

Eine kestel laua ääres väljavaatega jõele kõnelesid nad väga mitmesuguseist asjust. Mees oli väga palju lugenud ja eelistas eriti pärsia luuletajaid. Ta oli vaimustatud ja ebakonventsionaalselt demonstratiivne, kui Elsie lisandas kupleele, Hafis'ilt veel värsi Sadi'lt:

„Kord olime lilled me Jumala silmis,
Ehk praegu küll kõrred vaid mudas me veel.“

„Tore! Suurepärane!“ hüüdis ta. „Ei mäleta aga luuletisel seda tõlkevormi.“

Tütarlaps naeratas punastudes.

„See tõlge on minu oma,“ tunnistas ta. Oli kuski lugenud seda luuletist ja muutnud tõlget oma maitse kohaselt.

Nad jätkasid aeglaselt kõige meeldivamat einet, millist Elsie polnud söönud tädi Marta pillavaist päevist saadik. Kerry õhutas teda kõnelema sellest sugulasest. „Tore naine,“ nimetas ta teda vaimustusega. „Armastan inimesi, kes raiskavad kogu oma raha.“

Elsie raputas naerdes pead.

„See pole ju teie usutunnistus, hr. Kerry,“ ütles ta väljakutsuvalt.

„Siiski — siiski!“ vastas mees innuga; „minu mõistujutt rahandusest on järgmine. Raha on vesi. Meri on rahvaste rikkus. Ta muutub auruks, tõuseb taevasse ja langeb sajuna maale. Mõnele meist voolab ta sügavas voodis ja kes on osav, võib ehitada talle ette paisu ja kasustada teda. Mõned teevad sügava paisu, mõned madala. Mõnel niriseb vesi lihtsalt minema, kaob ära, ainult et ilmuda mõne teise paisu taga.“

Elsie noogutas pead. Võrdlus oli uus ja pilt meeldis talle.

„Kui jätta teda seisma, pole tast kasu,“ jätkas mees poisikesena elavalt. „Peab laskma tal edasi liikuda alati, säästes aga tagavara; ta ei tohi voolata välja kiiremini, kui voolab sisse. Mul on suur pais — kõrgel mägedel seisab ta: suur ja vägev anum alati täituv, alati voolav. Allpool mäge sajad teisi mehi korjavad, mis minul üle voolab; veel kaugemal on tuhanded vähemaid mehi vähemate paisudega ja nõnda edasi — kuni kõik voolab jälle merre, nagu peabki aja jooksul, maailma-

rikkuse suurde ookeani, mis kogub endasse kõik ja annab tagasi kõik."

Elsie vaatas talle hämmastusega: see mees oli vaevalt pääsenud surmast ja siiski nii süvenenud oma rikkusefilosoofiasse, et unustas täitsa, kui lähedal ta oli seisnud igaviku veerele, ning tüdruku süda soojenes selle mehe vastu.

King Kerry tuli kiiresti tagasi tõelikkusele, otsis oma rinnataskus ja tõi päevavalgele paksu väikese raamatu määrdunud nahkköites. Ta asetas selle õrnalt lauale ja avas ta siis. Raamat oli olnud tarvitusel aastaid. Mõned leheküljed olid kaetud peene käekirjaga, teised välja rebitud ja siis jälle hoolikalt omale kohale kinnitatud.

„Võlgnen teile seletise," ütles ta ja võttis mõnede lahtiste paberite hulgast päevapildi. Ta vaatas seda hetke ja pani ta siis lauale tüdrukule nägemiseks.

Too jahmatus.

„Aga see olen ju mina!" ütles ta ja vaatas hämmeldusega mehele.

„Kaunis teie nägu, eks ole?" Kõvasti kokkusurutud huulil ta pani pildi jälle tagasi. „Tõtt öeldes, see pole teie; kunagi kord saate teada kes — see on," ta naeratas jälle, „kui mina ei lange ohvriks mõnele õndsa Horace'i matkijale —"

„Õndsa?" kordas Elsie.

Mees noogutas tõsiselt peaga.

„Ta võttis sisse tsüankaaliumi omas kambris Marlborough Street'il," ütles ta, „jättes oma kasuliku töö oma palkajale jätkamiseks. Millal peate tagasi olema?" päris ta äkki.

„Kell kaks," ütles Elsie äkilises kabuhirmus, kuigi seks polnud suuremat põhjust.

„Praegu on kell kolm," sõnas miljonär. „Teil ei tarvitse minna enne nelja."

„Aga hr. Tack —“

„Mina olen firma šeff,“ naeratas ta. „Ostsin Tack & Brighten'i — tegin kauba telefoni teel enne, kui tulite. Lubasin endale tõsta teie palka kümnele naelale nädalas. Tohin teile veel kohvi tellida?“

Elsie avas suu, et öelda „jah“, ent häält ei tulnud. Esimest korda elus tal puudusid sõnad.

PEATÜKK VI

Kuigi kogu maailm tunneb nüüd King Kerry't, ja ta elu ning saavutised on enam või vähem täpsalt lugeda tänapäev nii populaarses pealiskaudses teatmekirjanduses, ainult mõned eesõigustatud teavad suure Trusti tekkimisest Londonis aastal 19 ..

Kaudselt ta oli tulemuseks Shearman'i trustivastasele seadusele, mis põhjustas massilisi ameti mahapanemisi Ameerika äriühingute juhatusis, ja tõrjus välja ärielust sealpool Atlandi ookeani ‚kokkusulatajate‘ nime all tuntud isikud. Need olid trustimehed, kes kogu oma elul polnud teinud muud, kui ühendanud vastakaid ärihuve üheks suureks monopoliks. Nad leidsid oma tegevuse äkki olevat peagu lindprii — leidsid ka, et neile avanevad võimalused olid piiratud. Need mehed olid teotsenud miljonitega. Nende käsutuses oli hulgaliselt sularaha ja nad tulid kõik Inglismaale — Ühendriikide kaheksa suurimat rahameest. Bolscombe E. Grant üüris Tamby Hall'i Dichester'i krahvilt; traadikuningas Thomas A. Logge asus Londoni; Gould Lampest ostis mõisa Lincolnshire'i; ja teised — Verity Sullivan, Combare Lee, Suur Jack Simms ja King Kerry — jäid ka Londoni.

Veel teised ühinesid nendega, kuid nad on tähtsusetud. Cagley H. Smith pani miljoni naela ühiskassasse, kuid võttis ta tagasi peale Orange Street'i sündmusi. Kaheksa osanikku loobusid ta miljonist märkamata, et see oli läinud. Ta oli vaid väike mees ja nad hoidusid sääraseist, sest kui Cagley püüdis hiilida tagasi ettevõttesse, pakkudes viis miljonit dollarit nagu eelmisel korralgi ja veel pool miljonit naela oma hea tahte tõenduseks, — ta pakkumine lükati tagasi. Teine väike mees oli Morris Lochmann, kes oli alla kirjutanud umbes 600.000 £ — ja temasarnaseid oli veel mitu. „L Trust", nagu ta end nimetas, oli viimse piirini autokraatne. Mehed ülespuhutud arvamustega iseenda tähtsusest löödi laiaks kui kärbsed aknaruudul. Hermann Zeberlieff oli üks sääraseid. Ta oli suur mees väikeses linnas, üks väikesi tööstuskuningaid, kes mõõdavad end kohaliku kuulsuse mõõdupuuga. Ta heitis midagi 1.200.000 £ ühiskassasse, — kuid ta lobises asjast. Kuulsuse-palavik oli tas nii tugev, et sooritas andestatamatu kuriteo, saates ülesvõtte sellest „mammut-tšekist" (nagu kaaskiri pildi teisel küljel ütles) kõigile ajalehile.

Tšekki ei esitatud kunagi tasumisele. Zeberlieff oli hädaohutustanud trusti kavatsuste edu, kohutades publikut liigagi kergesti hirmuvat paarist niisugusest sõnast, nagu „trust" ja „konskriptsioon"

Zeberlieff oli Ühendatud Ida-Raudtee kompanii suurimaid osanikke. Mainitud ülesvõtte ilmumise hommikul üks osatäht maksis turul 23 £. Järgmisel pealelõunal juba ta oli maha käinud 12 £ ja 10 s. peale. Teisel päeval ta kukkus 8 £'le — senikuuldamatu langus. Võimsaim rahameeste grupp maàilmas oli turule mänginud karutüki.

Hermann ronis välja sellest supist 800.000 £ kaotusega.

„Mida võin teha!“ hädaldas ta tollele kõhnale rahamehele, Bolscombe Grant'ile.

„Arvan, et on kõige parem,“ vastas hr. Grant mõtlikult närides sigariotsa, „saata nüüd teie enda pilt ajalehile.“

See oli esimene teade Hermann Zeberlieff'ile, et talle oli osaks saanud karistus.

Trustile oli iseloomustavaks, et ta ei püüdnud teotseda kollektiivselt, lasta juhtida end enamusest. Ta volitas kogu oma võimu ühele mehele, andis talle täielise vabaduse rahalisis asjus; ei nõudnud seletisi ega oodanudki neid. Nad muretsesid raha ja andsid selle King Kerry' käsutusse, sest King Kerry oli ainus mees neist, kes tundis ehituskruntide ja majade väärtust. Nad töötasid väga lihtsal alusel. Londoni tegelik väärtus oli 45.000.000 £. Nad arvestasid, et Londoni tulud olid umbes 150.000.000 £ aastas. Siis jõudsid otsusele, et kulutades 50.000.000 £ nad võisid omandada 10% Londoni tuludest.

Säärane oli üldiselt nende idee ja sellele lisandus veel teadmus, et kuigi pealinna tähtsus oli tohutu, ta oli alles vaid oma võimaluste algastmel. Kord London muutub kahekordseks võrreldes praeguse suurusega ja maa hind temas tõuseb kohutavalt. Ta ainupärane asend, Inglismaa geograafilisist omadusist saareriigina ja ta mereväe tugevusest sõltuv julgeolek, ta asumaade toitlusvõimed: kõik see ühines, et teha Londonist maailma pealinna.

„Näen Londoni ulatumas St. Albang'ini põhjas, Newbury'ni läänes ja Brighton'ini lõunas,“ kirjutas King Kerry oma päevikusse. „Võib-olla

isegi Colchester'ini idas; ent iga linna idapoolne külg on alati tundmatu suurus arenemiskavas."

Tuli ületada raskusi, peagu ületatamatuid raskusi, kuid see kuulus mängu ja aina tiivustas mängijaid. Kannatusega saab teha palju; taktiliselt avaldatud paraja survega aga veel enam.

King Kerry tahtis osta suurt majadeblokki, millesse kuulus Golding'i universaal-kaubamaja. Golding keeldus ja nii Kerry ostis järgmise bloki, Tack & Brighten'i oma.

* *
*

Elsie Marion ilmus täpsalt kell 10 „L Trusti" tagasihoidlikku kontorisse Glasshouse Street'il. Oli ebatavaline, et suur rahanduslik ühing asus nii kaugel läänepoolses linnaosas, ent üks trusti ja ta tehete iseärasusi oli asjaolu, et ta kordagi ei püüdnud saada oma kätte kinnisvaru Temple'i kohtuhoone ja Aldgate'i pumba vahel.

King Kerry kavas ei esinenud Londoni City oludesse segamine.

Kontor Glasshouse Street'il võttis enda alla ühe moodsa majadebloki alumise korra. Pealmised korrad olid üüritud ühele kindlustusseltsile, ühele juristide ühingule ja kinnisvarade agentuurile — kõik need firmad olid kahtlemata ausad ja mitmeti ühendatud trusti operatsioonidega.

Elsie oli lugenud ajakirjanduses mõndagi sellest kontorist. Üks kergemeelne õhtuleht oli ristinud ta „Aardemajaks", kuna ta sarnanes veidi Briti riigi aarete hoiupaigaga Londoni Tower'is. Soovides olla täppis, tütarlaps oli jõudnud kohale veerand tundi enne määratud aega, ja tal oli küllalt mahti lähemalt vaadelda tähelepandavat fassaadi. Väike vaskplaat sissekäigu kohal teatas

asjasthuvitatuile, et siin asus aktsiaseltsi „L Rahandusliku Ühingu“ kontor, kuna oli osutunud tarvilikuks registreerida väikest ühingut naeruväärse kapitaliga. Ühing evis maja, milles asus, ja vähe muud, kuid oli katteks igapäevaseile otstarbeile. Ta varustus kontoriga ja hoiupaigaga suuremate kontsernide dokumentidele ja just sellest järelduva avalikkusega varjas valitud osanikkude eratehinguid.

Kontori aknad ulatusid maani. Nad koostusid kolmest tohutust peegelklaas-ruudust, asetatud kaarekujuliselt raskete vasksammaste vahele. Nende ees olid kolm suureaugulist terasvõret, mida hoidsid paigal malmist sambad.

Need õigustasidki vihjet „Aardemajale“, sest sellega lõppes sarnasus. Siiski oli kontori eesruum väga tähelepandav. Temas polnud mööblit. Veripunane vaip kattis põrandat ja keskel keldrikorrast läbi ehitatud neljanurksel graniidist alusel seisis suur tulekindel kapp. Näiliselt toetus ta põrandale, ent ükski tavaline põrand ei oleks suutnud taluda terase raskust, ja graniidist alus oli oma kohale asetatud maja ehitamise aegu.

Ega polnud see ruumi ainus tähelepandav omadus.

Seinad olid üleni kaetud peeglitega, millest kaks olid asetatud nurgeti toa kaugemaisse nurki. Lisandage kuus iseseisvast akkumulaatorist sõltuvat ööd ja päevad põlevat kaarlampi, mis olid nii riputatud, et valgus neist langes teraskapile igast küljest, ja saate umbkaudu kujutluse sellest ainupärasest ruumist, mis köitis kogu Londonit ja muutus peagi üheks pealinna vaatamisväärsuseks.

Ööl ja päeval oli teraskapp igal möödujal selgesti näha, ja ükski inimene ei astunud sellesse

tuppa peale King Kerry ja relvastatud kaitsesalga, mis iga hommiku valvas ruumi puhastajaid nende töö juures.

Isegi päikese selgel valgusel see oli mõjuv pilt, ja Elsie astus majja veidi aukartlikult. Mundris teener juhatas ta tagaruumi ja ta leidis hallipäise noormehe kirjutamas üksi omas kabinetis.

Tütarlapse sisse astudes hüppas ta üles ja tõmbas lähemale mugava tooli.

„Palun istuge, prl. Marion," ütles ta. „Varsti hüüan teid Elsie'ks, sest," — ta naeratas, nähes puna tõusvat tüdruku palgeisse — „Ameerikas oleme minu arvates sõbralikumad oma ärikaaslaste vastu kui siinmaal."

Ta surus nupule ja sisse astus teener.

„Kas teie mõlemad seltsilised on väljas?" küsis ta.

„Jah, mu härra," ütles mees.

„Öelge, et nad astuksid sisse."

Mõni sekund hiljem oli mees tagasi, tuues kaasa kaks teist teenrit. Nad seisatasid kangelt ukse juures.

„See on prl. Marion," ütles King Kerry, ja tütarlaps tõusis püsti.

Mehed uurisid teda tõsiselt.

„Vahest ehk asuksite seisma seina äärde," palus Kerry.

Elsie läks kuulekalt üle toa ja Kerry süütas kõik lambid.

„Nüüd te tunnete prl. Marion'i," ütles Kerry, millises valguses ta ka ei ilmu. Teda tuleb lasta sellesse kontorisse päeval kui ka öölf. See on kõik."

Mehed tervitasid ja lahkusid, kui Kerry kustutas elektri.

„Kahetsen, et tülitasin teid," ütles ta; „ent

kuna olete ainus isik maailmas, kellele saab osaks see eesõigus, on tähtis, et oleksin väga põhjalik. Nende meeste käsutuses on vahisalgad ja üks neist on ikka valvel päeval kui öösel."

Elsie istus uuesti, tundes lõbu omast tähtsusest.

„Tohin teilt midagi küsida?" ütles ta.

Mees noogutas pead.

„Miks valisite just minu? Ma pole väga osav sekretär ja te ei tea minust midagi. Võin ju olla kõige pahemat liiki isik."

Kerry laskus tagasi oma polstertoolis ja vaatles teda naerval pilgul.

„Kõik, mis tean teist," ütles ta, „on, et olete pastor George Marion'i tütar. Teie isa oli lesk, suri seitsme aasta eest ja jättis teile veidi rohkem kui piletiraha sõiduks Londoni tädi juurde. Et teil on onu Ameerikas, kes toidab suurt perekonda ja teeb loendatamatuid obligatsioone oma varandusele Kesk-Läänes; et teil oli vend, kes suri lapseeas; et olete olnud kolme firma teenistuses — Meddlesohn'i juures Eastcheap'is — lahkusite sealt, sest keeldusite osa võtmast jämedast pettusest; Highlow & Pojad, Moorgate Street'il — kust lahkusite firma pankroti puhul; ning Tack & Brighten — kust oleksite ka nii-kui-nii lahkunud."

Elsie vahtis teda hämmeldusega.

„Kuidas saite teada kõike seda?"

„Mu armas laps," ütles Kerry tõustes ja pannes isaliku käe ta õlale, „kuidas üldse saadakse midagi teada? Küsitelles inimesi, kes teavad. Ma harva riskeerin; läksin alla Southwark'i, et näha teid ja, kui võimalik, kõnelda teiega, enne kui palkan teid ja enne kui teate, et tahan teid palgata. Nii!"

Ta läks jälle kiiresti oma kirjutuslaua juurde.

„See on äri. Saate minult kümme naela nädalas ja veel lisatasu iga aasta lõpul. Teie kohus on olla minu usaldusmeheks, kirjutada kirju — mitte nagu dikteerin neid, sest vihkan dikteerimist — vaid minu instruktsioonide kohaselt."

Elsie noogutas pead.

„Veel üks asi," ütles mees ja langetas hääle kummardudes üle kirjutuslaua. „Tahan, et peaksite meeles kolm sõna."

Tütarlaps ootas, arvates saada kuulda mõnd tavalist väikest motot.

„Neid kolme sõna," jätkas Kerry samas toonis, „ei tohi korrata ühelegi elavale hingele, seni kui olen elus; neid ei tohi korrata kellelegi peale minu."

Elsie tundis end võimetuna olla enam hämmeldunud, kui oli. Viimased kakskümmend neli tundi, nagu talle näis, olid sisaldanud maksimaalse hulga üllatusi.

„Mu osanikele, mu sõbrule või mu vaenlasile — ja eriti mu vaenlasile," jätkas Kerry kerge naeratusega, „ei tohi te neid kunagi öelda — kuni olen surnud. Siis, selle ühinguga ühenduses olevate härrade juuresolekul ütlete" — ta langetas hääle sosinaks — „ütlete ‚Kingsway vajab sillutamist' "

„Kingsway vajab sillutamist," kordas Elsie sosinal.

„Mis ka ei juhtu, ärge unustage neid sõnu," ütles mees tõsiselt. „Korrake neid endale, kuni teate neid, nagu teate oma nime."

Tütarlaps noogutas jälle. Hämmeldatud, nagu ta oli, poolenisti kalduv naerule, kummalise kahtluse mehe normaalsuses tagasi tulles, teadis ta siiski, et neil vähetähendavail sõnul — „Kingsway vajab sillutamist", oli määratu tähtsus.

PEATÜKK VII

Hetkel, mil Elsie't pühendati King Kerry' kontori saladussi, istusid kaks meest hommikueine juures luksuslikus söögitoas härra Leete'i korteris Charles Street'il.

Üks neist oli kardetud hr. Leete ise, lillelisest siidist hommikukuues, ja teine — nooruslik hr. Hermann Zeberlieff. Ta oli umbes kolmekümne kaheksa aastane, kuid evis noid aegu ja ekstsesse trotsivaid nägusid.

Leete ja tema olid sõbrad. Nad olid kohanud Pariisis päevil, mil miljonär Zeberlieff'i nimi oli igas ajalehes kui mehe oma, kes oli kokku ostnud kogu nisu maailma-turul.

Oli midagi ühist neil kahel mehel, ja kui mingi Wall Street'i sündikaat oli uuesti tasakaalustanud nisuturu, hävitades sadu vähemaid spekulante, kuid tehes Zeberlieff'i kümnekordseks dollarmiljonäriks, Leete oli saatnud noormeest pikemal jahisõidul, mille ameerika publiku viha ja ajakirjanduse mürgisus olid teinud soovitavaks, ning nende sõprus aina süvenes.

Hiljem miljonär Zeberlieff oli otsinud kuulsust suure kahjuga endale, ja „L Trusti“ operatsioonid röövisid talt poole tema varandusest. Nüüd kõnelesid nad rahast — aine, mis võlus mõlemaid mehi.

„Olete ju ise päris rikas mees, eks ole, Leete?“

Zeberlieff asetas küsimuse toonis, mis laskis mõista, et tal pole tähtis, kas vastatakse või ei.

„Läheb korda,“ möönis ebameeldiv hr. Leete.

„Miljonär?“

Leete noogutas pead.

„Mis kuradi pihta te siis müüsite Kerry'le oma kaubamaja?“ küsis teine imestusega.

Hr. Leete'i nägu kortsutus irvituseks.

„Suurem kaubamaja oli ju kõrval," ütles ta rõõmsalt. „Goulding ajas kaks korda suuremat äri — võttis kõik meie ostjad ja aina õitses. Neil on ka parim asend — tänava nurgal ja kahekordne vaateaknate arv. Sellepärast!"

„Aga miks ei ostnud ta Goulding'i kaubamaja?"

Naeratus hr. Leete'i näol oli väga väljendusrikas.

„Goulding ei müü. Kerry ostis küll maa ja on ehituskrundi omanik, kuid ta ei või tülitada Goulding'it, sest neil on üürileping kaheksakümne aasta peale."

Zeberlieff vilistas.

„See paneb talle põõna," ütles ta rahuldusega.

„Tõtt öeldes, Tack & Brighten on surev äri," jätkas Leete siiralt. „Kui ta ei osta Goulding'i kaubamaja, ta on sama hästi kui kaotanud oma raha. Goulding müüb ka — aga teatud hinnaga."

Ta pilgutas silma.

„Muu seas," ütles ta äkki, „kas teate, et Kerry'le tungiti kallale käidaval tänaval, — lasti temale?" Teine vastas peanoogutusega. „Noh, mees, kes tema peale laskis, on surnud!"

Zeberlieff tõstis kulmu.

„Tõesti!"

Hr. Leete noogutas pead.

„Nähtavasti oli ta purujoobnud, kui toodi politseisse, ja kui keegi ta sõbrust saatis talle poti kohvi, politsei andis selle talle juua — arvas, et ehk kainestab teda."

„Ja kas kainestas?" küsis teine, näitamata erilist huvi asja vastu.

Hr. Leete noogutas jälle pead.

„See tappis ta — kohvis oli tsüankaaliumi. Mu arst," ta viivitas ja tõstis veidi häält, „mu

arst, Sir John Burdeston, kes oli parajasti möödumas, kutsuti sisse ja rääkis mulle kogu asja."

„Iseäralik!" ütles hr. Zeberlieff, silmnähtavalt tüütunud. „Kuidas toimetati siis mürk sinna?"

„Ei tea — poiss, kes tõi kohvi, leiti küll üles, aga ta ütleb, et teda saatis keegi tundmatu, ja seda pole leida."

„Kõlab ju väga põnev," ütles Zeberlieff jahedalt.

„Arvasin, teid ehk huvitab," tähendas teine.

„Mind huvitab palju enam teie äri Kerry'ga. Kas ta ei teadnud siis, et Goulding ei müü?" küsis Zeberlieff uskumatult; „ei kõla just võimalikuna!"

„Ta arvab, et tegi kasuliku ostu," kähistas teine. „Me alandasime hinnad ja suurendasime kasud — teie trusti mehed polegi nii targad, nagu nad arvavad."

Ent Zeberlieff raputas pead.

„Te alahindate ‚Suure L' võimeid," ütles ta tõsiselt, „küll satute veel hätta — see on kõik. King Kerry tunneb kinnisvarade väärtuse haisu, nagu kaarnad raipe oma: ta ei eksi kunagi."

Leete vaatas üles teise poole näidates oma kollaseid hambaid põlglikus irvituses.

„Kui kõnelen halvakspanevalt teie sõbrast —" algas ta.

Zeberlieff'i priske lapsenägu läks tumepunaseks ja ta silmad välkusid ähvardavalt.

„Minu sõber?" hüüdis ta metsikult. „Minu sõber — Leete, vihkan seda meest niivõrt, et kardan iseenda eest! Vihkan ta nägu, ja ta hääle kõla: vihkan teda, ja siiski ta veetleb mind."

Ta kõndis kiirelt edastagasi mööda pikka tuba.

„Teate," hüüdis ta seisatades äkki, „et sageli järgin talle tundide kaupa — sõna tõsises mõttes

jälgin ta samme, ja mitte mõnel muul põhjusel, kui et vihkan teda nii väga, et ei või lasta silmist!"

Ta nägu oli nüüd kahvatu; higist niisked käed tõmbunud rusikasse — nii kõvasti, et sõrmenukid valendasid.

„Arvate, et olen hull — ent teie ei tunne vihkamise võlu. Vihkan teda, mu Jumal, kuis vihkan teda!"

Ta sähistas viimaseid sõnu risti hammaste vahelt.

Hr. Leete noogutas heakskiitvalt.

„Siis teatan teile head uudist," ütles ta aeglaselt. „Kerry'lt pressime veel verd välja!"

„Verd?"

Polnud võimalik mõista vääriti peagu elajalikku rõõmu teise toonis.

„Mitte nii, nagu teie arvate," ütles hr. Leete naljatavalt; „aga me paneme ta maksma Goulding'i eest."

„Meie?"

„Meie jah," kordas Leete. „Armas inimene, Goulding on minu oma — on alati olnud minu äri. Ehitasin ta Tack & Brighten'i tuludega. Nüüd müüsin kahjuliku ja säästsin eduka äri."

Jällegi kortsutas Zeberlieff kulme.

„Kerry ei teadnud?" küsis ta nähtava uskumattusega.

Hr. Leete raputas pead ja naeris — tal oli kummaliselt kõrge naer, peagu diskant. Zeberlieff ootas, kuni ta oli lõpetanud.

„Veaksin kihla teiega kogu raha peale maailmas, et ta teadis," lausus ta ja naeratus kadus hr. Leete'i koduselt näolt.

„Ta teab nüüd," ütles ta, „sest ma ise teatasin talle sellest."

„Ta teadis kogu aeg," vastas teine. „Ei tea, mis karutükk tal on varuks teie jaoks."

Ta mõtles hetke. Tegev aju, mis oli ette näinud 1904. aasta põua ja spekuleerinud 1908. aasta puuvillanäljal, töötas intensiivselt.

„Mis kavatseb ta teha?" küsis ta äkki. „Millise plaaniga töötab? — ma ei tea, kuigi olin sündikaadis. Keegi teisist ei tea. Tal on kogu kava kirja pandud ja see asub Aardemajas. Ükski silm peale tema oma pole seda näinud."

Leete tõusis, et rõivastuda tänavülikonda.

„Võiksime hävitada Kerry', kui teaksime," jätkas Zeberlieff mõtlikult. „Annaksin miljon dollarit, et saada teada ta plaane."

Kuni Leete rõivastus, teine istus toetudes lõuaga rusikais kätele ja põrnitsedes alla tänavale. Vahete-vahel ta muutis oma asendit, et teha mõnd märget.

Kui Leete tuli tagasi, valmis minema kokkulepitud kohtamisele King Kerry'ga, ta oli peagu rõõmus.

„Ärge minge enne, kui Gleber tuleb," sõnas ta ja hr. Leete vaatas kahetsevalt kella. Enne aga, kui sai end vabandada, teatas teener mehe, keda Zeberlieff ootas.

Gleber osutus väikeseks värvituks meheks, kiilaspeaga, linnusarnase ja salapärase käitumisviisiga.

„Noh?"

„Noor daam tuli kell 10," ütles ta, „ta seisis ukse taga kümme minutit, siis läks sisse."

„Sama tüdruk, kes einestas Savoy's?" küsis Zeberlieff, ja mees noogutas pead.

„See on too Marion'i plika," ütles Leete irvitades. „Poetüdruku-natuke. — On ta sedasorti mees?"

Zeberlieff raputas vihaselt pead.

„Kerry on päris hea inimestetundja. Kauaks ta sinna jäi?“ küsis ta mehelt.

„Polnud veel väljunud, kui ära läksin. Arvan, ta on seal jäädav.“

„Lori!“ sähvas Leete. „Miks peaks ta pidama tüdrukut kontoris — todaliiki tüdrukut?“

Siiski Zeberlieff tähendas, et polnud nõus teise vaatega asjale.

„See on too täiuslik sekretär, keda ta on alati taga ajanud,“ ütles miljonär. „Tollest tüdrukust saab veel tegur, Leete — võib olla ta ongi juba seda.“

Ta hammustas mõtlikult oma esimest sõrme.

„Kui ta ainult teaks!“ ütles ta poolenisti iseendale.

Leete jättis kiirelt jumalaga ja jõudis Suure Trusti kontorisse mõneminutilise hilistumisega.

King Kerry oli seal ja ka prl. Marion, istudes iga jäädavuse tunnusega roosipuust kirjutuslaua ääres suure paberitevirna taga.

„Palun, istuge, hr. Leete,“ hüüdis Kerry noogutisega, kui talle teatati külalisest. „Nüüd, milline on siis nimelt teie ettepanek?“

Leete heitis tähendusrikka pilgu Elsie'le ja tütarlaps tõusis poolenisti. Käeliigutis Kerry'lt hoidis ta tagasi.

„Mul pole ärisaladusi prl. Marion'ilt,“ ütles ta.

Hr. Leete'i kergesti-ärrituv rind tahtis lõhkeda vihast. Et tema, igapidi rahatuus, oli sunnitud kõnelema poetüdruku — isegi *endise* poetüdruku — ees, oli kibestav ta uhkele vaimule.

„Pole palju öelda,“ kõneles ta teeseldud hoolimattusega, mida aga kaugeltki ei tundnud. „Teatasin teile oma kirjas, et olen Goulding'i omanik ning müün vaid teatud hinnaga.“

„Te ei avaldanud asjaolu, et olete Goulding'i juhtiv vaim, enne kui ostsin teie teise äri," ütles Kerry väikese naeratusega. „Teid polnud isegi juhatuses — arvatavasti teotses teie eest teie juriskonsult?"

Hr. Leete noogutas pead.

„Muidugi teadsin kõike seda," sõnas King Kerry rahulikult. „Seepärast ostsingi odavama äri. Mis te siis õige tahate oma suurepärase kaupluse eest?"

„Miljon ja veerand," vastas Leete rõhuga; „ja mitte pennigi vähem."

Kerry raputas pead.

„Ta on aga käest-suhu äri," ütles ta aeglaselt. „Maksate keskmisi dividende ja teil pole tagavaru."

„Läinud aastal meil oli tulu sada viiskümmend tuhat," vastas Leete rahuliku naeratusega.

„Just nii — veidi üle kümne protsendi teie poolt nõutavast hinnast — siiski pakun teile teie äri eest viissada tuhat naela sularahas."

Leete tõusis väga aeglaselt oma toolilt ja tõmbas kätte kindad.

„Teie pakkumine on naeruväärt," ütles ta ja mõtleski tõepoolest nii.

King Kerry tõusis ühes temaga.

„Ta on veidi vähem, kui seda on äri väärtus," vastas ta, „ent selle vahe jätan ma endale, et tasa teha summat, mille andsin Tack & Brighten'i eest — summat, mis ületas äri tõelise hinna."

Ta kõndis külalisega ukseni.

„Paluksin teid tulla einestama ja asja läbi arutama," tähendas ta; „aga, kahjuks, pean sõitma Liverpol'i täna pealelõunat.

„Kõik arutlused maailmas ei muudaks mu pak-

kumist," vastas hr. Leete tigedalt. „Teie ettepanek on mõttetu!"

„Võtate ta heal meelel vastu, veel enne aasta lõppu," ütles King Kerry ja sulges ukse sisemiselt märatseva hr. Leete'i järel.

Too kutsus takso ja jõudis oma korterisse, segakeeleline vihast. Hermann Zeberlieff kuulas rahuliku huviga juttu, mis oleks võinud tuua pisaraid iga spekuleeriva rahamehe silmi.

Pealelõunal *Monitor*'i üks noori ja rõõmsaid reportereid, nuuskides päevauudiseid Middlesex Street'il, nägi tuttavat nägu kaduvat „Am Tag'isse" Sellist nime kandis räpane klubi igasuguste mandrilt-tulnud härraste kogumispaik, kes ise end küll nimetasid „sotsiaaldemokraadeks" ja „anarhisteks", aga kahtlemata olid kodumaalt põgenenud väga osavad kurjategijad.

Ettevõtlik reporter tundis ära sisseastuva härra, hoolimata ta viletsast rõivastisest ja järgis talle kluppi hea ajalehejutu haistja žurnalisti aplombiga.

PEATÜKK VIII

Elsie Marion läks tagasi oma korterisse Smith Street'il, Southwark'is, ümisedes laulukest. See oli uskumatu, kuid sealsamas ka vastuvaieldamatu fakt. Ta silitas õrnalt oma väikest nahkset käekotti ja paberi krõbin tõi õnneliku naeratise ta huulile.

Sest käekotis asus väärtuslikem kõigist omandusist — leping. Leping, koostatud selgeimas keeles, mida juristid endale üldse lubavad, trükitud jäigale paberilehele tillukese L'ga ja Suure Trusti kirjapaberit iseloomustava aadressiga, mil-

les tema „edaspidi nimetatud ametisse astujaks", kohustus teenida viis aastat Londoni Maa Trusti esimeest, „edaspidi nimetatud tööandjaks," aastase palga eest 520 £ suuruses, milline oli makstav nädalate kaupa.

Peagi, mõtles ta, ärkab ta unest räpaste tänavate lubja ja telliskivide seas räpase elu inetule reaalsusele, kõrge pingi ja mügariku nuppvoodi vahel jaotatud päevade väsitavale ja näljutavale ahelikule. Kuigi ta süda laulis lõbusasti, mõlgutades ta imetaoliselt saavutatud rikkuse läbi avanevaile väljavaateile ja võimalusile, midagi valutaolist läbistas teda mõtte juures, et peab jätma Smith Street'i. Voodi oli mügarik, hommikueine serveeritud isuäratamatu, paksud võileivapalad paksel taldrikuil, veniv kohv pr. Gritter'i helikindlais tasses, nagu ta oli neid nimetanud; siiski tuba oma tillukeste raamaturiiulitega, lilledega aknail ja üldise korralikkusega peitis endas palju õnne. Ta oli olnud koduks Elsie'le — ainsaks koduks, milles oli omaenda perenaine — ainsaks, mida oli tundnud.

Proua Gritter'i tütar oli muidugi suureks tüliks. Henrietta oli kahekümneneljaaastane kasimatu tüdruk, salapäraselt abielus ja salapäraselt mahajäetud — (saladus püsis ainult pr. Gritter'i silmis, sest kogu naabrus teadis seda lugu). Nüüd oli ta krooniliselt purjus, ja maja nr. 107 elanikud Smith Street'il kohtasid teda alaliselt kõige uimasemas olekus pr. Gritter'i suureks pahameeleks, kellel oli harjumuseks öelda, et ta ei pannud pahaks Henrietta' nõrkust, kuid mõistis valjult hukka Henrietta' hoolimattust, lastes saada seda teatavaks.

Ent oli ka meeldivaid assosiatsioone. Elsie oli leidnud sõpru raskelt töötavate inimeste seas,

kes korralikult elasid palkadest, millest oleks vaevalt piisanud tasuda ta einet Savoy's. Kui ta oli pistmas võtit nr. 107-da lukuauku, avanes uks ja lävel seisis noormees.

„Halloo, prl. Marion," hüüdis ta rõõmsasti. „Tulete täna varakult koju."

Gordon Bray elas teisel korral tänavapoolses toas ja erines mõnevõrra mehist, keda Elsie oli kohanud. Ta oli iseharitud meeste oivaline esildaja, olles üle saanud kõigist raskusist, milliseid olid talle toonud kasvamine suurimas vaesuses ja poisi kaheteistkümnendal eluaastal lõppenud kooliskäimine. Tal ei avanenud isegi võimalust saada stipendiumi krahvkonna koolide läbi, sest ta suhted inetu kooliga Latimer Road'il lõppesid järsku, kui selles vanuses ta leidis end lese ema ainsa ülalpidajana. Jooksupoiss, trükikoja käealune, poepoiss, kontori kirjutaja — ta oli edasi jõudnud, kuni ema surm oli kohutanud teda tegelikkuse tajumisele. Kuigi see surm oli olnud traagiline, ta pakkus noormehele avaramat võimalust oma seisukoha edendamiseks. Ta tillukene sissetulek, olles piisanud mõlemale, andis nüüd ülejäägi, ja sellega ta oli heitnud end uutele õpialadele.

Maailmas on tuhandeid Gordon Bray'sid; noori mehi, vahvalt võitlemas peagu ületatamatute takistuste vastu. Ilma eestkostjaita. Nad peavad ise võitlema tuleviku eest, ja häda neile, kui neil pole eesmärki või kui evides seda kalduvad karvaväärtki kõrvale endale seatud teest.

Tütarlaps vaatas talle lahkelt otsa. Ta polnud armunud sellesse meeldivasse poissi ega too temma. Neid sidus armastusest haruldasem sümpaatia. Nad olid kaasvõitlejad elu suures tap-

luses, evisid ühiseid vaenlasi, leidsid sarnanevaid inspiratsioone.

„Jooksen tehnikumi," ütles noormees vibutades häbitult raamatupakki. „Olen nii tüdinud Holdron'eist — nad tõstsid täna mu palka ühe šillingi võrra nädalas ja ootasid, et pidin olema rabatud tänulikkusest."

Elsie tahtis pajatada talle oma suurt uudist, kuid hirm, et isegi vähim kadedusesäde võiks tärgata poisi südamesse, peatas ta. Parem seletan teine kord, kui poiss on lõbusam.

„Kuidas on lugu mudelitega," päris ta. Bray eesmärgiks oli arhitektuur ja nood tema toredad mudelid olid ta elu õnn. Pealegi oli neil ka ainelist väärtust, sest paariga oli ta võitnud kaks kuldauraha tehnikumis.

Hetkeks libises ta näo üle pilv; siis naeris ta rõõmsasti.

„Oh, neil pole viga midagi," ütles ta ja lahkus tüdrukust peanoogutusega.

Elsie jooksis kerge südamega trepist üles, möödudes teel pr. Gritter'i kaunis purjus olekus tütrest. Pr. Gritter tõi ise vältimatu tee, sooritas vältimatud märkused ilma ja vältimatu vabanduse oma tütre seisukorra kohta.

„Lahkun teilt, pr. Gritter," ütles Elsie.

„Oh, kas tõesti?" Pr. Gritter'ile tundus, et säärased olukorrad nõudsid solvatud süütuse väljendamist. Ta suhtus „ülesütlemisse" kui oma majapidamisvõimete laitvasse arvustusse.

„Ma — ma sain parema koha," jätkas tüdruk; ja võin kulutada veidi enam üürile —"

„On ju veel alumisel korral too tuba kahepoolse uksega," soovitas pr. Gritter lootusrikkalt. „Kui võiksite kulutada veel kümme šillingit."

Tüdruk raputas naerdes pead.

„Tänan, pr. Gritter," ütles ta, „kuid tahan elada lähemal oma tööle."

„Allmaa-raudtee just ukse ees," ei vaikinud perenaine; pussid käivad edas-tagasi nii ütelda. Mul on väga raske kaotada kahte üürilist nädala jooksul."

„Kahte?" küsis tüdruk imestusega.

Perenaine noogutas pead.

„Omavahel öeldes," jätkas ta usaldavalt ja poleerides oma prille alpakast põlle nurgaga, „hr. Bray'ga on ikka olnud raske — alati järel üürimaksmisega, ja on mulle veel kolme nädala eest võlgu."

Tüdruk oli kohkunud. Ta polnud kunagi vaevaks võtnud uurida noormehe eraasju. Teadis muidugi küll, et too polnud jõukas, kuid polnud eales aimanud, et teine oli nii meeleheitlikult vaene. Mõistis nüüd kibedust ta hääles, kui ta kõneles tollest šillingulisest palgakõrgendusest.

„Kõik tuleb sellest õppimisest," ütles pr. Gritter kaeblikult; „raisatakse raha, et panna endale kõiksuguseid asju pähe, selle asemel et panna nad kõhtu või selga. Mis abi sellest on? Haridus! Täidab ainult vangi- ja vaestemaju ja — ja sõjaväge."

Tal endal oli poeg sõjaväes ja järelikult ka vimm kogu selle seisuse vastu; sest pojad Southwark'is tähendavad lisandust perekonna tuludele.

Tüdruk hammustas mõtlikult huult.

„Vahest ehk," kõhkles ta, „vahest ehk võiksin tasuda teile — ta võla?"

Sära tekkis perenaise silmi, ainult et kohe kaduda.

„See ei lähe," ütles ta. „Pealegi andis ta mulle mõned asjad pandiks raha eest."

„Mõned asjad?“ Elsie vaatas naist altkulmu. „Mis asjad?“

Pr. Gritter ei vastanud ta pilgule.

„Ega ometi mitte ta mudelid?“ küsis tüdruk kiiresti.

Pr. Gritter noogutas pead.

„Hoida ja pidada,“ ütles ta, ekslikult arvates, et tarvitab juriidilist sõnastust, „kuni ta kõik maksab.“

Ta armastas kirglikult teatud tüüpi kõlavaid lauseid.

„Te ei oleks pidanud tal lubama seda teha,“ hüüdis tüdruk trampides jalga. „Teadsite ju, et ta maksab õigel ajal!“

Pr. Gritter nohises.

„Ta just ei andnud neid mulle,“ ütles ta; „kuid ma võtsin nad, nagu seadus lubab!“

Tüdruk vahtis teda nagu mõnd tundmatut uut putukat.

„Te võtsite nad?“ küsis ta. „Võtsite nad ta toast?“

Pr. Gritter noogutas rahulikult.

„Nagu seadus lubab,“ õigustas ta end.

„Aga, — aga, te pole ju aus!“ hüüdis tüdruk.

Tume puna tõusis hea pr. Gritter'i palgeisse.

„Mitte aus!“ kisendas ta, tõstes hääle selle täie kriiskava kõrguseni. „Ärge te tulge ütlema sääraseid asju lugupeetud inimeste kohta, preili...“

Äkki koputati uksele — vali ja käskiv koputus. Siis, ootamata luba sisse astuda, uks avanes ja kaks meest tulid tuppa.

„Marion?“ küsis üks.

„Mina olen prl. Marion,“ vastas tüdruk, imestades selle ebatseremoniaalse sissetungi üle.

Mees noogutas sõbralikult.

„Olen linna politsei konstaabel Colestoff," ütles ta, „ja arreteerin teid süüdistusel, et olete varastanud rahasumma neljateistkümne naela suuruses, oma tööandjailt härradelt Tack & Brighten'ilt."

Elsie ei langenud minestusse.

Ta seisis liikumatult, nagu kivist raidkuju.

Pr. Gritter silmitses teda süngelt ja pomises: „Mitte aus!"

„Kes süüdistab mind?" küsis tüdruk nõrgalt.

„Hr. King Kerry," vastas detektiiv.

„King Kerry — ei, ei!" Ta käed sirutusid ja haarsid paluvalt detektiivi kärsivarde.

„Siiski on see hr. King Kerry," ütles too pehmelt. „Arreteerin teid informatsiooni põhjal, mille tõelisuse kohta too härra andis vande."

„See on võimatu — võimatu!" hüüdis Elsie, ta silmade täitudes pisaratega. „See ei või olla — peab olema mingi eksitus! Ta ei võinud teha seda — ta ei teeks seda!"

Detektiiv raputas pead.

„Võib-olla ongi siin eksitus, prl. Marion," ütles ta pehmesti; „kuid see on tõsi, mis ma ütlesin."

Tüdruk langes toolile ja kattis näo kätega.

Detektiiv pani käe ta õlale. „Palun, tulge kaasa," ütles ta. Elsie tõusis ja mehaaniliselt pannes pähe kübara, läks mõlema mehega trepist alla, jättes oma korteriperenaise imestusest keeletuna.

„Mitte aus!" ütles ta viimaks. „Sa heldene jessuke! Küll neil poeplikadel on aga nina püsti!"

Ta ootas, kuni kuulis eesukse sulguvat, ja kummardus siis, et välja tõmmata tüdruku kohvrit voodi alt. Praegu oli ju soodsaim aeg omandada mõned ootamatud pisiasjad.

PEATÜKK IX

Elsie Marion istus puuvoodil ja vahtis oma vangikambri lubjatud seina. Ta kuulis mingit kirikukella löövat kaksteist. Juba kuus tundi oli ta vangis, — näis, nagu oleks see kuus aastat.

King Kerry oli rõõmsalt lahkunud tast alles pealelõunal, et sõita Liverpol'i vastu Ameerikast päralejõudvale Cyrus Hatparl'ile. Ta oli saatnud miljonäri vaksalisse ja seisnud temaga lobisedes, kuulates ta käske töö kohta, mida pidi tegema järgmisel päeval.

Liverpol'is — nii kuulis ta kaastundlikult politsei-inspektorilt — Kerry oli andnud süüdistusvande kohaliku rahukohtuniku ees ja Liverpol'i politsei telegraafitud palvel üks Londoni kohtunik oli välja andnud vangistamise käsu.

Miks ei võinud ta oodata oma tagasitulekuni. Elsie oleks võinud talle seletada — kui üldse oli midagi seletada — aga ta oli nähtavasti liiga läbematu purustama äsja enda loodud väikest paradiisi. Kogu õhtu Elsie istus mõttes, pingutades aju, et leida mõnd lahendust hirmsale muutusele ta saatuses. See oli täiesti seletatamatu — liiga määratu tragöödia, et seda mõista.

Tal polnud kunagi olnud tegemist suurte rahasummadega; kokkuvõtteid tehti iga päev ja neid ei küsitelnud keegi. Pealegi oli veel teine arusaadamatu sündmus. Kell kaheksa õhtul toodi talle lõunat. See jõudis pärale autoga Londoni parimast hotellist, vast-avatud Sweizerhof'ist; nii täiuslik lõuna, et ükski maiasmokk ei võinud soovida paremat. Tüdruk oli noor ning terve ja — vaatamata oma seisukoha tõsisusele — tundis mõnu toidest. Nende saatmise kohta sai ta oma

pärimusile vastuseks ainult, et lõuna oli tellinud keegi härra Liverpol'ist.

Selle mehe järjekindlusettus oli hämmeldav. Ta võis lasta vangistada inimest paari naela varguse kahtlustusel ja samal ajal kulutada pea sama palju, kui tüdrukut arvati varastanud olevat, ühele ainsale lõunasöögile.

Kell lõi üks; ta katsus magada, kuid ei saanud.

Kell pool kaks tuli naisvaht koridori ja avas ta kambri ukse.

„Astuge siiapoole, preili," ütles ta, ja tüdruk järgis talle läbi teise terasegalöödud ukse treppi mööda üles vastuvõttetuppa. Astudes tuppa ta jäi seisma piksest rabatuna, sest inspektori kirjutuslaua kõrval seisis King Kerry.

Viimane astus talle vastu väljasirutatud kätega.

„Mu vaene laps!" ütles ta ja ta osavõtte siiruses polnud kahtlust. Siis juhtis vastupanuks liiga uimase tüdruku kirjutuslaua juurde.

„Arvan, et kõik on korras, inspektor," ütles ta.

„Täiesti korras, mu härra," vastas ametnik, naeratades tüdrukule. „Olete vaba, preili."

„Aga ma ei mõista," algas Elsie. Siis King Kerry võttis ta käsivarre ja viis ta välja toast.

Väljas ootas kolm autot ja väikesed grupid mehi seisid vesteldes kõnniteel. Nad pöördusid kui käsu peale, kui Kerry tüdrukuga ilmusid lävele, ja üks lähenes ning kergitas kübarat.

„Arvan, härra Kerry, et oleks parem sõita esiteks Smith Street'ile, nr. 107," ütles ta.

„Olen nõus, prefekt," vastas Kerry tõsiselt.

Ta avas esimese auto ukse ja tõstis tüdruku sisse.

„Mu laps," sõnas ta, kui nad olid üksi, „peate viivitama kohtumõistmisega minu üle; ühtegi mu

sõbrust polnud linnas. Pidin tegema midagi drastilist, millest teadsin, et ta ei luhtu."

„Aga miks — miks?" Elsie nuttis, ja ta nuuksed lõikasid otse mehe südamesse.

„Ärge mõistke mind hukka!" ütles ta tasa. „Usun, et arreteerides teid ma päästsin teie elu."

Ta kõneles nii tõsiselt, nii pühalikult, et tüdruku pisarad lakkasid sedamööda, kui loomulik uudishimu võitis ta solvatud tunded.

„Sain telegrammi rongil," seletas Kerry. „Just parajasti, kui sõitsime sisse Liverpol'i — oli vist rongile järele jõudnud Edgehill'is. Ta oli ühelt minu agentilt — noormehelt *Monitor*'i toimetusest — ja teatas, et minule tuntud põhjusil, milliseid ka teie mõistate lähemal ajal, täna öösi võetakse ette kallaletung teie elule."

„Võimatu!"

Mees noogutas pead.

„Oleksin võinud teadustada asjast politseile, kuid kahtlen, kas nad oleksid mind tõsiselt võtnud. Kartsin pööraselt, et nad kaitsevad teid vaid poolikul viisil."

„Aga kes võiks tahta teha mulle haiget?" küsis tüdruk. „Mul pole ühtegi vaenlast maailmas."

Kerry noogutas pead.

„Teil on sama palju vaenlasi kui igal teiselgi ühiskonna liikmel," sõnas ta. „See tähendab: teil on need vaenlased, kes alati vihkavad kõiki ausaid ja korralikke ühiskonna liikmeid."

Ta ei kõnelnud enam, kuni auto peatus Elsie korteri ukse ees. Ka teised autod olid peatumas, kui tüdruk väljus sõidukist oma šeffiga, ning Kerry' ja detektiivide vahel oli lühike nõupidamine, sest seda nad olid — Scotland Yardi *) ja

---

*) Londoni salapolitsei peakorter.

Pinkerton'i *) mehed. Siis King Kerry astus pimeda ning vaikse maja ukse juurde ja koputas valjusti tükk aega.

„On teie tuba maja esiküljel?" küsis ta pöördudes tüdruku poole.

Elsie raputas naeratades pead.

„See oleks olnud liiga kallis asend," ütles ta. „Ei, mul on tuba teisel korral hoovi pool, suurepärase vaatega teiste inimeste köögiaknaile ja era jalutuskohaga, — kui mul oleks vaid julgust välja ronida."

„Era jalutuskoht?"

Kerry asetas küsimuse teraval häälel ja tüdruk ruttas selgitama oma naljatavat vihjet.

„Võin astuda oma aknast tulikahjuredelile," ütles ta, „ta viib köögi katusele. Mul meeldib see päris hästi, kuna ma pööraselt kardan tulikahju."

„Mina ka," vastas multimiljonär süngelt.

Tema kõneldes avanes uks ja Gordon Bray seisis lävel täiesti rõivais. Ta tundis Elsie otsekohe.

„Jumal tänatud, et te tulite!" hüüdis ta. „Olin surmani mures teie pärast; käisin isegi politseis. Arvatavasti nad ei öelnud teile seda?" Elsie ettas miljonäri ja noormees vaatles imestades ta suurt saatjakonda.

„Hr. Bray," ütles Kerry, „tahame äratada teie perenaist; kas võiksite teha seda meie eest?"

„Muidugi."

Bray näitas teed väikesse tolmusesse võõrastetuppa ja süütas gaasi.

„Kas mina ei võiks?" päris tüdruk. „Pean minema üles oma tuppa."

---

*) Kuulus detektiiv.

„Veel mitte, palun," vastas Kerry kiirelt. „Mis ka ei juhtu, omas toas te täna ei maga. Tellisin juba ära toad Sweizerhof'is ja saatsin teile sinna kaks daami seltsilisiks," naeris ta. „Te ei peaks võimalikuks, et seltsidaami võib saada ka keset ööd, eks?"

„Ei," naeratas tüdruk.

„Siiski sain ma isegi kaks," ütles mees. „Telegraafisin Londoni haigemajja ja palusin neid saata kahte oma kenimaid halastaja-õdesid — oli võimalus, et te kokku langete, ja ma teadsin, et igal juhul nad oleks kasulikud valvajaina. Veel üks asi."

Ta oli nüüd väga tõsine.

„Eile käskisin teil meeles pidada kolme sõna — panin teid vanduma, et ei avalda neid sõnu kellelegi peale minu, või mu surma puhul mu testamendi täitjaile."

Elsie noogutas pead. Mehe hääl oli nüüd vaevalt valjem sosinast.

„Kas mäletate neid?"

„Jah," vastas tüdruk samas toonis; „sõnad olid ‚Kingsway vajab sillutamist'."

Kerry noogutas pead. „Palusin teid neid sõnu mitte kunagi tarvitada."

„Pidasin oma lubaduse," ütles tüdruk kiiresti.

Mees naeratas.

„Enam pole vaja seda teha," ütles ta. „Täna õhtusest peale võite neid tarvitada kui tahes sagedasti. Ma ei oleks pidanud neid teile ütlema."

Neid katkestas Bray' tagasitulek.

„Pr. Gritter on teel siia," ütles ta. „Tal ei kulu just palju aega rõivastumiseks."

King Kerry heitis kiire pilgu noormehele, teda pealaest jalatallani hindava pilgu. Ta nägi kahekümnekahe-aastast poissi heleda peaga ja tahte-

kindla lõuaga, nagu tal endalgi. Otsmik oli kõrge ning lai ja hääletult laual trummeldavad sõrmed pikad ja õrnad.

King Kerry'st öeldi, ta tundvat hästi kahte asja — maad ja inimesi, mehi kui ka naisi, viimaseid vähemalt mõnes nende avalduses.

Ta tundis Gordon Bray'd sellest kiirest pilgust ja kunagi ei tundnud teda paremini — mehena.

Pr. Gritter astus sisse pilgutades valgusest häiritud silmi; suurrätt, seelik ja paar öökingi ning kogu pleetnõelu varjasid ta ööröivastist.

„Hallo!" ütles ta veidi kohkunult nähes Kerry't ja kaunis hämmeldunud silmates ootamatult Elsie't; „arvasin, et olete öösiks kindlas kohas."

Naljatus oli sunnitud ja ta tundis end silmnähtavalt ebamugavana.

„Tahaksin minna prl. Marion'i tuppa ja võtta mõned ta asjad," ütles Kerry tüdruku suureks üllatuseks.

Pr. Gritter oli veel kohmetum kui enne, aga selle põhjuseks polnud mitte võõra härra ebasünnis soov tungida daami magamistuppa hommikustpoolt ööd.

„Oh," ütles ta veidi nõutult, „see on veidi tülikas, mu armas."

Ta indles Elsie't kalutleva ja mõtliku pilguga.

„Asi seisneb selles," — ta puhastas häält väikese köhatusega — „asi seisneb selles, prl. Marion, et ma julgesin teha midagi teie loata." Kõik ootasid. „Ria juhtus koju tulema kümme minutit enne ühteteistkümmend," jätkas perenaine vabanduvalt, „ja ei tundnud end hästi."

Elsie surus tagasi naeratuse. Ta oli näinud Ria' läiketuid silmi, kui see „ei tundnud end hästi"

„,Ema,' ütles ta mulle," kõneles pr. Gritter

mõnuga. „‚Ema,‘ ütles ta, ‚sa ei aja ju ometi oma ainust tütart tänavale, ütles ta. ‚Noh,‘ ütlesin ma, ‚noh, Ria, sa tead ju mu seisukorda. Majas pole ühtegi tühja voodit peale prl. Marion'i oma, kes sõitis maale.‘ Ütlesin seda," hüüdis pr. Gritter heakskiitu otsides, „et asja vaiksema hoida."

„Ühe sõnaga, teie tütar magab prl. Marion'i voodis?" küsis Kerry, ja Elsie tegi veidi hapu näo.

„Ja lubas endale laenata prl. Marion'i öösärgi," lisandas pr. Gritter, sooviga pühkida oma pattu südametunnistuselt.

Elsie naeris abitult, kuid King Kerry oli väga tõsine.

„Lähme sisse," ütles ta. „Teie jääge siia, mu laps!"

Pr. Gritter läks aeglaselt ukse poole.

„Ta on raske unega, kui ei ole päris terve," lausus ta meelepahaga. „Milleks te tahate üles minna?"

„Tahan näha, kas kõnelete tõtt või mitte," ütles Kerry, „ja kas tõesti teie tütar või mõni teine isik magab prl. Marion'i toas."

„Oh, kas see on kõik?" küsis pr. Gritter kergendatult; „noh, lähme siis üles!"

Ta näitas teed, võttes esikus laualt lambi ja süüdates selle. Üles jõudnud, peatus ta hoovipoolse toa ukse ees.

„Kui prl. Marion'il on midagi kohvrist kadunud," hoiatas ta, „siis pole ei minul ega mu tütrel sellega mingit tegu."

Ta pööris ukselinki ja astus sisse. Kerry järgis. Lambi valgusel võis näha kägaras kuju voodivaiba all ja sugemata juuksepuhmi padjal.

„Ria!" hüüdis pr. Gritter valjusti; „Ria, ärka üles!"

Ent naine voodis ei liigahtanud.

Kerry möödus kiiresti korteriperenaisest ja pani käeselja kahvatu põse vastu.

„Arvan, et oleks parem, kui läheksite alla," ütles ta pehmelt, „ja ütleksite mehile, kes seisavad ukse taga, et ma neid vajan."

„Mis see tähendab?" küsis naine värisedes.

Kerry võttis lambi ta vabisevast käest ja pani kummutile.

„Teie tütar on surnud," sõnas ta vaikselt. „Keegi on ta tapnud — tulles redelit mööda sellest aknast sisse." Ja ta osutas avatud aknale.

King Kerry oma pühaliku häälega kõneles tõtt. Ria oli surnud, see vaene joobnud hing, teda on tapnud mehed, kes tulid nõutama Elsie' huulilt sõna, mis avaks King Kerry' hiigla teraskapi kombinatsioon-luku.

Sest Hermann Zeberlieff oli õieti aimanud — King Kerry ikka veel lukustas oma kappi tänava nimega ja see tänav oli „Kingsway".

PEATÜKK X

Kogu linna pani väga imestama see purjus libu tapmine ja põhjuste kohta avaldati palju teooriaid. Lahkamisel selgus, et kallaletungijad olid naist tooresti kohelnud. Surma oli põhjustanud kägistamine.

Vangistusi ette ei võetud, ja roim lisandus Londoni selgitatamatute saladuste nimestikule.

Neli päeva peale seda kõmulist leidu istus Elsie Marion oma kirjutuslaua taga—mööbel, mis iseendast juba pakkus talle lõbu — sortis King Kerry' kirjavahetust. Nagu paljud teisedki suured mehed, ta evis armastusväärseid nõrkusi — ja üks neist oli kalduvus jätta vastamata kirju, peale

nende, mis olid väga olulised ta plaanele. Ta tunnustas oma süüd selles suhtes, ja avatud ning avamata kirjade kasvav kuhi häiris teda iga kord, kui pilk langes sellele.

Elsie oli vähendanud kuhja peagu miinimumini. Suurema osa puhul tal ei tarvitsenud isegi nõu küsida oma šeffilt. Need olid kerjamiskirjad või kirjad hunnituid leiutisi pakkuvailt šarlataanelt, kes tõotasid rikastada nii leiutajat kui ka finantsijat vähese aja- ja rahakuluga. Oli ka mõnevõrra usklikke kirju — noomivaid ja õpetavaid piiblisalme paksult alla kriipsutatud. Iga postiga tuli abipalveid headtegevailt asutisilt.

Laualaekas oli Elsie'l tšekiraamat, mis võimaldas tal käsutada raha tema enda nimel avatud arvelt. See oli King Kerry' armuandide arve, ja tüdruku otsustada oli saadetava summa suurus ning otstarve väärikus. Alguses vastutus oli heidutanud teda, kuid ta haaras julgesti kinni ülesandest.

„Sama palju julgust on vaja tšeki väljakirjutamiseks kui nälgimiseks," oli üks King Kerry' kummalisi epigramme.

Elsie töötas kiiresti läbi ta ees lebavate kirjade kuhja. Mõned rändasid paberikorvi; mõnele, olles kortsutanud kulme ja hammustanud sulepead, ta kirjutas mõne arvu. Ta tundis inimesi, kellega tegeles; oli elanud nende seas, oli söönud oma lihtsat einet marmorkattega laualt, mille taga elukutselised kerjamiskirjade koostajad olid häbenematult võrrelnud märkmeid.

Elsie vaatas üles, kui teener astus sisse visiitkaardiga. Lugedes nime tüdruk tegi väikese grimassi.

„Teab ta, et hr. Kerry on linnast välja sõitnud?" küsis ta.

„Ütlesin talle seda, preili, aga ta eriti just palus näha teid," seletas mees. Jälle vaatas Elsie kahtlevalt kaardile. Sel seisukohal oli ka oma naljakas külg. Nädal aega tagasi äge hr. Tack ei näinud uneski, et ta kord saadab sisse oma visiitkaardi ‚meie prl. Marion'ile', paludes kokkusaamist.

„Laske ta sisse, palun — ja, Carter, —" kui mees oli juba ukse juures.

„Jah, preili?"

„Tahaksin, et jääksite siia tuppa, palun, seniks, kui hr. Tack on siin."

Mees tõstis käe mütsi äärde ja väljus, et sisse lasta firma Tack & Brighten'i endist nooremat osanikku.

See oli üleni naerul ning pakkus oma kinnastatud käe suurima lahkusega.

„Tohoh!" hüüdis ta südamliku üllatusega, „kes oleks võinud oodata näha teid sellisel mugaval kohal!"

„Kes, tõepoolest!" vastas tüdruk.

Tack palumata tõmbas tooli ta kirjutuslaua juurde.

„Peate möönma, et teid on seks ette valmistanud minu juhatusel saadud õpetus ja see, mida võiksin nimetada korrektiivseks distsipliiniks — kunagi mitte karm ja alati õiglane —; noh, ärge nüüd seda eitage!"

Ja ta ähvardas naljatades sõrmega.

„Kindlasti on see mind avitanud taibata vahet mõlema koha vahel," vastas tüdruk.

Hr. Tack vaatas tagasi ootavale teenrile ja siis jälle paljuütleva pilguga tüdrukule.

„Tahaksin öelda teile mõni sõna eraviisil," ütles ta saladuslikult.

„See on kõige eraviisilisem kõnelemisvõima-

lus, mida saan teile anda, hr. Tack," ütles Elsie naeratades. „Mina, teate, ei ole just šeff selles äris ja mul pole ei õigust ega soovi alustada mõnd üritust, mis pole ühtlasi ka mu tööandja oma."

Hr. Tack neelas midagi teda lämmastavat, kuid kummardas armuliselt peaga.

„Väga õige! Tõepoolest väga õige!" möönis ta õõnsa südamlikkusega. „Eriti kuna mu kõrvu on ulatunud kuulujutud teatud väikesest tülist —"

Puna tõusis tüdruku palgesse.

„Pole vajadust viidata sellele, hr. Tack," ütles ta külmalt. „Hr. Kerry laskis vangistada minu, sest teadis, et mu elu oli hädaohus — ja ta andis mulle ka loa jutustada kõigile, mis põhjusel. Kui väljute, siis näete eesruumis teraskappi, — sellel on kombinatsioon-lukk, mis avanes sõnaga „Kingsway". Härra Kerry ütles mulle kolm sõna ja esimene neist oli too, millega avatakse teraskapp. Ta ütles nad mulle, sest et ei julge neid üles kirjutada. Siis talle meenus, et oma teguviisiga oli asetanud mind tõsisesse hädaohtu. Keegi, aimates, et minule on teada see sõna, saatis Smith Street'i mehi minult seda nõutama ja hr. Kerry, ette nähes seda kavatsust, laskis mind vangistada, kuna teadis, et olen turvaline politsei võimuses. Ta ise sõitis erarongil Londoni, et mind vabastada."

Elsie oleks võinud veel lisandada, et Kerry veetis kolm tundi Londonis, otsides siseministrit, et saada vabastamiskäsku, sest kergem on panna inimest luku taha, kui seda lukku hiljem avada.

„Pealegi," lausus tüdruk, „pakkus mulle härra Kerry igasugust summat, mida ma aga tahaksin nimetada, tasuks selle teotuse eest."

„Palju te nõudsite?" päris härra Tack innukalt, põlgliku naeratusega huulil.

„Mitte midagi," oli lühike vastus, ja tüdruk jäi ootama, et külastaja seletaks oma tuleku põhjuse.

Härra Tack vaatas veel kord surmtõsise teenri poole, kuid ei saanud julgustust tüdrukult.

„Preili Marion," ütles ta langetades hääle, „teie ja mina oleme alati olnud head sõbrad — tahaksin, et te nüüd mind avitaksite."

Elsie ignoreeris seda tõsiasjade väänamist ja mees jätkas:

„Teie tunnete härra Kerry' kavatsusi — olete sedaliiki noor daam, keda usaldaks iga džentlmen: öelge nüüd mulle, nagu sõber sõbrale, kui suur oleks kõrgeim hind, mille härra Kerry annaks Goulding'i eest?"

„Olete teie siis ka osanik?" küsis tüdruk üllatunult. Ta kuidagi ei pidanud Tack'i küllalt osavaks, et olla ühenduses selle salasepitsusega, kuid too noogutas pead.

„Kõrgeim hind," kordas ta meelitavalt.

„Pool miljonit," ütles tüdruk. Oli imestatav, kui kergelt see suur arv libises ta huulilt.

„Aga, tõsiselt?"

„Pool miljonit, ja ettepanek on maksev laupäevani," ütles ta. „Just praegu kirjutasin Goulding'ile sellekohase kirja."

„Oh sa jumal! jumal! jumal!" ägas härra Tack kiiresti, kuid väsinult. „Miks ei ütle te siis vanahärrale, et ta oleks mõistlik?"

Terasläige tuli Elsie' silmi. Tack'ile meenus vahejuhtumus tindipotiga ja tas ärkas kartus.

„Millist ‚vanahärrat' te arvate?" päris tüdruk jäiselt.

Tack ruttas parandama oma eksitust ja komistas veel enam.

„Muidugi," vabandas ta, „ei peaks ma härra Kerry't nii nimetama."

„Oh, härra Kerry!"

Tack'ile sai osaks haletsev naeratus.

„Härra Kerry on minu teada vähimalt kümme aastat teist noorem," vastas tüdruk jäikalt. „Tööga koormatud elu toob sageli halle juukseid noorelegi mehele, nagu laisklemises veedetud elu keskealisele mehele toob tüsedust."

Härra Tack näitas hambaid naeratuses, milles silmnähtavalt puudus tõeline lõbu.

„Noh, hea küll," ütles ta ulatades kätt, „ärgem mingem riidu — kasustage oma mõju härra Kerry'le kõige hea huvides."

„Loodetavasti teen seda," kõlas vastus, „kuigi ma ei näe, milles see võiks t e i l e kasu tuua."

Tack oli tänaval, enne kui tal meenus kohane vastus.

* *
*

Oxford Street ja eriti Oxford Street'i riide- ja pudukauba äri-ilm imestas siiralt olukorda, nagu see kujunes Goulding'i universaalkaubamaja ja Tack & Brighten'i vahel. Oli üldtunnustatud, et Tack, — nagu teda nimetati asjaomaseis ringkonnis — ei suutnud võistelda oma võimsa naabri elavuse ja energiaga. Nähtavasti King Kerry ei teinud ka mingit imet äri elustamise alal. Ta oli lahti lasknud mõned vanad ülevaatajad ja ametisse seadnud uue direktori, kuid midagi ei näidanud, et tal oli kavatsus võidelda oma võistlejaga, kes teda piiras, otseses ja kaudses mõttes.

Goulding'i pakkumine oli teatavaks saanud ja asjatundjate arvamusel oli ta täpsalt kolmküm-

mend kolm protsenti kõrgem äri tegelikust hinnast; ent mis pidi Kerry tegema?

Kerry'le aga nähtavasti pakkus rahuldust libiseda ühelt tööstus-alalt teisele. Ühe nädalaga ostis ta Tabard'i kuulsa kondiitri äri, Regent Treweller aktsiaseltsi ja Transome'i, kuulsa Transome'i, kelle kunstkoed olid kogu maailma imetluseks ning rõõmuks.

„Mis on selle mehe mäng?" küsis West End ja leides, et mäng ei olnud kooskõlas ta enda vaadetega ega mõõdetav ta mõõdupuuga, otsustas, et King Kerry oli otsemal teel pankrotile. Mõned ütlevad, et linna maa omanikud olid Kerry' usaldusmehed ja tundsid ta kavatsusi, ent see on väga kahtlane. Pallan'i hertsog oma hiljuti avaldatud autobiograafias vihjab küll mööduvalt kõnesolevale asjale, kuid see vihje on kaunis ebamäärane. Tema Kõrgus ütleb:

> „Minu maa müügi küsimuses Regency', Colemarker'i ja Tollorton Street'i ümbruses jõudsin rahuldavale kokkuleppele oma sõbra, härra King Kerry'ga. Pidasin omaks kohuseks nüüdsel ohtlikul ja kahjutooval valimiskihutuse ajal. "

Järgnev osa on puht-politiline, kuid tsitaat tõendab, et, hoolimata sellest, kas King Kerry ostis maa või jõudis koostöö kokkuleppele omanikkudega, ta pidas ühel ajal läbirääkimisi ostmise asjus. „L Trusti" kavatsuste ulatusest huvitatud isikud ei jätnud katsetamata ühtegi abinõu nende avastamiseks.

Elsie, minnes koju oma korterisse Chelsea's ühel õhtul, kohtas hästirõivastatud tundmatu, kes igasuguse ettevalmistuseta pakkus talle 5.000 £ teadete eest Trusti kavatsetud ostude kohta. Ta

esimene impulss oli edasi kõndida, teine — väga vihastuda. Kolmas ning lõplik otsus oli vastata.

„Peate ütlema oma palkajale, et on asjatu pakkuda mulle raha, kuna mul pole mingisuguseid teadmusi härra King Kerry' kavatsusist."

Ta läks edasi, väga vihasena, seega kuuletudes kõigi oma kolmele impulsile korraga.

Järgmisel hommikul jutustas ta vahejuhtumusest miljonärile ja too noogutas rõõmsalt pead.

„Mehe nimi oli Gleber; ta on eradetektiiv kellegi Hermann Zeberlieff'i teenistuses ja ei tülita teid enam," ütles ta.

„Kuidas te teate?" küsis tüdruk üllatunult.

Kerry alati üllatas teda igasuguste kummaliste teadmustega. Oli juba vanaks naljaks, et ta teadis, mida ta vaenlased lõunaks sõid, aga ei mäletanud, kuhu oli pannud oma kindad.

„Te ei lähe kunagi koju ilma saatjata," ütles ta. „Üks mu mehi valvab teid."

Elsie vaikis viivuks ja küsis siis:

„Kas Zeberlieff ei salli teid?"

Miljonär noogutas aeglaselt pead. Ta näole kerkis lõpmatu väsimuse ilme.

„Ta vihkab mind," ütles ta tasa, „ja mina vihkan teda kui kuradit ennast."

Tüdruk vaatas ta poole ja kohtas ta pilgu.

Kas oli nende riid tõusnud mõnest ärilisest küsimusest? Nii selgelt, nagu oleks ta sõnastanud selle küsimuse, luges mees ta tüdruku silmist ja raputas pead.

„Vihkan teda" — ta kõhkles — „sest ta käitus halvasti — ühe naisega."

Näis, nagu oleks jäine käsi haaranud pihku Elsie' südame, ja mõni minut ta suutis vaevalt hingata. Tundis, kuis veri vaibus ta näost ja tuba näis ähmane ja ebaselge.

Ta vaatas maha ja sõrmitses kirju enda ees kirjutuslaual.

„Tõesti?" ütles ta viisakalt. „See oli — see oli väga paha temast!"

Kuuldus telefonikella helin ja Kerry võttis kuuldetoru.

Ta vahetas mõned sõnad ja siis:

„Tulen varsti tagasi," sõnas ta. „Härra Grant tahab minuga kokku saada."

Elsie noogutas pead.

Peagi sulgus uks miljonäri järel ja tüdruk langetas pea kätele laual ning puhkes nutma.

Armastus oli astunud Elsie Marion'i ellu. Oli tulnud ta enda teadmata ja ühes valgusega oli toonud ka kurbuse varju.

PEATÜKK XI

„Kuhu lähed sa täna õhtul, Veera?" Hermann Zeberlieff kõnetas akna juures seisvat tüdrukut veidi karmilt. Tüdruk vaatas aknast välja üle Park Lane'i pargile endale. Sigarett hõõgus ta huulte vahel ja pehmed hallid silmad olid kinnelдatud millelegi kaugel väljaspool inimlikke vaatepiire. Ta pöördus ehmatusega oma poolvenna poole ja tõstis kõrgele oma ilusad kulmud, kui too kordas küsimuse.

Lihtne kleit mustast sametist rõhutas hästi kauni saleda tüdruku ilu. Ta näo õrn kahvatus oli kummalises vastuolus täidlaste punaste huultega, mida kordagi polnud puudutanud kunstlik puna. Ilus kael oli moe kohaselt katmata ja tömbi V-kujuliselt väljalõigatud kleidi kaelus näitas tüki piimvalget rinda.

„Kuhu ma täna õhtul lähen?" kordas ta; „see on aga imelik küsimus, Hermann — tavaliselt

sa pole nii huvitatud minu tulekuist ja minekuist."

„Ootan paari meeskülalist täna õhtul," ütles Zeberlieff hoolimatult. „Mõnd sa tunnedki — Leete on üks neid."

Nõrk värin läbistas tüdruku.

„Viimse piirini ebameeldiv isik," ütles ta. „Tõesti, Hermann, sul on kõige kummalisem mulle tuntud nipp-näpete kogu sõprade kujul. Nad on lihtsalt futuristlikud."

Zeberlieff vahtis teda altkulmu. Ta kartis mitmeti seda tüdrukut ta kõlava venitava häälega. Veera oskas läbistada ta ükskõiksuse raudrüüd, puudutada ta endaarvamuse valusaid kohti. Nad polnud kunagi olnud head sõbrad ja ainult nende isa testamendi nõuded olid neid seni koos hoidnud. Vana Frederick Zeberlieff oli jaotanud oma varanduse kahte ossa. Esimene osa pidi võrdselt jaotatama ta poja — esimese naise lapse — ja tütre vahel, kelle ema oli surnud mõni tund peale sünnitamist.

Teine osa pidi jällegi jaotatama võrdselt mõlema vahel, „kui nad elavad koos viis aastat peale minu surma, ilma et ükski abielluks selle aja jooksul. Sest," nii lõppes testament, „minu soov on, et nad õpiksid teineteist hästi tundma ja et nende vahel püsinud lahkmeel kaoks teineteise omaduste vastastikusel mõistmisel." Oli veel teisigi nõudeid.

Tüdruk mõtles just testamendile kõndides kamina juurde ja puistates tuhka sigaretilt marmorist tuleasemele.

„Meie majapidamine praegusel kujul lõpeb tuleval kuul," ütles ta ja mees noogutas pead.

„Rõõmustun, et saan tolle raha," tunnustas Hermann, „ja ei kurvastuks just eriti —"

„Nähes mind viimast korda," lõpetas tüdruk lause. „See oleks vähemalt aine, mille kohta meie arvamused ühtuvad."

Zeberlieff oli vait. Ta jäi ikka alla neis kokkupõrkeis, ja tüdruk puhus oma sigareti suitsu mõtlikus vaikuses.

„Lähen tehnikumi auhindade väljajagamisele," ütles ta ja ootas vältimatut sarkasmi.

„Southwood'i instituuti?"

Ta noogutas pead.

„Sa oled ju päris tuntud suurus juba headtegevas maailmas," ütles Hermann põlglikult irvitades. „Ma ei üllatuks, saades ühel päeval teada, et oled hakanud nunnaks."

„Mina aga tunnen kedagi, kes väga üllatuks!" venitas Veera.

„Kes too siis oleks?" küsis mees kiiresti.

„Mina ise," ütles tüdruk jahedalt.

Zeberlieff vajus urisedes tagasi tooli.

„Sulle on muidugi raskeks kannatuseks, et ma ei abiellu," jätkas Veera. „Saaksid ju terve päranduse, kui läheksin mehele — proovi ajal."

„Ma ei taha sinu abielu," kähvatas Zeberlieff.

Tüdruk naeratas käe taga, mis hoidis sigaretti ta suu juures.

„Vaene hing!" pilkas ta; siis, tõsisemalt: „Hermann, inimesed räägivad sinust praegu kaunis koledaid asju."

Mees vahtis teda külmalt.

„Mis asju ja mis inimesed?" küsis ta.

„Oh, ajaleherahvas ja igasorti isikud, keda kohtad. Öeldakse, sa olevat kuidagi ühendatud —"

Ta peatus ja vaatas vennale, ning see vastas kartmatu pilguga.

„Noh?"

„Kaunis õudse tapmisega Southwark'is," lõpetas ta aeglaselt.

„Lollus!" naeris mees. „Nad on valmis kahtlustama Canterbury' peapiiskoppi — see on liiga naeruväärt."

„Ei tea ühtigi," ütles tüdruk. „Vahel ma lihtsalt kardan sind; teeksid ükskõik mis raha ja võimu pärast."

„Mida siis?"

Tüdruk kehitas õlgu.

„Oh, tapaks, ja muid sellesarnaseid asju," ütles ta ebamääraselt. „Meis on hulk head tšehhi verd, Hermann; vahel sa vihastad mind nii, et minagi võiksin su rõõmuga tappa."

Mees itsitas ebamugavusest.

„Hoia oma uks lukus," ütles ta ja ta huuled pigistusid kõvasti kokku peast läbi sähvatava ebameeldiva mõtte puhul.

„Teengi seda," sai ta kohe vastuseks, „ja magan ikka väikese revolvriga padja all."

Hermann pomises midagi lapsikusest ja jätkas õhtulehe uurimist.

„Vaata," kõneles tüdruk mõtlikult, „sulle teeks see otsatu palju välja, Hermann, kui sureksin äkki toidumürgistusse — või mõne muu imeliku haiguse kätte, millesse inimesed surevad — või oleksin kuutõbine ja kukuksin aknast alla."

„Ära räägi sääraseid jälke asju!" kähvatas mees.

„See teeks su rikkamaks seitsme miljoni dollari võrra — tasuks kõik su kaotused ja asetaks sind seisukorda, milles võiksid jätkata võitlemist tolle kena halli mehega — King Kerry'ga."

Mees tõusis toolilt; ta näol oli nagu naeratuse vari.

„Kui sa lollusi räägid, ma lähen ära," ütles ta. „Sa peaksid abielluma; lähed juba tigedaks."

Tüdruk naeris visates pea selga rõõmutsemise ekstaasis.

„Miks ei võta sa mõnd oma taltsat üliõpilast?“ irvitas vend. „Abiellu mõnega — võiksid teha seda kuu jooksul — ja tee ta õnnelikuks. Mõnevõrra vaeva nähes võiksid talle ehk selgeks õpetada „h“ hääldamisegi.“

Veera lakkas naermast ja vaatles teda, kuna ta seisis, käsi avatud ukse veerel.

„Oled ju väga vaimukas,“ ütles ta. „Vaene isa ei tunnetanud seda kunagi nii hästi kui mina. Su emapoolsed esivanemad on olnud jämeda toimega, Hermann.“

„Sa jäta mu emapoolsed sugulased rahule!“ hüüdis mees vihahoos.

„Teengi seda, Jumal teab,“ sõnas tüdruk vagalt. „Kui mitmed Ühendriikide maršalid ja paljud kõrged kohtunikud oleks ka neid rahule jätnud, siis suur arv neist oleks surnud loomulikku surma.“

Zeberlieff lõi ukse kinni, enne kui ta sai lõpetada lause.

Pilkav naeratus kadus tüdruku näolt ukse sulgudes ja selle asemele asus mureline ilme. Ta viskas minema oma sigaretiotsa ja läks üle toa väikese kirjutuslaua juurde kahe suure akna vahel.

Mõnda aega ta istus sulepeaga käes ja paberilehega enda ees, võimetu otsusele jõudma. Kui ta kirjutab, siis teotseb ebaustavalt oma poolvenna suhtes — aga ta ei võlgnenud ju talle ustavust. Ta venitava põlguse taga peitus alaline hirm, hirm mis vahel tõusis õuduseni. Mitte üks, vaid palju kordi läinud aasta kestel oli ta püüdnud mehe pilgu, nii külma ja kaalutleva, nii mürgise kavatsusega silmis, et ta hing oli jäätunud hirmust. Meenusid poolvenna südidad katsed sun-

dida teda abielluma. Mehed, keda ta oli tõuganud tüdruku teele, peagu kompromiteerivad olukorrad, millesse oli teda asetanud igaseltsi meestega, alates noorte üliõpilastega ja lõpetades keskealiste elumeestega.

Kui ta abielluks, oleks ta niihästi kui surnud päranduse suhtes — kui ta aga ei abiellu, on ta siis veel elus kolmekümnendal kuupäeval?

Hermannist perekonnapoolel oli, nagu ta teadis, vaimuhaigust. Ta ema oli surnud hullumajas. Kaks selle veresugulast olid vägivaldse otsa leidnud seaduse käte vahel ja ta nõbu oli jälgistanud kogu San Francisco eriti elajaliku tapmisega.

Tal oli põhjust arvata, et ka Hermann ise oli segatud ühte väga häbistavasse episoodi New-Yorgis ja ainult hiiglasummade tasumisega, saja tuhandete dollarite ulatuses, ohver ja ta sugulased olid ära hoidnud asja avalikuks tulemise. Siis oli veel lugu Sadie Mars'ist, ühe Bostoni pankuri noorest ilusast tütrest. Ükski rahasumma poleks summutanud seda — kuid siin perekonna uhkus ja tüdruku vanemate seisukoht päästsid Hermanni. Ta läks välismaale ja tüdruk oli võtnud liiga suure doosi kloraali saatuslikkude tulemustega. Kuhu Zeberlieff ka ei läinud — õnnetus järgnes kõikjale; mis ta puudutas, muutus pehkinuks ja halvaks; ta ulatas eluviina süütuile huulile ning see oli äädikas ja sapp. Veera mõtles kõike seda ja hakkas siis kiiresti kirjutama, kattes lehe lehe järele oma peenikese käekirjaga.

Viimaks ta lõpetas, pani kirja ümbrikku ja kirjutas aadressi. Ta kuulis poolvenna samme väljas esikus ja pistis kirja ruttu põue.

Sisse astudes Hermann vaatas kirjutuslauale.

„Kirjutad?“ küsis ta.

„Jah, mõned viisakuskohustised," sai ta vastuseks.

„Kas panen nad sinu eest posti?"

Ta teeskles lahkust.

„Ei, tänan," ütles tüdruk. „Neid võib posti panna harilikul viisil — Martin võib nad viia."

„Martin on väljas," sõnas mees.

Veera läks ruttu kella juurde ja surus nupule. Hermann vaatas teda kummaliselt.

„Pole mõtet helistada," ütles ta. „Saatsin Martini ja Dennis'i välja midagi õiendama."

Tüdruk surus tagasi põues kerkiva kabuhirmu. Ta süda peksles metsikult. Vaistlikult ta teadis, et surmav hädaoht ähvardas teda selle mehe poolt, pahaendelise läikega silmis.

„Anna mulle kiri!" ütles Hermann äkki.

„Mis kiri?"

„Kiri, mida kirjutasid nii hoolsasti viimased kümme minutit," ütles ta.

Põlglik naeratus kõverdas tüdruku huuli.

„Ega ometi mitte lukuauk, Hermann!" tõrkus tüdruk pilkava valuilmega.

„Ega ometi mitte lukuauk — teenijate sissepääsu abinõu perekonna saladussi!"

„Anna mulle kiri!" kordas Hermann järsult.

Tüdruk taandus ta eest, kuni seisis suure prantsuse akna ees. See oli praokil, sest õhtu oli olnud sumpunud. Äkilise liigutusega pöördus ta, paiskas lahti pika klaasukse ja astus välja tillukesele palkonile.

Mees läks rohekaks vihast ja astus kaks kiiret sammu tema poole, siis peatus. Tüdruk kõneles kellegagi.

„Oh, kahetsen väga, härra Bray; kas kõlistasite kaua?"

Ebaselge hääl vastas talle.

„Mu vend laseb teid sisse; olen teile nii tänulik, et tulite mulle järele."

Ta pöördus Hermann Zeberlieff'i poole.

„Vahest sa ehk avaksid ukse ühele mu ‚taltsale üliõpilasele'? Küllap leiad, et ta hääldab „h"-d üsna kenasti!" sõnas ta armsalt.

„Kurat võtaks sind!" urises mees, kuid kuuletus.

PEATÜKK XII

„Vahest ehk lõbustaksid härra Bray'd seni, kui sean end korda väljaminekuks?"

Hermann pomises ebalahke nõusoleku. Oleks tahtnud keelduda selge sõnaga, üles näidata oma viha, kas küll ainult selleks, et seada tüdrukut piinlikku seisukorda; kuid tal oli küllalt endavalitsemisvõimet, et ohjendada oma loomulikku soovi.

Ta põrnitses tigedalt noormeest, kellega üksi jäeti, ja vastas sõnaahtralt Gordon Bray' viisakaile tähendusile inimeste ja elu kohta.

Tehnikumi üliõpilase rõivastises ega kõnes polnud leida ühtegi vihjet, mis oleks lasknud oletada, et ta kuulus teise seltskonna kihti kui teda nii üleolevalt vaatlev mees.

„Olete vist üks noid inimesi, kellele mu õde jagab auhindu," ütles Hermann häbematult.

„Mitte just päriselt," vastas teine vaikselt. „Preili Zeberlieff lahkelt annab kuldauraha joonestamise eest, kuid tegelikult on autasu määranud Danbery' krahvinna."

„Pole ju väga tähtis, kes ta määras, peaasi on, et ta saaksite," sõnas Hermann kokku võttes kogu oma elufilosoofia ühes mõtteküllases lauses.

„Tõtt öeldes, ma isegi ei saa teda," ütles teine. „Võitsin selle auhinna läinud aastal — ta esindab üht vahepealset õpingutejärku."

Hermann kõndis kannatamatult toas edas-tagasi. Äkki ta pöördus külalise poole.

„Mida arvate mu õest?" küsis ta.

Gordon punastas; talle näkku paisatud küsimuse otsekohesus leidis ta ettevalmistamatult.

„Arvan, ta on väga sarmikas," ütles ta siiralt, „ja väga suurmeelne. Nagu teate, ta tunneb huvi rahvahariduse ja eriti koolide vastu."

Zeberlieff turtsus. Ta polnud kunagi teinud endale ülesandeks jälgida oma õe lõbustusi, välja arvatud niivõrt, kui nad puudutasid tema enda tulevikku. Tema enda tulevik! Ta kulmud tõmbusid kipra selle mõtte juures. Tal oli äsja olnud raskeid kaotusi. Ta otsustamisvõime oli olnud ekslik ebatavalisel määral. Oli sattunud hiljutisse rahanduspaanikasse ja olnud hädaohus minna kaugemale, kui oli soovinud. Tal oli küllalt plaane — suuri plaane, mis pidid tooma miljoneid, kuid miljonid vajavad ka miljoneid. Ta oli teinud ettepaneku tüdrukule, mille too oli silmapilkselt tagasi lükanud, liita nende huvid ja anda ühine varandus tema kontrolli alla.

Kui tõtt öelda, tal oli vaid vähe saada. Oli juba kulutanud oma osa varandusest, poolele millest olid tehtud obligatsioonid. Kaheteistkümne päeva pärast Veera on vaba hülgamaks teda — vaba mahutamaks oma varandust kuhu tahab. Palju võib juhtuda kaheteistkümne päeva kestel — see noormees ka võiks kasulik olla.

Ta käitumine muutus äkitselt. Kõik tolle rahvakihi peenused, millesse ta kuulus, olid tal selged, ja oli inimesi, kes tõendasid, et ta oli ideaalne džentlmen. Ta õde polnud nende seas.

„Miks te ei võta istet?“ ütles ta ja hakkas kõnelema tehnilisest haridusest dilletandi veenva ilmega, kes on omandanud mõne teaduse oskussõnad, kuid evib vaid vähe tõelisi teadmusi. Ta hoidis noormeest meeldivas keskustelus kuni Veera tagasitulekuni.

Auto ootas ukse ees ja Bray avitas tüdrukut sisseastumisel.

„Eks olnud mu vend väga lõbustav?“ päris see.

„Jah, väga.“

Veera piilus ta poole seirates ta ilmet.

„Olete ju väga vaimustatud,“ ütles ta pilkavalt.

Mees naeratas.

„Ma ei arva, et ta teaks palju arhitektuurist,“ ütles ta. Bray oli harjunud olema täiesti siiras, milline omadus leidis siin hindamist isiku poolt, kes elas võltsis ja ebaterves õhkkonnas.

Gordon mõtles, et oli solvanud oma kaaslast, sest see ei kõnelnud enam, kuni auto sõitis üle Westminster'i silla. Siis:

„Te kohtate mu venda jälle,“ ütles ta. „Ta avastab teie aadressi ja kutsub teid einele. Lubage ma mõtlen.“ Ta tõmbas lauba kipra. „Katsun meenutada, mis juhtus varem — Oh jah! ta kutsub teid einele omas klubis ja julgustab kõnelema minust; ning seletab teile, et ma väga armastan šokolaadi, ja paar päeva hiljem saate karbi parimat šokolaadi tundmatult sõbralt. Loomulikult, olles toibunud imestusest kingituse puhul, te saadate selle edasi mulle ühes väikese kirjakesega.“

Kui väga noormees ka ei oleks imestanud säärase sündmuse puhul, ta praegune hämmastus oli veel hoopis suurem.

„Kui eriskummaline, et ütlesite seda!“ tähendas ta.

„Miks eriskummaline,“ küsis tüdruk.

„Noh," kõhkles Gordon. „Tõtt öeldes, ta juba küsis mult mu aadressi ja mainis mitte üks, vaid kaks korda, et te väga armastate — mitte šokolaadi vaid suhkurkannikesi."

Veera vaatas teda veidi nõutult.

„Kui juhm!" oli kõik, mis ta siis ütles; ent hiljem pöördus poolenisti kinnise sõiduki istmel ja vaatas mehele otse näkku.

„Kui nood kannikesed saabuvad," ütles ta vaikselt, „tahan, et viiksite paki, nii nagu ta on — paberi, nööri ja margiga — härra King Kerry'le: küll ta mõistab."

„King Kerry?"

„Kas ta ei meeldi teile?" päris Veera kiiresti.

Gordon kõhkles.

„Arvan, et siiski," vastas ta, „hoolimata ta mõnevõrra jõhkraist teotsemisviisest."

Elsie oli talle jutustanud vangistamisloo — tõepoolest, King Kerry'gi oli poolenisti seletanud — ja nüüd ta kordas juttu Elsie' hädaohust.

Tüdruk kuulas innukalt.

„Milline öeldamatu suurepärane idee," ütles ta vaimustatult, „ja kui omane King Kerry'le!"

Peale auhindade jagamist, kõnesid, tänuavaldusi ja pidulikule osale järgnevaid muusikalisi ettekandeid otsis tüdruk üles Bray, parajasti kaasüliõpilaste grupi keskpunkti, kes teda õnnitelid, sest palju auhindu oli langenud tema osaks.

„Tahaksin, et saadaksite mu koju!" ütles ta.

Ta oli veetlev ja särav kuju oma pikas hallis siidmantlis ja tillukeses pruunis kübaras; ent mees nägi õrna osavõttega, et ta paistis väsinud ja et ta silme all olid nõrgad varjud.

Nad olid jõudnud astmeni oma sõpruses, mil võisid vaikida teineteise seltsis. Gordon'ile ta oli unistus-naine, midagi kauget ja imeteldavat

maailmas, kuid ise mitte siit ilmast — midagi kaunist ja habrast, mis täitis ta mõtteid päevi ja öid. Ta polnud lollpea, kuid oli mees. Ta ei võinud loota, kuid võis armastada — ja armastaski. Päevast, mil tüdruk astus ta ellu — asjast huvitatud ja vahest ehk ka lõbustatud tehnikumi külastajana, ta ilmavaade oli muutunud. Veera oli jumaldatav, sisendades talle kõike, mis on kaunis nooruse armastuses, kõike, mis on harras ja õrn ja end-ohverdav.

Ta teadis, et tüdruk oli väga rikas; ei näinud ka und imedest, ent ei pidanud siiski ta raha takistuseks. Ainult tüdruk ise, teda ümbritsev õhkkond, hoidis Gordon'i jumaldavana, kuid passiivsena.

„Sooviksin, et teeksite midagi minu pärast," ütles Veera.

„Teeksin ükskõik mida."

Ta hääles polnud ei erilist rõhku ega ägedust, ent avaldise lihtsuses endas oli midagi, mis tõi puna tüdruku palgeisse.

„Olen veendunud selles," vastas ta peagu impulsiivselt; „aga see on midagi, mis võiks teile olla ebameeldiv."

„Soovin, et kohtaksite mind homme õhtul Regent Street'il," jätkas ta. „Olen — olen päris argpüks, ja kardan inimesi —"

Ta ei lõpetanud lauset ja ei selgitanud lähemalt kohtamise saladuslikkust, mis, kaugel ebameeldivusest, pani noormehe südame hoogsamalt tuksuma.

„Kell üheksa, Vigo Street'i nurgal," ütles Veera, hüljates ta Park Lane'i maja uksel, „ja peate olema väga kuulekas ning väga kannatlik."

Ta ulatas käe ja Gordon võttis selle. Ikka kõrgemale ja kõrgemale tõusis käsi ja hetkeks

mees ei mõistnud. Siis kummardus ja suudles teda.

Tüdruk oli autos võtnud kinda käest just selleks otstarbeks.

PEATÜKK XIII

King Kerry luges teist korda hommikuse postiga tulnud kirja ja pani ta siis, vastu oma tavalist kommet, kuue sisemisse tasku. Ta sekretär vaatas seda tegevust kartusega, kui taandumist vanadesse halbadesse aegadesse; kuid Kerry raputas pead ja naeratas. Tal oli kummastavaks viisiks lugeda Elsie' mõtteid.

„See on aga ‚tõeline' kiri," lausus ta, vihjates nende alalisele tülikusimusele, kas mõni kiri on ‚tõeliselt isiklik' või ainult ‚isiklik' Elsie oli kunagi avanud hulga viimase pealkirjaga varustatud saadetisi ja leidnud, et nad olid vaid kerjamiskirjade liigist. Sellest ajast peale Kerry vaatas läbi kogu oma isikliku posti ja otsustas ainult käekirja või vapi järgi ümbrikul, kas kiri oli sõna tõsises mõttes isiklik.

Miljonär istus tüki aega mõtteis oma kirjutuslaua ääres; siis pikapeale võttis kirja jälle taskust ja luges ta uuesti läbi.

Mis ta sisu ka ei olnud, see tegi talle muret, ja peagi ta hüüdis numbri telefonitorru, mille Elsie tundis ära Pinkerton'iga ühenduses seisva detektiivide firma omana.

„Saatke mulle mõni mees korraldiste järele," ütles Kerry ja pani toru ära.

Tükk aega ta kirjutas tohutu kiirusega, ja kui teatati detektiivi tulekut, tal oli veel paar lehekülge kirjutada. Viimaks ta lõpetas ja ulatas paberi ootavale mehele.

„See paber tuleb hoolikalt läbi lugeda, läbi seedida ja siis hävitada," ütles ta. „Need korraldised tuleb täpsalt täita ja te ütlete oma šeffile, et tal on kasustada piiramatu krediit minu käskude täitmisel."

Kui mees oli läinud, ta pöördus tüdruku poole.

„Maailm on väga karm naisile," sõnas ta kurvalt, ja see oli kõik, mis ta ütles kirja või selle järelduste kohta.

Kontori seinal rippus tähelepandav kaart. See oli suuremõõduline Londoni kaart, eriti valmistatud „Kuninga" *) jaoks. (Ajakirjandus nimetas teda ironiseerivalt „Londoni kuningaks".) Vaevalt möödus päev, mil ei tulnud valmistajate poolt ametnikku, et märkida mõnd kauplust või maja esindavat ruudukest rohelise värviga, King Kerry seistes kõrval ja andes täpsaid juhiseid roheliste plekikeste asendi kohta. Rohelus kasvas kaardil. Trust ostis üles maad ja maju põhjas, lõunas ja läänes. Ealing, Forest Hill, Brockley ja Greenwich olid peagu täiesti rohelised. Kennington'is, Southwark'is, Wandsworth'is, Brixton'is, Clapham'is ja Tooting'is oli rohkesti plekke; kuid Trusti eesmärgiks oli nähtavasti ümbritseda rohelise vööga teatud keskpunkti, mida kujundas maaala Oxford Circus'i ja Piccadilly' vahel. Selle miilipikkuse raadiusega sõõris asetses Trusti otsekohene probleem.

Tüdruk vaatas kaardi poole, pannes tähele, et täna hommikul lisandatud kolm uut rohelist plekki olid peagu kuivad, kui ta leidis King Kerry' naerulised silmad endasse kiindunuina.

---

*) „King" inglise keeles tähendab „kuningas".

„Kuidas teil meeldiks korra külastada oma orjaaegset tegevusvälja?" päris miljonär häätujuliselt.

„Tack'i?" hüüdis Elsie imestusega.

Mees noogutas pead.

„Ei tea," tõrkus tüdruk. „Arvatavasti mul oleks kaunis piinlik."

„Sellest peate üle saama," ütles Kerry rõõmsalt. „Pealegi leiate seal vaid väheseid samadel kohtadel kui teie lahkumise aegu."

Mõni hetk hiljem sõiti ette auto ja Elsie asetus oma seffi kõrvale.

„Rahvas pärib, mida ma kavatsen teha," ütles miljonär, nagu lugedes ta mõtteid, „ja see vana linn raputab oma halli pead minu üle. Tack müüs saja tuhande naela eest kaupu läinud aastal — tuleval aastal aga müüb ta neid poole miljoni naela eest."

Elsie naeratas kui hea nalja puhul.

„Kas kahtlete?" päris mees, tolle armatseva pilkega hääles, mis nii sageli ajas puna tüdruku palgeisse.

„Kas teate midagi manufaktuur-kaubamajast?" vastas viimane küsimusele küsimusega.

Kerry raputas pead; talle oli võõras sõna ‚manufaktuur'

„Manufaktuur? — meie Ameerikas nimetame neid ‚pehmed kaubad'," ütles ta. „Ei, ma ei tea neist enam kui näiteks saapaist või raudtee vaguneist. Inimesed, kes õpivad osakonnis, elavad ka osakonnis — on olemas sadu uhkeid isi, kes hooplevad, et nende pojad õpivad oma ametit jooksupoisist direktorini; kuid minu arvamus on, et nad mööduvad oma õigest kutsest poolel teel esimese ja viimase astme vahel. Pole vaja alata elu noorema kirjutajana, et avastada endas suure-

pärast müüjat, ent olles suurepärane müüja teil ei tarvitse seepärast veel olla sündinud presidendiks — teie siin nimetate neid asjaajaja-direktor."

Elsie armastas kuulata teda, kui ta oli sellises tujus. Kui kahju, et Tack oli nii lähedal; ent seisak tänavliikumises Regent Street'il võimaldas miljonärile jätkata oma ärifilosoofia ettekandmist.

„Mees, kes uurib vaateknaid, et näha, mida müüakse, saab palju teada, kui tal on kannatust ja palju aega; kuid ta külmetab oma jalad. Peate minema valmistaja juurde, et otsustada müügi üle, peate minema mehe juurde, kes teeb raha valmistamisega, et teada saada, kuis proua See-jasee eelistab nelja nööpi oma glasseekindail kolme asemel. Kõik sõltub rahast valmistaja seljataga. Manchester'is oli vähe pangadirektoreid, kes ei teadnud, mil klaaspärlid lakkasid olemast moodsad rõivastised Fidži saaril."

Ta pöördus tagasi Tack'i ja selle tuleviku juurde.

„Poole miljoni eest kaupu!" ta naeris vaikselt, „ja kõik müüdud ühe aasta jooksul väikeses kaubamajas, millel pole kunagi olnud kolmekümne tuhandest suuremat läbimüüki — see tähendaks müüa tuhande kuuesaja naela eest kaupu iga päev; see tähendab veel palju teisi asju. Mu laps, siin saame alles näha müüki!"

Tüdruk naeris heameelest.

Tema lühikese äraoleku aja jooksul isegi Tack'i välimuses oli sündinud suur muutus. Ehitis oli alles kaunis uus ja King Kerry kujundas teda juba oma maitse kohaselt. Väike sõjavägi töömehi oli öö ja päev ametis tema plaanitsetud muudatuste läbiviimisega.

Maja juurde kuulus veel tilluke ‚kõrvalhoone', liiga väike, et pälvida seda nime. Oma ole-

masolu võlgnes ta avastusele peahoone püstitamise järele, et tükike maad, umbes kakskümmend jalga igapidi suur ja seni Goulding'i kasustuses tühjade pakk-kastide laokohana ning imelikul kombel selle aktsiaseltsi poolt ehitamiseks kasustamata jäetud, kuulus tegelikult Tack'i kaubamaja krundi juurde. Härra Leete oli lasknud püstitada tillukese ehitise sellele kohale (tol ajal ta polnud veel hakanud Goulding'i peaosanikuks), ja ruume kasustati abilaona. Töölised olid parajasti ametis kõrvaldades põrandaid katusest maani.

„Lasen panna siia sisse kaks tõstetooli," seletas Kerry. „Umbes sama suured kui allmaa-raudtee omad, kuid palju kiiremad."

Tack oli alati olnud tõstetooli süsteemi vastu, pooldades vaadet, et rahvas juba nii-kui-nii ei liikunud küllalt ja et tal polnud kavatsust edendada laiskust.

„Aga kas ei oleks nad väga suured?" küsis tüdruk. „Tahan öelda, liiga suured?"

Kerry raputas pead.

„Tuhat kuussada naela päevas tähendab umbes kuusteist tuhat ostjat päevas või veidi alla tuhande tunnis."

Elsie'le näis, et ta arvutamises oli viga, ent ta ei parandanud teda; nähtavasti arvestas ta kahekümnenelja-tunnilist päeva.

Uued ümberkorraldused olid toonud kaasa ka uued rõivastumistoad ärklikorral.

Mõned lettidest olid ära koristatud ja vanasti nii tähtsad laiad aknaruumid olid vähendatud seitsmekümne viie protsendi võrra ning tekkinud lisaruum kasustatud suurte madalate kandmikkude sisseseadmiseks. Vanade aknadekoratsioonide asemele elektromontöörid olid kinnitamas

pikki, lõputuid, kogu akna laiusi musti sametvöid, millele pandi välja kergemaid kaupu.

„Igale kaubale kinnitatakse suur number ja hind lihtsais arves: alumisel korral saab olema proovide ruum, kus ostjal tarvitseb öelda ainult, millist numbrit ta soovib osta. Kui ta on otsustanud, mida tahab, ta läheb üles teisele korrale ja saab sealt oma ostu juba sisse pakitult. Ootamist üldse ei ole. Igal müüjal prooviruumis on oma väike telefon. Ta on alalises ühenduses pakkimisruumiga. Ta teatab ostudest ette ja ostjal tarvitseb ainult minna teatud tähega märgistatud leti juurde, nimetada oma nimi ja võtta pakk."

Tüdruk vaatas Kerry't hämmeldusega. Talle näis imestatav, et mees oli läbi mõelnud kõike seda ja tema oli olnud sest täiesti ebateadlik.

„Kas valmistute suure tungi vastu?" küsis ta ja ütles seda sellises toonis, et Kerry naeris.

„Te ei arva siis, et meil saab olema palju tegemist, eh? Noh, *nous verrons!*"

Elsie püüdis kinni palju kadedaid pilke oma suunas. Vanul tuttavail on raske meenutada olematuid sõprusi — eriti nendega, kellel elus on õnne olnud. Tal polnud kunagi lähedaid sõpru äris, aga paljud nüüd kohtlesid teda kui endist südamesõbrannat ja olid valmis tõsiselt solvuma, kui neile ei vastatud samaga. Mõned, kes polnud kunagi enne endale seda vabadust lubanud, hüüdsid teda nüüd „Elsie", kahtlemata soovides kinneldada nende lähedat vahekorda, enne kui ta oli liikunud liiga kaugele kuldset teed mööda. Säärane on maailma viis. Kuid Elsie oli liiga sooja südamega, et olla küüniline, ja vastas meelsasti nende sõpruse avaldusile.

Nende palku oli tunduvalt tõstetud, nagu talle seletas „Tutt", ilus väike plika pesuosakonnast.

„Kõigile kaakidele on jooksupass antud, kolmele ülemmüüjale ja rõivasteosakonna direktorile," ütles tüdruk vaimustatult. „Oh, preili Marion, küll oli tore näha toda elajat Tack'i viimast korda uksest välja minemas!"

„Kõik on hirmus mugav," kõneles teine — Elsie'l oli võimalus lobiseda, kuna King Kerry ajas juttu uue direktoriga — „aga varsti hakkab hirmus tung, ja nood hirmsad trahvid on kaotatud. Oh! ja ametisse võetakse hirmus palju tüdrukuid, aga kuhu nad neid panevad, seda teab taevas — saab vist olema hirmus kitsas."

Mitte põhjuseta polnud tüdrukule nimeks antud „Hirmus Herta".

King Kerry tuli tagasi ja nad sõitsid tagasi kontorisse.

„Pidin üürima suure aida meie kaupade laostamiseks," seletas ta. „Küll me neid alles müüme! Iga teine kauplus siin tänaval kahesaja meetri ulatuses mõlemas suunas ajab sama äri mis meiegi. Pakkusin end neid kõiki ära ostma, aga näib, et neil on liialdatud arvamus asjade väärtusest."

Kas see tõesti nii oli või mitte, leidus ka mõningaid, kes olid valmis võitlema „Suure L-ga".

Samal õhtul ilmus kõigis Londoni õhtulehis teade, et „Londoni Ühinenud Tööstused" olid registreerunud aktsiaseltsina. Uue ühingu firmade nimestik sisaldas iga kaubamaja Oxford Street'il, mis ajas sama äri kui Tack & Brighten.

> „Ühingu eesmärgiks on" (nii ütles teadaanne) „pakkuda oma liikmeile vastastikust kaitset ebaõiglase võistluse vastu. Iga osavõtja firma teotseb iseseisvalt oma rahaasjade alal ja osanikkude huvid jäävad puudutamata.

Selle ühingu abil loodetakse edukalt tõkestada teatud Ameerika Trusti üldkahjulikke operatsioone."

Direktorite nimestikus leidus härra Hermann Zeberlieff (iseseisev härrasmees) ja John Leete (aktsiaselts Goulding'i asjaajaja-direktor).

„Üldkahjulikud operatsioonid!" kordas King Kerry. „See leht nähtavasti ei armasta meid!"

Ta pööris *Evening Herald*'i lehti.

„Päris kena väike leht," mõtiskeli ta. Siis võttis välja oma tšekiraamatu ja kirjutas oma nime alla parempoolsesse nurka.

Ta kuivatas allkirja ja ulatas sedelikese üle laua tüdrukule.

„Elsie," ütles ta ja tüdruk punastas, sest kunagi enne polnud ta hüüdnud teda eesnime pidi. *Evening Herald* on müüdav. Nad tahavad kuuskümend tuhat naela kogu kupatise eest; võib-olla võtavad ka vähem. Siin on blanko tšekk. Minge ja ostke see pagana leht."

„Osta?" tõmbas tüdruk hinge. „Mina — aga ma ei või — ma ei saa — ma pole äri-inimene!"

„See on müüa — minge ja ostke ta; öelge neile, et olete King Kerry' osanik." Miljonär naeris julgustavalt ja pani käe tema omale. „Mu osanik," ütles ta hellalt. „Mu kallis, väike osanik!"

PEATÜKK XIV

Neli meest oli palutud lõunale Park Lane'ile nr. 410, kuid ainult kolm olid esialgu saabunud. Veel halvem, Veera, keda Zeberlieff oli eriti palunud austada neid osavõttega lõunasöögist, oli

kaevanud tavalist peavalu ja kategooriliselt keeldunud alla tulemast.

„Sa tahad mind teha lolliks kõigi nende inimeste ees," märatses miljonär. Ta oli üles otsinud oma õe selle väikeses salongis, tüdruku olles täiesti ettevalmistamatu igasuguste seltskondlikkude sündmuste jaoks, kuna ta oli rõivastatud vaid hommikukuube.

„Mu kallis Hermann," ütles ta, „ära ometi soni! Mul on peavalu — see on naiste eesõigus."

„Sul on ikka peavalu, kui sind vajan," vastas ta vend tusaselt.

Tüdruk ei näinud tõepoolest hea välja. Vahest ehk —

„Ei," vastas Veera ta sõnastamatule küsimusele. „Panin tähele, et gaas ahjus oli lahti keeratud peatorus ning keerasin ta ka ahjus ära.

„Mis sa sellega tahad öelda?" küsis mees järsult.

Tüdruk naeratas.

„Olen alati kõrgelt hinnanud su kingitust — ahi Sévres'i portselanist pidi maksma hulk raha. Kui heitsin pikali täna pärastlõunat, peatoru oli kinni — seda võin vanduda. Kui ärkasin, ta oli lahti, kuigi ei mõista, miks keegi peaks ta lahti keerama soojal juulikuu õhtupoolikul."

„Martin —" algas Zeberlieff.

„Martin ei puudutanud teda," kostis tüdruk. „Küsitelin teda. Õnneks ei juhtunud midagi halba, sest panin tähele, et väike kraan oli lahti, enne kui uinusin. Hakkan juba kartma, Hermann."

Mehe nägu oli tontlikult kahvatu, kuid ta sundis end naeratama.

„Kartma, Veera, — aga miks?" päris ta kõige sõbralikumal toonil.

Tüdruk raputas aeglaselt pead ta silmade lahkumata venna näolt.

„Aeg jõuab nii lähedale," ütles ta, „ja ma kuidagi tunnen, et ei jaksa taluda seda alalist võitlust oma elu eest."

„Lollus!" hüüdis mees heatujuliselt. „Tule parem alla ja tutvu mu sõpradega. Leete on üks neid, Hubbard, kah meie aktsiaseltsi direktor, teine. Bolscombe pole ilmunud. Miks ei taha sa lahti saada oma rahamuredest?" ütles ta teeseldud osavõtlikkusega. „Anna ta minu hoiu alla, nagu juba mitme kuu eest ette panin. Sa lähed hulluks, kui seda ei tee."

Ta peatus ja piidles tüdrukut kummaliselt.

„Arvan, sa oled praegugi veidi hull," sõnas ta aeglaselt ja Veera raputas endast rõhutud meeleolu ning naeris.

„Hermann, sa oled kõige mitmekesisem mees, keda tunnen," ütles ta; „aga nii hirmus ebaoriginaalne."

„Kas lähed välja täna õhtul?"

Zeberlieff peatus uksel, et asetada seda küsimust, ja tüdruk noogutas pead.

„Kõige oma peavaluga?" irvitas mees.

„Et tast lahti saada," oli vastus.

Ta läks alla oma külaliste juurde.

„Mu õde pole päris terve," teatas ta. „Viimasel ajal on ta kaunis kurvameelne olnud —"

Siis tuli põrgulik idee; too inspiratsiooni-välgahtis roimale, mis on saatnud mehi võllasse ja täitnud Broadmoor'i *) õudsete sõimlevate olenditega, kes kord olid inimesed. Kümme päeva! ütles Hermann Zeberlieff'i aju. Tee seda nüüd!

---

*) Kuulus inglise vangimaja.

Olles vaevalt teinud vaheaja, ta jätkas:

„Oleme siin kõik sõbrad omavahel, ja ma võin teile öelda, et viimasel ajal ta teeb mulle muret — tal on ilmseid endatapmise kalduvusi."

Talle kõlas vastuseks kaastundmuse pomin.

„Lähen ja vaatan korraks, kuidas ta käsi käib," ütles ta; „ja siis algame lõunastamisega."

„Arvan, et nägin teie õde seismas aknal," ütles Leete ja lisandas muheldes: „meelitan end isegi, et ta viipas mulle käega."

Hermann vaatles teda siira imestusega. Ta teadis, et Veera vihkas Leete'i nii intensiivselt, kui peenetundeline naine üldse võib meest vihata. Oleks aimamatuks nõrkuseks tüdrukus, katsuda sõbrustada oma venna seltsilistega; ent see tõendas tema omi sõnu. Ta oli hirmul ja haaramas iga õlekõrre, isegi nii vastiku kõrre järele nagu Leete.

Hermann väljus ükskõikselt toast ja läks trepist üles. Ta südames polnud ei hirmu ega kahetsust kavatsetava õudse teo pärast. Ta ei läinud otsemat teed tuppa, kus asus õde, vaid libistus salongiga ühenduses olevasse magamisruumi.

Ta astus ettevaatlikult ja tasa.

Akna kõrval oli pikk siidist eesriidenöör. Ta tõmbas tooli lähedale, astus hääletult sellele ja lõikas nööri kaunis kõrgelt ära. Sama hääletult astus ta maha. Tal oli kolm minutit aega oma tööks. Kolme minuti pärast on ta jälle oma külaliste juures, vabandades oma õe puudumist, sel ajal kui see kaunis olend „endatapmise kalduvustega" ripuks lõdvalt.

Ta vaatas ümber, otsides sobivat konksu, ja leidis ukse taga varna, mis kandis ta raskuse.

See oleks õige koht. Kiiresti tegi ta silmuse nööri ühte otsa ja hoidis seda selja taga.

Siis pööris ukselinki ja astus rõivastumistuppa.

Tüdruk istus akna ääres ja tõusis kohkunult.

„Mis sa tegid minu toas?“ küsis ta.

„Varastasin su kalliskive,“ ütles mees naljatoonil. Ent tüdrukut ei vaigistanud ta teeseldud lõbusus.

„Kuidas julged sa minna minu tuppa?“ hüüdis ta. Surmahirm valdas teda ja läbi aju sähvasid risteldes igasugused pääsuplaanid.

„Tahaksin mõnd asja läbi rääkida,“ ütles mees ja sirutas käe, et puudutada teda. Tüdruk taandus.

„Mis on sul seljataga?“ hüüdis ta hirmunud sosinal.

Mees hüppas ta kallale, haarates tal ühe käega ümber keha ja hoides kinni ta mõlemad käed. Tüdruk mõistis ta kavatsuse, kui teine käsi tõusis, et sulgeda ta suud.

Nöör libises alla Hermann'i käsivarrele ja ta muutis vasaku käe asendit, et vaigistada tüdrukut.

„Halasta!“ ägas see.

Ta naeris õele näkku. Siis leidis silmuse ja libistas selle üle Veera pea. Äkki:

„Kerry teab — Kerry teab!“ ütles tüdruku summutatud hääl. „Kirjutasin talle. Üks detektiiv valvab meie maja päevad ja ööd — ah!“

Silmus oli puudutanud ta kaela.

„Kirjutasid talle?“

„Ütlesin — sina — mind tappa — signaliseerisin iga poole tunni järel — aeg käes viie minuti pärast —“

Väga õrnalt vabastas mees tüdruku silmusest, kogu aeg naerdes. Ta vedas ta akna lähedale, kust võis vaadata välja. Keegi mees seisis all, toetades seljaga pargi-võre vastu ja suitsetades

lühikest sigarit. Ta valvas maja pooletunni signaali ootel.

„Sa vist kunagi ei mõelnud, et olen selline hea näitleja," ütles Hermann oma liikumatu naeratusega.

Tüdruk vankus akna juurde ja vajus toolile.

„Ega ma ometi sind ei kohutanud?" küsis mees mingi ebaõrnusega hääles.

Veera värises pealaest jalatallani.

„Mine välja!" hüüdis ta. „Mine ära! Tean nüüd su saladust!"

Zeberlieff väljus õlgu kehitades, võttes kaasa ka siidnööri, mahajätmiseks liiga hukkamõistva asitõenduse.

Tüdruk ootas, kuni kuulis teda kõnelemas all vestibüülis, siis põgenes omma tuppa ja lukustas ukse.

Värisevi käsi tegi ta oma ettevalmistused, rõivastus nii kiiresti, kui polnud kunagi rõivastunud oma elus, ja läks trepist alla.

Vestibüülis ta nägi Martin'i ja peatus.

„Tooge mulle jalutuskepp — ükskõik missugune — ruttu!"

Teener läks ja tulles tagasi ta venna elevandiluust peaga kepiga leidis ta avatud ukse juures.

Ta vaats kella. Kakskümmend minutit puudus üheksast.

Taksiauto viis ta Vigo Street'ile, ja mida lähemale ta jõudis mehele, kellest teadis, et see teda armastas, ja eelseisvale vabadusele, seda silmnähtavamalt paranes tuju.

Gordon Bray ootas juba. Tüdruk maksis autojuhile ja saatis sõiduki minema.

„Teadsin, et olete siin!" ütles ta impulsiivselt ja võttis mehel käe alt kinni.

„Gordon," ütles ta hingeldades — kummaline, kuis sel päeval kaht inimest läbistas värin nende eesnime hääldamise puhul — „olete tundnud mind kolm aastat."

„Ja kakskümmend viis päeva, preili Zeberlieff," ütles noormees. „Loen isegi päevi."

Tema poole pöördud silmis helendas valgus, millist ta polnud varem näinud.

„Hüüa mind Veeraks," ütles tüdruk tasa. „Palun, ära arva, et olen liiga julge — aga ma tahan seda nii väga — sa armastad ju mind, eks?"

Tänavlaternad tantsisid pöörases keerises noormehe silmis.

„Jumaldan sind!" hüüdis ta.

„Siis ole minuga veidi kannatlik," vastas tüdruk õrnalt; „ja kui teen asju, milliseid sa heaks ei kiida —"

„Seda ei võiks sa iialgi."

Keset Regent Street'i, kogu tõttava maailma, temperamendi kohaselt kohkunud, lõbustatud või huvitatud silmade ees ulatas tüdruk talle oma huuled ja Gordon suudles teda.

„Nüüd," hüüdis Veera, lükates teda eemale ta enda silmade särades, „näita mulle uut kaubamaja, mille ostis King Kerry."

„See ta ongi" — kostis mees ja osutas järgmisele majale — „kunstkudede valmistajad. See oli kõigis ajalehis."

Veera jooksis edasi kõnniteed mööda, kuni jõudis kaubamaja pimedate aknaini.

Siis, hoiatamata, ta tõstis oma jalutuskepi ja purustas klirisedes peegelklaasi kepi elevandiluust käepidemega.

Politseinik haaras ta.

„Mu Jumal!" lausus Gordon Bray. „Miks tegid sa seda?"

„Hääleõigust naisile!" hüüdis Veera ja naeris. Ta naeris ikka veel, kui viidi ära autoga Marlborough Street'i arestimajja, ja naeris järgmisel hommikul, kui ta mõisteti kolmeks nädalaks vangi.

King Kerry, istudes advokaatide lauas ühes Bray'ga, näis ka õige lõbusas meeleolus. Kolme nädala pärast oleks Veera'l õigus oma osa peale isa varandusest ja kõik ta venna sepitsused oleksid asjatud. Ta väljuks vangimajast vaba naisena selle sõna igas mõttes.

Mis puutub Bray'sse, siis hoolimata ta murelikust pilgust süüdimõistetu õrnale kujule, ta mõistis. Kolm nädalat tuli tal endal elada põrgus ainult nende hurmavate huulte mälestusega lahusolekut talutavaks tegemiseks.

PEATÜKK XV

„Ma ei jõudnud enam tagasi kontorisse eile õhtul," seletas Elsie, „ja katsusin helistada teile, kuid teid polnud kuskil, kus oleksite pidanud olema." Ta hääl oli veidi etteheitev, sest ta oli tõepoolest soovinud näha oma šeffi, et teatada talle suurepärast uudist.

„Küllap ma vist ei olnud," möönis King Kerry silitades oma halle juukseid. Miljonäris oli midagi peagu lapselikku, kui ta tundis end süüdlasena, ja Elsie süda sääraseil hetkil oli väga õrn ta vastu.

„Üks minu noori sõpru lõhkus ühe mu aknaid Regent Street'il," ütles ta enda vabanduseks. „Tõesti ma ei pääse kunagi välja neist neetud politsei jaoskonnist," jätkas ta süüdlase ilmega.

„Naisõiguslane?"

„Arvan küll," noogutas Kerry pead, hammustades ära sigari otsa. „Igatahes on ta pogris!"

„Oh!" protestis tüdruk ägedalt. „Ega te ometi ei lubanud teda vangi mõista?"

„Üsna kindlasti," tunnustas King Kerry oma helgeima naeratusega, „ja andsin veel käsu advokaadile seda energiliselt nõuda."

Ta nägi murelikku ilmet tüdruku näol ja ootas.

„See pole põrmugi teile omane," kõneles Elsie etteheite-noodiga hääles. „Olete nii hea ja hell inimeste vastu hädas — ma lihtsalt vihkan mõtet, et võiksite olla teissugune, kui teid endale kujutlen."

„Igaüks on teissugune, kui inimesed arvavad teda olevat," vastas miljonär kurblikult. „Arvatavasti te pole kunagi lugenud, mida mõned New-Yorgi ajalehist ütlesid mu suure raudtee aktsiaühingu kohta. Otsin kunagi teile üles need artiklid ja te näete, kui must võib üks mees olla — ning siiski pääseda vangistamisest."

„Ega te mind ei veena," ütles tüdruk kindlalt. „Ma ei usu veel päriseltki, et tegite, mida ütlete täna hommikul."

Kerry noogutas energiliselt pead.

„Päris tõesti," kostis ta; „kuid pean teile kohe ütlema, et too daam oli üks mu sõpru ja tahtis üliväga pääseda vangimajja — ning ma pidin ometi teda avitama."

„On ta tõepoolest naisõiguslane?"

King Kerry mõtiskeli veidi aega enne vastamist, popsutades mõtlikult oma sigarit.

„Ei ole," ütles ta. „Igatahes oleks aga võinud olla. Kui mina oleksin tema, ma vist põletaksin maha terve Regent Street'i. Küllap te juba loete lehist kõik selle asja kohta," lõpetas ta.

Elsie avas ühe laeka ja võttis välja *Evening Herald*'i viimase numbri.

„Lugege selle kohta teie enda lehes," ütles ta uhkelt ja ulatas Kerry'le varajase väljaande.

Miljonär vilistas.

„Peagu unustasin selle," sõnas ta. „Nii te siis ostsite ta!"

Tüdruk noogutas pead. Ta seisis ilusa pildina mehe ees, käed seljataga, põsed õhetamas ja kaunid silmad sätendamas erutusest. Seisis nagu kiitust teeninud laps vastava tasu ootel.

„Mis te maksite?" päris Kerry.

„Arvake!" oli vastus.

„Kuuskümmend tuhat?" lausus mees.

Tüdruk raputas pead.

„Viiskümmend?" tõstetud kulmudega.

Jälle raputati pead.

„Jutustan teile terve loo," ütles Elsie. „Kui jõudsin *Evening Herald*'i toimetusse, leidsin, et kogu personaal oli juba koju läinud, kuid toimetaja, asjaajaja ja omanik olid juhatusetoas ja ma sain hiljem kuulda, et oli olnud käimas kõige hirmsam tüli."

„See on alati nii, kui kohtuvad need kolm härrat," ütles King Kerry informeeritult. „Kui kirjastaja oleks ka seal olnud, neil oleks tulnud välja helistada ambulants-auto."

„Noh," jätkas tüdruk naeratades, „saatsin sisse teie visiitkaardi ja leidsin otsekohe vastuvõtmist."

„Säärane on ühe nime lummus," pomises miljonär.

„Nad olid hirmus üllatunud mind nähes, ja omanik, härra Bolscombe, hakkas kohe mind ‚mu laps'-etama, aga ta ei jätkanud seda, kui teatasin neile jalamaid, et olen tulnud ta ajalehte ära ostma."

„Kas ta minestus?“ küsis Kerry murelikult.

Elsie naeratas.

„Seda just mitte; aga ta küsis kuuskümmend tuhat, mis peale juba mina sooritasin kõik tarvilised minestused. Leht on alles noor — teate ju seda?“ — King Kerry noogutas pead — „ja hakkas end just tasuma —“

„See on toimetaja arvamus,“ lausus Kerry ja tüdruk jaatas.

„Eriti kui veidi muuta ta sihti —“

„Kas kuulen ma asjaajajat kõnelemas?“ küsis Kerry vaadates lakke.

„Jah — aga teisest küljest võib-olla ka mitte ja on kahtlane, kas maksab ta peale veel välja visata kallist raha.“

Kerry naeris südamest.

„Seda ütles aga omanik. Tean, mida ta võiks üldse öelda, sest olen teda kohanud paaril korral.“

„Nii me siis kõnelesime ja kõnelesime ja lõppeks ma sain lehe neljakümne tuhande naela eest,“ hüüdis tüdruk võidurõõmsalt.

Kerry tõusis ja patsutas teda õlale.

„Suurepärane, mu laps!“ ütles ta. „Kirjutan selle oma punasesse raamatusse.“

Tal oli lukutaga suur pearaamat, millesse tegi aegajalt märkusi. Nende sisu oli teadmatu kõigile peale ta enda.

„Mul on veel midagi öelda,“ sõnas tüdruk. „Kui olin andnud tšeki ja saanud kviitungi, ma läksin koju ja härra Bolscombe, kes pidi lõunastama — te ei aima kunagi kellega?“ ütles ta väljakutsuvalt.

„Hermann Zeberlieff’iga — jah?“ kostis Kerry. „Jätkake!“

Elsie oli veidi pettunud, et ta tilluke pomm polnud isegi susisenud.

„Läksin tagasi oma korterisse. Kolm tundi hiljem külastas mind härra Bolscombe, aga kust ta sai mu aadressi —?"

„Zeberlieff'ilt."

„Muidugi — kui rumal minust unustada. Ta tuli ja pakkus end tagasi ostma lehte seitsmekümne tuhande naela eest!"

„Tore!" naeris King Kerry.

„Tahtis mulle selgeks teha, et see polnud kellegi õige müük, aga ma olin lasknud teda mainida kõiki tingimusi kviitungis. — Kas mul polnud õigus?"

„Laps," ütles imetlev Kerry pühalikult. „Ma teen teid omaks osanikuks lähemail päevil. Kuidas asi lõppes?"

Elsie ulatas talle kviitungi.

Kuid midagi oli tüdrukul veel lisandada.

„Toimetaja on üsna arukas noormees," ütles ta kõhklevalt; „ja ka asjaajaja näib kaunis osav. Ütlesin neile, et te ei võta ette mingisuguseid äkilisi muudatusi."

„Jälle õige," hüüdis Kerry südamlikult. „Uus mees pole mitte alati parim mees ja vana mees pole mitte tingimata lollpea. Kunagi ei pea midagi vahetama vahetuse enda pärast — välja arvatud rõivad."

Ta seisis mõtlikult oma kirjutuslaua kõrval.

„See väärib enam kui tavalist tunnustust," lausus ta teeseldud pühalikkusega. „Midagi vähemat kui lõunasöök ei või tähistada meie esimest ühist võitu vaenlase üle."

Elsie vaatles teda naervate silmadega, liiga lähedal siiski pisaraile, et olla täiesti rahuldatud. Et ta oli teinud heameelt ‚hallile mehele', nagu ta teda endamisi nimetas, — sellest piisas.

Ta oli näinud kaht väga ilusat meest viimase kahekümne nelja tunni jooksul — ja pingutas nüüd mälu, et meenutada, kes oli teine.

Ent too polnud seda tüüpi, mida esildas ta ees seisev mees, oma terve jumega, naervate silmadega ja tolle tugevatahtelise lõuaga — ning teine polnud ka kindlasti mitte hallemate juuste omanik, mida ta kunagi oli näinud noorel mehel. Ta imestas, miks Kerry'l olid nii hallid juuksed. Sageli oli tahtnud talt küsida seda, kuid miski, mis polnud aga mitte hirm olla nere ehk ninakas (nad olid liiga kaugele juba jõudnud oma sõpruses, et sel hirmul veel oleks tähtsust), oli takistanud teda.

„Lõuna kell kaheksa Sweizerhof'is," sõnas Kerry; „ja kui peate võimatuks ilmuda seltsidaamita, siis tooge kaasa mõni kena."

„Ma ei tunne ühtegi küllalt kena," naeratas tüdruk, „nii, et peate rahulduma minuga üksi."

Elsie'l seisis ees veel terve päeva töö ja ta heitis end sellesse energiaga, mida kahekordistas õhtuks ettenähtud lõbu. Äkki keset tööd ta peatus.

„Tean nüüd!" hüüdis ta.

Kerry vaatas üles.

„Mida te teate?"

„Teise mehe nime — tähendab," parandas ta end kiirelt, „mehe nime, kes tuli minu poole ühes härra Bolscombe'iga. See oli härra Martin Hubbard."

„Oh!" venitas mees kahtlevalt, „too iludus?"

„Kas nii teda hüütakse. Noh, mõistan seda. Ta on ju väga hea välimusega aga — —" Elsie kõhkles.

„Martini kohta võiks öelda palju ‚aga'-sid,"

tähendas Kerry vaikselt. „Kohtasin teda New-Yorgis. Küll on aga dollarikütt!“

Ta vahtis mõtlikult seinale enda ees.

„Mees, kes abiellub raha pärast,“ sõnas ta, „on nagu koer, kes ronib kirikutorni kondi järele. Ta saab küll oma lõuna, kuid pole mugavat kohta lõunauinaku tegemiseks.“

See oli kõik, mis ta ütles Martini kohta.

Ülejäänud osa päevast ta oli väga tegev, sest skitseeris kuulutisi, mis pidid kõigutama manufaktuurtööndusliku maailma ta aluseini.

PEATÜKK XVI

„Kui mees nõrkade moraaliprintsiipidega ja kohusetundeta oma südametunnistuse, uhkuse ja üldinimlikkuse vastu leiab eest takistusi oma südamesoovide täitmisel, ta meel loomulikult pöördub tapmisele. Tapmine, sarnasena, on mehe loomulik vaist, nagu emakssaamine on naise loomulik vaist. Tuhanded tsivilisatsiooni aastad on ellu äratanud ülivaistu, mille tegevus oleneb tahtest ja mille nimetus on enda-ohjendamine. Tahte metsikud veed on juhitud kunstlikesse kaanaleisse ja häda eksivale voolule, kui see kargab üle kaldast ja jookseb oma loomulikku sängi.“

Nii kirjutas Hermann Zeberlieff oma päevikus kaks päeva peale ta õe kinnimõistmist. Need laused kehastasid ta filosoofiat ja olid ta huvitavamaid usutunnistusi ning kindlasti selgemaid osi ta päevikus, mis ühe hilisema sündmuse puhul loeti avalikkuse ees Hermann Zeberlieff’i enda paratamatult puududes.

Tema kurjemad vaenlased ei saaks eitada, et sel perversel mehel oli teatud kirjanduslikku andi.

Ta lõpetas kirjutamise ja pani raamatu selle õigesse kohta tagasi. Siis heitis põlgliku pilgu väikesele kirjadehunnikule, millele oli just vastanud. Kõik, kes tundsid teda, olid kirjutanud lahkelt, andestavalt või humoorikalt ta õe seiklusist.

Nad kõik ei teadnud ju sugugi, mida see tüdruku tuju oli talle maksma läinud. Võib-olla oleks maksnud veel kallim, kui ta oleks jätnud tegemata selle triki, kuid seda võimalust Zeberlieff ei möönaks kunagi.

Ta läks oma tuppa rõivastuma. Kuigi ta õe teguviis rikkus ta plaane, siiski tundis ta teatud kergendust, et tarvidus kõrvaldada tüdrukut oli kadunud. Veera teeb testamendi vangimajas — Zeberlieff ei kahelnud selles. Cassman, ta advokaat, saadeti seks otstarbeks Holloway'sse. Miljonäri seisukoht oleks hämmastanud tavalist psühholoogi, sest ta ei tundnud enam mingit pahameelt oma õe vastu. Siiralt, ta tahtis tüdruku raha ja sama siiralt — ta ei olnud veel loobunud lootusest saavutada seda. Ainult meetod peab olema tabavam — selle sihiga oli ta palunud lõunale Martin Hubbard'i Veera kummalise käitumise õhtul.

„Bolscombe on lambapea" — Hermannil oli omaduseks valjusti iseendaga kõnelda ja ta rõivastus toapoisi abita — „müüa leht tollele seale!"

‚Too siga' oli King Kerry, kelle vastu see imelik mees suunas oma lepitatamatu viha täie jõu. Ta arutele endamisi, mida küll King Kerry võiks teha selle uue mängukanniga — see oli relv, mida võiks kergesti tarvitada Hermann'i kimbutamiseks. Mitte esimest korda ei ostnud ‚Londoni kuningas' ajalehti, et võidelda temaga. Ta oli

parajasti lõpetanud rõivastumise, kui kuuldus toast koputust uksele.

„Keegi mees sooviks näha härrat," ütles Hermann'i kutse peale sisseastunud teener.

„Milline mees?"

Teener ei leidnud sobivaid sõnu külastaja kirjeldamiseks.

„Vaesevõitu — välismaalane," sõnas ta.

Vaesevõitu ja välismaalane! Hermann ei tundnud võõrast nende omaduste järgi.

„Las' ta tuleb üles."

„Siia, härra?"

„Muidugi siia," hüüdis isand teravalt. „Kus ma teda siis teie arust peaksin vastu võtma?"

Teenija oli harjunud nende ootamatute vihapuhkemustega, ning nad ei häirinud teda. Ta väljus ja tuli peagi tagasi väikese, kaunis kahvatu mehikesega, kes kandis kasimatut ja korratut habet ja küllalt viletsaid rõivaid, et õigustada epiteeti ‚vaesevõitu', ning küllalt ekstsentrilisi, nii et ka ‚välismaalane' oli õieti aimatud.

„Ah, see olete teie, või nii?" ütles Hermann jahedalt. „Istuge.—Teil pole vaja oodata, Martin."

„Noh?" küsis ta, kui nad olid üksi. „Mida te siis tahate?"

Ta kõneles prantsuse keeles ja väike mehike tõstis kahetsevalt oma väljendusrikkad käed.

„Mis muud, *mon vieux* — kui raha? Ah, raha on hirmus asi, kuid väga tarvilik."

Hermann avas aeglaselt kuld portsigaari ja valis endale sigareti, enne kui vastas.

„Miks te aga tulete just nimelt minu juurde?"

Mehike kehitas õlgu ja vaatas lakke inspiratsiooni otsides. Ta oli ebameeldiva välimusega mees, lühikese lameda ninaga ja väikeste pilgutavate teineteisest kaugel seisvate silmadega. Ta

jume oli plekiline ning ebaterve ja ta käed suured ning punased.

„Olite kord helde meie vastu, *mon aviateur*," ütles ta. „Oh, seda heldemeelsust! — kuid see oli" — ta vaatas ringi, „tapmise eest!" sosistas ta siis dramaatiliselt.

„Kas tahate öelda, et mina palkasin teid tapma toda noort naist, kes leiti surnult Smith Street'il?" küsis teine jahedalt. „Teid kästi ju mitte tappa."

Mees kehitas jälle õlgu.

„Ta oli purjus — me arvasime, et oli jonnakas," ütles ta. „Kuidas pidime teadma? Joosep pigistas teda natuke erakordselt ja, *voilà!* surnud ta oligi."

Hermann silmitses teda, nagu loodusteadlane võiks silmitseda mõne uue ja kummalise putuka liigi esildajat.

„Oletame, ma ütlen, et ei anna teile mitte midagi?" päris ta.

Suured punased käed sirutusid jälle kahetsevalt välja.

„See oleks suureks õnnetuseks," ütles mees, „teile, meile, kõigile!" Nähtavasti meeldis talle üliväga riim *„vous"*, *„nous"*, *„tous"* ja ta kordas teda järjest.

Mehed seisid teineteisest väljasirutatud käsivarre kaugusel.

„Kas olete väga tugev, mu sõber?" küsis Hermann.

„Mind peetakse selleks," vastas mees uhkeldavalt.

„Tähele panna!" hüüdis Hermann ja ta väike valge käsi sööstis ette ning haaras külastaja kõrist. Mees rabeles, kuid ta oli Le Cinq'i õpilase kätes ja Le Cinq oli omaaja suurimaid kägistajaid.

Sõrmed pigistasid kõvemini teise kõri, osavad terassõrmed, mis ühe korraga haarasid unetuiksoone ja surusid kinni hingamistoru. Mees langes lõdvalt põrandale, siis, kui juba surm vahtis talle näkku, sõrmed lasksid ta jälle lahti.

„Tõuse üles," käskis Hermann ja naeris häältult.

Mees kõikus jalgul, hirm silmis, nägu sinine ja paistetanud.

„Mon Dieu!" ägas ta.

„Veel üks minut, mu lapsuke," ütles Hermann südamlikult, „ja sa oleks olnud põrgus. Tegin seda, et näidata sulle, et tunnen sinu ametit paremini kui sa ise. Aastaid tagasi," jätkas ta meenutades, „ su kaasmaalane, Le Cinq, pääsis põgenema Kuradi saarelt ja tuli New-Yorki. Maksin talle viis tuhat dollarit, et ta õpetaks mind õieti haarama. Olid häis käsis, *ma foi!"*

Mees seisis värisedes pealaest jalatallani, näo tõmmeldes hirmsasti ja ühe käe katsudes õrnalt kriimustatud kõri.

„Siin on sada naela: kui tahad, võid minna politseisse — aga ära tule mult raha tahtma, kui sul pole mulle midagi selle eest pakkuda. Kui sind vajan, küllap siis saadan järele. *Bonsoir."*

„Bonsoir, mon professeur!" ütles mees mõne oma huumorijäänusega.

Hermann oli meelitatud.

Ta laskis küll Martin Hubbard'il oodata, kuid Martin võis seda teha, olgugi et oli käskinud lõunat minuti peal täpsalt valmis olla. Hermann leidis oma seltsilise kannatlikult istumas Sweizerhof'i palmiruumis.

„Kahetsen, et lasksin teil oodata, kuid mul oli ootamatu asjaajamine — väga kiireloomuline asjaajamine," lisandas ta naeratades.

„Oh teie, miljonärid, küll!" ütles Martin Hubbard imetlevalt.

Ilus on ebamäärane sõna, tarvitatav vastuvõetava välimusega inimeste kohta, kuid Martin Hubbard'il olid noore kreeka jumala näojooned ja kuju. Kuigi ta suu oli nõrgavõitu, väikesist kullakarva vurrudest piisas selle peitmiseks. Nüüd, kõndides oma külalisega läbi sali, igal pool tõsteti silmi, et vaadelda teda, — ihalevaid silmi, heakskiitvaid silmi, silmi täis vihkamist ja kahtlustust.

Hermann Zeberlieff ei ihalenud ega kadestanud oma sõbra kaunidust. Ise silmahakkava välimusega mees, noorusliku näoga ja toreda jõurikkusega, mis ilmnes ta õlgades ja kogu keha rühis, välimusel polnud aset tema filosoofias. Oli teatud sündsuse reegleid, mille järgi tuli käituda, teatud mööduvaid moode, milliseid tuli taluda, kui ei tahtnud pälvida ekstsentrilikkuse kuulsust, kuid neis asjus ta rahuldus kompetentsete asjatundjate nõuannetega.

Ta edevus suundus kõik võimule: ta ahnitses kiituselõivu oma rikkusele, mõjukusele ja seisukohale maailmas, millesse ta kuulus.

„Siin me olemegi," ütles Martin ja osutas üht laudadest.

Hermann laskis pilgul käia toas ringi ja ta laup tõmbus inetult kipra. Kolm lauda eemal istus King Kerry kellegi daamiga. Omalt kohalt Hermann ei võinud näha naise nägu, ent kiire vaatlus ütles, et kuna ta tualett polnud väga moodne ega ka hinnaline ja kael ning juuksed ehtelagedad, ta pidi olema mõni meeldiv tähtsusetu olend, nagu neid Kerry igal pool leidis.

„Vana Kerry ja ta sekretär," ütles Hubbard

jälgides teise silmade suunda ja soovides leida põhjendust ta kipras laubale.

Hermann vaatas tüdrukut uue huviga. Ta huuled kõverdusid sarkastilises naeratuses, kui meenutas, et see tüdruk oleks võinud lamada seal, kus leiti ta korteriperenaise joobnud tütar, kui poleks vahele astunud õnnelik juhus.

Lõunastamise kestel kõneldi päevasündmusist, mis tavaliselt moodustavad seltskonna jutuaine. Kohtamise tõeline otstarve tuli avalikuks alles hiljem palmihoones, kui mõlemad istusid oma kohvi ja sigarettide juures.

„Hubbard," ütles külaline, „tahan, et abielluksite mu õega."

Ta vaatles kõneldes oma vastast ja nägi rahuldussära süttimas ta silmis.

„See on kaunis oodatamatu," sõnas Hubbard silitades oma vurre.

„Tahan, et abielluksite temaga," jätkas Hermann ignoreerides katkestamist, „sest mulle näib, et pole teist teed ta raha saavutamiseks."

Hubbard vaatas ta poole altkulmu ja vastas mitte just väga südamlikult.

„Mida te õieti öelda tahate?"

„Seletan seda kohe," lausus Hermann. „Aga enne kui jätkan, tahaksin paluda, et me ei võtaks ette igasuguseid teineteisele puru-silmi-heitmisi, perekonna ausid, džentlmeni kohustisi ja muid sääraseid kaunikõlalisi lollusi, kui lubate."

Ta ütles seda vaikselt, kuid täiesti tõsiselt, ja Hubbard surus tagasi huulile-kerkiva protestilause.

„Jätkake!" ütles ta.

„Pakun teile osa oma õe varandusest — pakun teile erakordseid juhuseid kohata teda ja usun, et teie ebatavaliselt kaunis isik sooritab kõik muu."

Hubbard silitas mõtlikult oma vurre.

„Muidugi," ütles ta, „kui aga preili ise nõus on?"

„Seda ta ei ole," vastas Hermann siiralt. „Ta peab teid pururumalaks eesliks." Härra Hubbard'i nägu läks väga punaseks. „Aga ta on noor, ja teil pole õieti veel olnud võimalust äratada temas lugupidamust enda vastu."

„Aga kuidas —" algas Martin Hubbard veidi kangelt.

„Kuulake," käsutas teine järsult, „ja jumala pärast ärge katkestage! Mu isa testamendi järgi on viis miljonit dollarit määratud mehele, keda ta valib endale abikaasaks. Keegi ei tea sellest peale tema enda, minu ja notari. See summa on umbes pool kogu rahast, mida pärandas mu isa talle. Tahan, et abielluksite temaga ja annate mulle allkirja, et maksate mulle seitsesada viiskümmend tuhat naela teie laulatuse päeval."

Rahulikult öeldud, ilma, et miski Hermann'i toonis oleks lasknud aimata, et ta tegi ebahariliku ettepaneku, need sõnad rabasid ta vastast. Siiski ei rabanud nad teda aga küllaldaselt, ei sundinud veel unustama, et jaotus oli vaevalt õiglane.

„See on aga kaunis kihvtine!" tõrkus ta.

„Et teie saate ainult veerand miljonit?" Hermann kergitas kulme.

„Ma pole just kerjus, Zeberlieff," hüüdis ‚Iludus' õhetades ja mõnevõrra vihane.

„Te pole küll just mitte kerjus," möönis Hermann. „Olete ainult seltskonda-imev käsn — ärge nüüd katkestage," kui Hubbard tõusis poolenisti toolilt. „Kõnelen siiralt, ent seisukord nõuab seda. Te ei või ainsat pennigi omaks nimetada; olete meie ühingu juhatuses ainult sellepärast, et

panin teid sinna, ja tegin seda, sest et arvasin, et varem või hiljem võiksite olla kasulik. Olete tuntud Mayfair'ist Pimlico'ni varanduskütina, kellel ei vea, ja kui ebaõnnestub ka praegune tehe, abiellute vist oma korteriperenaisega, et sel teel kõige hõlpsamini tasuda võlgnevat üüri."

Martin Hubbard'i nägu läks punaseks ja valgeks teise jätkates oma häbematu venitava häälega. Sest neetud asi kõige selle juures, mis Hermann ütles, oli, et see vastas tõele — õige oli isegi talle korteriperenaise poolt osaks saanud silmahakkav tähelepanu. Ent kuigi ta oli tulivihane, nagu ainult edevad ja ilusad mehed võivad olla vihased säärase alandava elamuse puhul, tal piisas mõistust taibata, et veerand miljonit naela oli kõiki ta unistusi ületav varandus.

„Olete üks kuradi juut!" urises ta ja Zeberlieff naeris.

„Tõtt öeldes, minus pole tilkagi juudi verd," ütles ta. „Sageli soovin, et oleks. Nii siis te võtate vastu mu ettepaneku?"

„Aga kui ta ei peaks üldse minuga tegemist tegema?" päris teine.

„Peate juba usaldama mind," sõnas Hermann.

Ta peatus äkki. King Kerry tuli ta poole, kõndides veidi eespool tüdrukust, kellega oli lõunastanud. Isegi nüüd Zeberlieff ei võinud näha ta nägu, sest vaade sellele tema kohalt oli varjatud tüdruku saatja õlaga.

„Aga kui —" Martin Hubbard kõneles igasuguseist raskusist, kuid Hermann ei kuulanud. Ta oli uudishimuline näha tolle tüdruku nägu, kelle Kerry oli juttude järgi valinud lihtsalt rahvajõugust avitamaks teda ta miljonite käsitamisel.

Nad olid peagu mõlema mehe kohal, kui Kerry tasandas sammu, ja Hermann Zeberlieff vaatas esimest korda Elsie Marion'i näkku.

Ta hüppas üles toolilt kui kuulist tabatu. Ta nägu oli valge ja ebainimlik ning higitilgad seisid ta meelekohtadel, kui osutas väriseva näpuga kohkunud tüdrukut.

„Sina — sina!“ kraaksus ta kähiseva häälega ja langes minestunult põrandale.

PEATÜKK XVII

„Laiemaile rahvahulgile.

„Olen hiljuti omandanud Tack & Brighten'i nime all tuntud äri ja käesolevaga teen teatavaks, et kavatsen jätkata seda uusil aluseil ja uute meetoditega Kerry' kaubamaja nime all. Olen neljakordistanud kaupade valiku, mille seas nüüd leidub kõike sorti naiste ja laste rõivaid ning meeste koetud pesu ja sukki.

„Oxford Street'il pole võimalik osta ühtegi rõivast, ühtegi riiet, mida ei leiduks Kerry' kaubamajas.

„Ehitises on ettevõetud laialdasi ümberehitusi, juurde lisatud on uus kohvla, on püstitatud kaks võimsat elektri-tõstetooli ja teisele korrale on ehitatud puhkamisruum.

„Selle äri algatamiseks kuulutan välja poolehinnalise müügi-aasta.

„Kaksteist kuud, alates tänasest päevast, võite osta kaupu, tasudes nende eest ainult poole tollest hinnast, mida maksaksite samade kaupade eest igas teises kaupluses Oxford Street'il.

„Ega see pole veel kõik.

„Kolm äriteenijate vahetust on ostjate käsutuses ja äri on avatud päeva ja öösi — välja arvatud pühapäevad ning kaks tundi iga päev. Kõigile kaubule on märgitud hind, mille eest neid müüakse teisis kauplusis, ja märgitud hindadelt tehakse järgmised hinnaalandused.

„Ostjaile kella 10-st hommikul kella 8-ni õhtul müüakse kaupa poole märgitud hinna eest. Kella 8-st kuni kella 11-ni õhtul tehakse 55% hinnaalandust; kella 11-nest kella 1-ni öösi 60%; ja kella 1-st kella 8-ni hommikul 65% hinnaalandust. Kella 8-st 10-ni kaubamaja on puhastajate kätes.

„Näide: Kaup märgitud 10 šillingit.

„Kella 10-st hom.	—	8-ni õhtul	meie hind	—	5 šill.
„Kella 8-st	—	11-ni õhtul	„ „	—	4 š. 6 penni
„Kella 11-st	—	1-ni öösi	„ „	—	4 š.
„Kella 1-st	—	8-ni hom.	„ „	—	3 š. 6 p.

„Teid teenib koosseis, millele makstakse kõrgemat palka kui ühelegi teisele Londonis ja mille tööpäev on lühem kui äriteenijail teisis kaubamajus. Kõik hinnad on märgitud lihtsais arvudes. Valige oma kaubad muster-ruumis ja nad antakse teile kätte puhkamisruumis.

„See kuulutis ilmub ajalehis kolm päeva järgemööda, millise aja lõpul kaubamaja ise reklaamib end.

„Austusega KING KERRY."

„P. S. Tegelikult kingin ma ära vähemalt 300.000 £ lähema kaheteistkümne kuu jooksul; igaühel on võimalus võtta oma osa. Pole karta, et lõpeksid meie tagavarad. Mul on lepingud kümne suurima valmistajate firmaga, et nad varustavad mind kaupadega 600.000 £ väärtuses 23. detsembril lõppeva poolaasta kestel ja 800.000 £ väärtuses järgneval poolaastal."

See kuulutis kattis terve tähtsaima lehekülje kõigist saadavalolevaist lehekülgedest igas Londoni ajalehes. Esmaspäeval ilmus esimene teade müügist suure müürilehe kujul igal pealinna müürilehtede paigutamiskohal. Teadaanne oli silmatorkav oma lihtsuselt.

KERRY' KAUBAMAJA

989—997, Oxford Street, W.

Armuline proua, — iga rõivastus-ese, mida juhtute nägema riidekauplusis ja daamide rõivasteärides Oxford Street'il, on saada minu kaubamajast esmaspäevast peale poole ja isegi vähema hinna eest. Üksikasju vaadake kolmapäevaseist ajalehist.

KING KERRY.

See kuulutis, tohutute tähtedega, oli igalpool Londoni kodanikkude silme ees, niipea kui nad astusid kodunt välja. Ta vahtis neile otsa allmaaronges ja -tõstetooles. Ta oli kleebitud raudteejaamule ja kattis tulekindlate müüride pindu. Ta oli muudetud kujul trükitud trammi piletite tagaküljele ning omnibuste ja autode seinule. Reklaamlaudade kandjad mehed kõndisid tuhandeina Londonis ringi, kandes seda kuulutist. Ta ilmus oodatamatult kinode ekraanile, leidus teatrite kavadel ja puges isegi vaimulike ajakirjade lehekülgedele.

Nädal aega hiljem järgnesid kuulutised ajalehis ja kell üksteist hommikul oli moodustunud kõige kummalisem ‚saba', mida London oli kunagi näinud. Ta hakkas tekkima juba kell seitse hommikul. Kell üheksa kutsuti välja tagavara polit-

sei, et hoida korras ootajaid. Neli inimest kõrvuti, nii sirutus saba Kerry' kaubamajast kuni New Oxford Street'ini, miili ja veerandi pikkune maa.

Säästliku londonlase meeles polnud ühtegi kahtlust, et kaubad vastasid headuselt kuulutise lubadusile. Lõputud sametvööd olid juba kolm päeva näidanud seesleiduvate aarete proove. Veel vähem kaheldi heldemeelse omaniku hea tahte juures, lasta kõigil neil kaubul minna poole hinnaga.

Mõnevõrra oli avalikul arvamusel kahtlust ainult nende ohvrite kestvuse kohta.

Uksed avati kell üksteist ja Kerry' süsteem töötas täielise eksimattusega. Niipea kui kaubatarvitajate soovid olid rahuldatud, lahkusid nad uusist uksist ehitise tagaküljel. Neile selgus, et tulevikus peavad tulema kindla teadmusega sellest, mida nad õieti soovisid. Kui nad juba kord olid läinud proovide ruumist puhkusruumi, neid ei lastud enam esimesse tagasi. Meenus hiljem midagi tarvilikku, siis nad pidid uuesti asetuma sappa.

Iga seltskonna kiht oli esildatud selles tohutus odavusejahis. Autodest ja sõidukeist väljusid nende karusnahus omanikud, et kõndida külg külje vastu räpaka naisekesega ida või lõuna linnaosade vaesemailt tänavailt. Naised, kelle käsutada olid kapitalid, läksid sisse pungiltäis rahakottidega ja väljusid uhke teadmusega, et olid ostnud kahekordse hulga ühe eseme hinna eest.

Kell kolm pealelõunat saba oli veerand miili pikk, kell kümme õhtul umbes tuhat viissada inimest liikus aeglaselt uste poole, ja kui kell lõi kaks, ootas oma suurusega aukartust äratav rahvajõuk ikka veel ekstra hinnaalandusi.

„Kui suurepärane!"

Elsie imeteli vaadet kaubamaja ülemisest aknast kell pool kaks hommikul. Tänav ehitise taga oli täis veoautosid ja -vankreid, mis olid toonud värskeid tagavaru King Kerry' poolt lõuna-Londonis üüritud laost, ja kuna üks meeste salk oli tegevuses mahalaadimisega, teine pakkimis-ruumis viiendal korral avas kaste ja sortis nende sisu jaoskondade järgi.

King Kerry astus tüdruku kõrvale, suitsutades sigarit.

„Meil läheb toredasti," ütles ta. „Pole vist kaotatud enam kui tuhat naela. Võib-olla isegi seda mitte."

„Minu mõte on, et kaotame umbes tuhande naela ümber päevas," jätkas ta, „ent tuluprotsent neilt kaubult on nii suur, et me vahest ehk ei saa üldse mingit kahju, kui süsteem on lõplikult välja kujunenud."

Oli veel teisi asjast samuti huvitatud vaatlejaid.

Leete ja Zeberlieff istusid viimase pimeda auto sisemuses ja silmitsesid kesköist saba.

„Kui kaua peaks see komöödia küll kestma?" urises Leete.

Teine ei vastanud.

Ta näis haige ja väsinud. Ta silmi ümbritsesid temas ebatavalised kortsud. Pahaendeliselt vahtis ta vaenlasele ulualust andvat ehitist.

Siis tolle pärast oli Kerry oma sekretäri valinud lihtsalt rahvajõugust. Sest et ta sarnanes imestataval määral tüdrukuga, kelle surm lamas Hermann'i südametunnistusel.

See oli ju olnud tragöödia — tüdrukule. Hermann oli olnud lihtsalt väikeses kimbatuses, muud

midagi. Vahejuhtumus oli süvendanud lõhet tema ja King Kerry' vahel, sest hall mees — kes polnud veel hall noil päevil — oli armastanud seda last omal viisil. Isegi Hermann möönis, et too viis oli nii heatahtlik ja õrn, kui üldse võimalik. Kerry silmis ta oli veel laps, vaevalt väljunud nukkude ja maiustiste ajajärgust, kui äkki kogu Boston pidi ärkama teadmusele, et ta oli tõepoolest juba naine, naise võimetega nautida rõõmu ja naisele saatuselt määratud kannatuste mõõduga.

„Ta ei saa ometi jätkata seda," kõneles Leete, ja Hermann hülgas võpatades oma kibedad mälestised.

„Või ei saa!" ütles ta metsikult. „Ta saab ja tahab — te ei tunne teda. Ta on üks kuradi jankii magnaat — te pole vist iialgi tegelenud sedaseltsi inimestega! Või ei saa! Ärge te lootkegi, et ta jätab. Ons see mõjustanud Goulding'i?"

„Mõjustanud!" teine naeris karedalt. „Kahtlen, kas oleme sisse võtnud kümme naela tänase päeva kestel, ja asutise ülalpidamise kulud üksi on nelikümmend kuni viiskümmend naela päevas. Ma nõuan, et politsei keelaks ära selle saba — see on seadusevastane!"

„Ja teete talle reklaami, jah?" päris Hermann; „teete talle hinnata suurepärast reklaami? Sellega pole midagi peale hakata. Peame leidma teissuguse tee."

Ta näris mõtteis küüsi, silmade ikka vahtides heledastivalgustatud kaubamaja eest aeglaseltmööduvat ostjate rongkäiku.

„Kui see peaks kestma," küsis ta, „ja teie sissetulekud langema kümne naela või veel vähema peale, millised on siis tagajärjed?"

Härra Leete neelis midagi pimeduses.

„Hukatus," ütles ta lõpuks; „peaksime tegema pankroti. Meil pole võimalik võistelda, peaksime loobuma dividendi maksmisest, sest meil puuduvad seks tagavarad. Ja ega meie üksi pole — ümbruskonnas on pooltosinat firmasid, kelle seisukord on meie omast veel pahem. Nad langeksid kõik rusudeks.

„Aga kui te kõik lepiksite kokku müüa oma kaupu võistleva hinnaalandusega?"

Leete raputas vandudes pead.

„Mis abi on sellest lobisemisest? Meie ees on asjaolu, millest ei saa üle. Tema võib endale lubada visata miljon naela aknast välja — meie ei või. Kes siis finantsib mõnd äri praegusis oludes? Ükski pangamaja City's ei laena meile punast krossigi, kuni pole täpsalt teada King Kerry' operatsioonide piirid. Meie ainus lootus on, et ta ära väsib."

„Ta ei väsi mitte," lausus teine.

Ta heitis pilgu piki kõnniteed, mille ääres seisis auto. Väike vaatlejategrupp silmitses imelist stseeni — Londoni keskööl sisseoste tegemas. Üks neist oli noormees, kelle nägu Hermann mäletas varem näinud olevat. Tükk aega tal ei meenunud, kus oli ta kohanud võõrast, siis äkki sähvas mõte, et see oli olnud Park Lane'il.

See oli ju Veera vahva noor üliõpilane. Ta oli nähtavasti üksi ja vaatles tähelepandavat sündmust suure huviga.

Läheduses seisis veel teine noormees, suitsetas sigarit ja ihales kõiki askeldusi heakskiitva pilguga.

PEATÜKK XVIII

Hermann Zeberlieff'il mõelda tähendas teotseda. Peab jõudma selgusele Veera suhete kohta noormehega.

Ta astus välja autost ja tegi endale teed sinna, kus seisis Bray.

„Arvan, et oleme juba varem kohanud," tervitas Hermann teda ja südamlikkus, millega vastu võeti see tervitus, hajutas kõik kahtlused noormehe vaenulisuse suhtes.

Nad seisid mõni aeg lobisedes ja arutelles King Kerry' iseärasusi.

„Kas te ei arva, et ta on lihtsalt oivaline?" küsis Bray vaimustatult.

„Väga," kostis Hermann kuivalt.

„Ja ka veel selline tore mees oma ametnike vastu," jätkas noormees, unustades täiesti, et kiitused King Kerry'le ei võinud just sütitada kaasatundvat hõõgust teise rinnas.

„Kohtasin täna einel Elsie Marion'i."

„Elsie Marion'i?" kordas Hermann nähtava huviga.

Gordon noogutas pead.

„Jah, teate, ta on Kerry' sekretär; me elasime ühe katuse all" — ta naeratas — „enne, kui Elsie'l hakkas hästi minema."

„Ja mida on siis temal öelda selle suure mehe kohta?" küsis Hermann maheda irooniaga.

Noormees naeris. „Kardan, et olen vahest üleliia vaimustatud," ütles ta, „ja vististi teie, olles ameeriklane ja harjunud oma kaasmaalaste teovõimsuse ja ettevõtlikkusega, pole nii rabatud ta meetodeist kui mina."

„Olen neist äärmiselt rabatud," vastas Hermann, kuid ei arvanud sellega mitte täpsalt sedasama mis teie.

„Tahaksin meelsasti teiega veidi kõnelda, härra Bray; on nii palju asju, milliseid võiksime läbi arutada. Mulle öeldi, te olevat olnud kohtus, kui mu õde mõisteti vangi."

Noormees pöördus ja silmitses teda tõsise pilguga.

„Jah," ütles ta vakselt.

„Tõesti väga kahju, eks ole, et ta tegi end selliseks narriks?" küsis Hermann.

Gordon Bray nägu lõi õhetama.

„Arvan, et tal pidi olema küllalt tõsine põhjus seks," lausus ta.

Teine surus tagasi naeratuse. Siin oli tegemist tõesti andunud austajaga, arvatavasti üks noid ‚eemalt jumaldajaid', arvas Hermann, taltsas koer silitamiseks või jalaga löömiseks rikkale naisele, kel jätkus kannatust hoida teda oma jalakanna man.

„See on muidugi ilmavaate küsimus," ütles ta valjusti, „isiklikult, ma ei salli naisõiguslasi ja mulle oli ootamatuks hämmelduseks avastada, et ka minu õde kuulus nende ridadesse; ent see ei puutu ju asjasse. Kas te ei tuleks minuga kaasa, võiksime veidi lobiseda?"

„Millal?" küsis teine.

„Käesolev aeg on ikka parim," hüüdis härra Zeberlieff.

Noormees näis imestunud.

„Aga on ju kaunis hilja, eks ole?" ütles ta.

„Mitte sugugi," vastas teine, „kui teil aga leidub aega."

Ta kõndis tagasi ja tutvustas noore üliõpilase oma kaaslasele ning härra Leete leppis vaid vastu-

meelselt kolmanda isiku juuresoluga hetkel, mil ta kavatses sondeerida Zeberlieff'i ta nõusoleku suhtes finantsida Goulding'i tulevase võistluse jaoks.

Nad panid Leete'i maha ta korteri ees ja sõitsid edasi Park Lane'ile ning Hermann'i väikeses kabinetis mõlemad mehed istusid maha nautima sigarette ja kohvi, milline tekkis lauale sellise kiirusega, et näis tõepoolest, nagu oleks Martin hankinud pakutava joogi termos-pudelist.

„Ma parem kõnelen teiega juba otsekoheselt, härra Bray," ütles Hermann mõne aja pärast. „Olen väga rikas mees, nagu vististi teate, ja teie, niivõrt kui suudan otsustada, ei evi just ülemääraselt palju selle maailma rikkusist."

Gordon Bray noogutas pead.

„See on täiesti tõsi," ütles ta vaikselt.

„Nüüd oleksin mina aga nõus tegema teile head, kui tahaksite olla mulle kasulik," jätkas Hermann. „Teate võib-olla, et mu õde on kihlatud."

Tekkis väike vaheaeg ja siis Gordon ütles nii tasase häälega, et teine vaevalt kuulis teda:

„Ei, seda ma ei teadnud."

Hermann vaatles teda teraselt.

„Jah, ta on kihlatud küll ja veel mu sõbra Martin Hubbard'iga — olete vahest ehk kuulnud temast; ta on paremini tuntud mehi Londonis ja mulle eriti kallis, kuna kannab sama nime kui mu teenergi, ja ma kunagi ei unusta teda," naeratas ta.

Seniajani Hermann polnud uneski näinud, et solvas kuidagi viisi teise tundmusi. Tal ei tulnud üldse mõttessegi, et see mees rahvast võiks hellitada mingisuguseid armastusmõtteid temast nii palju kõrgemal seisva naise vastu. Midagi

noormehe näos aga peatas teda ja ta piidles kahtlustavalt oma külalist.

„Loodan, et kiidate heaks mu õe kihluse," ütles ta heatahtliku irooniaga.

„Mul pole õigust seda kiita ega laita," ütles noormees rahuliselt. „Võin ainult väljendada lootust, et preili Veera saab väga õnnelikuks."

Ükskõik, mis kahtlustused Hermann'i ajus ka ei olnud tekkinud, nad hajusid teise suhtumisel asjasse.

„Ma ei arva, et ta saaks väga õnnelikuks," ütles ta hoolimatult. „Lõppeks õnn on ju väga suhteline mõiste. Naine, kes evib paar miljonit naela, võib leida õnne seal, kus vähem soodustatud olend —"

„Kuidas võiksin teid avitada?" katkestas Gordon. Ta pidi midagi ütlema. Talle näis, et ta südame peksmist võis kuulda kogu toas ja hirmus rusutud tunne, laskunud temale teise sõnade tagajärjena, oli selgesti nähtav ta näos.

„Mul on põhjust teada," ütles Hermann aeglaselt, „et mu õel on väga kõrge arvamus teie otsustusvõimest. Mulle näib meenuvat, et ta on mulle mitu korda teist kõnelnud. Juhtub sageli," jätkas ta häbemata hoolimattusega teise tundeile, „et tütarlapsed ühest seltskonna klassist minu õega lasevad end suuresti mõjustada teie klassist noormeeste nõuandeist, ja ma arvan, et mu õe ja teie puhul on lugu samuti. Võite mind vägagi avitada," ütles ta rõhutades, „kui, minu õe väljudes vanglast ja saavutades uuesti oma normaalse seisukoha seltskonnas, te tarvitaksite kogu oma mõju temale selle abielu läbiviimiseks. Arvatavasti," jätkas ta mõtlikult, „Veera lööb põrgulärmi, kui leiab, et olen korraldanud ta asjad tema enda asemel."

„Siis ta ise ei teagi veel?“ katkestas teine kiiresti.

„Veel mitte,“ vastas Hermann. „Mu õde, vaadake, on väga kummaline tütarlaps; ta on mulle olnud paljude murede põhjustajaks nende aastate jooksul, mil olen olnud vastutav ta käekäigu eest. Mõistate vist, härra Bray, elukogenud mehena osaltki mu vastutust ja palavat soovi näha teda õnnelikuna elus. Praegusel hetkel, ta iseseisva karakteriga ja tohutu varandusega,“ ta kõneles rõhuga, koputades laua poleeritud pinnale iga lause puhul, „ta on esimese vastutulija kaasavaraküti saagiks. Mu sõber Hubbard on mees, kelle vastu säärane süüdistus ei pea paika.“

Ta oli kindel, et Gordon Bray ei teadnud midagi seltskonnale nii armsast keelepeksust; ei teadnud midagi Martin Hubbard'i sisseastumisele mõne Mayfair'i salongi järgnevast peade raputamisest ega ettevaatlikust hoolest, millega abieluealiste tütarlaste emad ja tädid eemaldasid temast oma hoolealused esimesel võimalusel.

Gordon Bray ei andnud mingit vastust. Kui ta teadiski mõnda neist asjust, ta ei reetnud seda. Istus pehmete patjadega toolil teise vastas ning oli vait.

Hermann Zeberlieff tegi vea, pidades ta vaikimist nõusolekuks, ja jätkas:

„Olen valmis andma teile kõiki karjääritegemise võimalusi, milliseid aga iganes soovite,“ ütles ta aeglaselt, „tasuks teie abi eest. Minu õe laulatuspäeval annan teile kaks tuhat naela — suure summa, mis oluliselt võiks teid avitada saavutada seisukohta maailmas, mida auahne noormehena olete kahtlemata seadnud endale eesmärgiks.“

Jällegi Bray ei vastanud. Ta silmitses oma vastast kergendusega südames, põlgus ta ees istuva mehe vastu vallutas ta mõtteid.

Nõuda just temalt kõigist maailma meestest hakata selle ta unistusneiu sundijaks!

Ta oleks tahtnud naerda nõude meeletu grotesksuse üle. Siiski aga ootas ta, kuni Hermann oli lõpetanud oma vaadete avaldamise miljonite pärijanna kaitsmise kohta, enne kui ise kõneles. Siis ta tõusis ja sirutas käe kübara järele, mille oli asetanud lähedale toolile.

„Teil pole ju mingit tarvidust minna," hüüdis Hermann üllatunult.

„Siiski ma aga lähen," vastas teine. „Kardan, härra Zeberlieff, et olete teinud suure vea, usaldades mulle nii palju, ent võite olla kindel, et austan teie usaldust."

Hermann heitis talle pilgu altkulmu.

„Mida tahate sellega öelda?" päris ta jõngilt.

„Just seda, mida ütlen," sõnas Gordon Bray vaikselt. „Palute mind teha sellist asja, mis oleks autu ja ebakõlblas, isegi kui mul poleks" — ta kõhkles — „sõprustundeid teie õe vastu."

„Keeldute — miks?" küsis Hermann imestanult.

Oli tõepoolest hämmastav, et see mees, kes parimal juhul oli vaid kõrgematliiki kontoriametnik, heitis kõrvale võimaluse teenida kaks tuhat naela.

„Kui suudaksin üldse mõjustada preili Zeberlieff'i," jätkas noormees, „siis ei teeks ma seda ei härra Martin Hubbard'i ega ühegi teise isiku kasuks maailmas."

„Miks?" päris Hermann jälle.

„Sest et armastan teda," lausus ta külaline rahulikult, „ja sest et usun, et ta armastab mind."

Kui keegi oleks visanud tuppa pommi, Hermann Zeberlieff ei oleks enam üllatunud kui nüüd.

„Teie armastate teda," kordas ta uskmatult, „kui mõttetu!"

Miski noormehe näos oleks pidanud hoiatama teda, ent ta jätkas:

„Ei, ei, mu armas mees," sõnas ta ebameeldiva naeratusega. „Peate leidma teissuguse kerge tee rikkusele, kui abielludes mu õega. Ah, seda see siis tähendaski —"

„Pidage!" Gordon Bray astus talle sammu lähemale, silmad välkumas vihast. „Ma ei luba teil ega ühelgi teisel mehel öelda selliseid asju," hüüdis ta. „Mõistan muidugi teie viha. Kujutlen üsna selgesti, et ma pole todaliiki mees, keda meelsasti näeksite oma õemehena. Ühtlasi on aga ainult õiglane öelda," jätkas ta, „et teie olete viimane mees maailmas, keda oleksin isiklikult valinud samaks otstarbeks. Armastan teie õde ja nain ta ka, aga mitte enne, kui olen kindlustanud endale teatud seisukoha seltskonnas, ilma tema abita, välja arvatud too virgutus, millist võiks anda mulle ta oivaline iseloom."

„Vabandage, kui naeran," katkestas teda Hermann. Ta oli ebatavalise kiirusega saanud tagasi endavalitsuse.

„Ilma tema abita," kõneles noormees edasi, ignoreerides solvamist, „kavatsen luua endale seisukohta maailmas, ja kui olen teinud seda, siis võtan ta. Mis puutub teie ettepanekusse, milles härra Hubbard etendab nii väljapaistvat osa, siis soovitan teile tõsiselt seda hoopis peast välja ajada."

Ta oli julge nüüd, tundes oma võimu.

Hermann'i nägu ei pakkunud just meeldivat vaadet. Ta oli meeltheitev — meeltheitev oma

kardetava seisukoha teadvuses, kui nurjuksid ta plaanid saavutada osa õe varandusest.

Zeberlieff'i endaohjendamisvõime oli imetaoline. Kohkunud, nagu ta oli, löödudki võib-olla, ta tegi pingutuse ja võttis end kokku ning naeratas.

„Kui mu õel tuleb oodata seni, kuni võidate endale seltskondliku seisukoha Londonis," ütles ta, „kardan, et abielluksite keskealise naisega."

„See võib kõik olla," lausus teine vaikselt; „aga kui härra King Kerry —"

„King Kerry," kordas Hermann kiiresti, „ons tema ka siin asjasse segatud?"

„Härra King Kerry ei tea mitte midagi minu plaanest," ütles noormees, „kuid ta lubas anda mulle võimaluse katsetada, niipea kui asub ehitamisile." Ta peatus.

„Ta hakkab ehitama — mida?" küsis Hermann kärmesti. „Mida ta siis kavatseb ehitada; milline on siis ta suur idee; mis tahab ta maha kiskuda ja ehitada? Öelge mulle seda!"

„Ma ei või teile midagi öelda," lausus teine ja kõndis ukse poole.

„Asetan teile veel ühe küsimuse." Hermann seisis kamina ääres, ta küünarnuki toetudes marmorist simsile ja pea käele. „Kas võite mulle vanduda, et mu õde armastab teid?"

See oli oodatamatu küsimus ja peagu riisus Gordon'ilt hingamise just oma ettenähtamattusega.

„Vanduda ma seda ei või," naeratas ta; „ent usun siiski."

„Ütles ta teile seda?"

Gordon noogutas pead.

„Siis on kõik korras," naeratas ka Hermann. „Juhin teid nüüd välja."

Ta läks ees trepist alla. Alumisel korral olid söögituba ja ta väike raamatukogu.

„Võib-olla ehk jooksite klaasikese mu õe terviseks?“ sõnas ta.

Gordon kõhkles. Ta oli nähtavasti ebaõiglaselt hinnanud seda meest.

„Jooksin tõepoolest,“ ütles ta lahkesti ja Hermann astus ees söögituppa, sulgedes ukse nende järel.

Ta läks väikese kapi manu ning võttis välja väikese musta pudeli ja kaks tillukest klaasi. „See on kangeim liköör maailmas — Van der Marwe. Joome mu õe vabanemise — ja meie parema tutvuse peale.“

„Kõige suurema lõbuga!“ hüüdis noormees südamlikult.

Esiteks Hermann valas klaasitäie ambrakollast vedelikku ja ulatas selle külalisele, siis täitis omagi klaasi, ning Gordon ei võinud ju midagi teada tillukesest mustast nupust pudeli kaelal, millele teine oli surunud, valades jooki esimesse klaasi.

Sellest nupusurvest oli aga piisanud, et klaasi tilgutada vaevaltmärgatavat hulka värvitut vedelikku.

„Terviseks!“ ütles Hermann ja tühjendas oma klaasi.

Gordon järgis ta eeskujule.

„Ja nüüd,“ lausus Hermann kergelt, „peate veel veidi istuma ja suitsetama sigaretti, kuna pajatan teile midagi Veera'st.“

Ta jutt ei olnud veel kaugele edenenud, kui Gordon Bray' pea langes ta rinnale ja ta nõjatus unenägudeta unes sama tooli selgtoele, millesse teine oli ta asetanud.

PEATÜKK XIX

Teinepool teed keegi noormees, suitsetades sigariotsa, viltkübar kaugel kuklas ja käed topitud sügavale sooja palitu taskuisse, ootas kannatlikult Gordon Bray' väljumist. Valgus ülal salongis oli kustunud juba peagu tunni aja eest. Kuhu olid nad ometi läinud?

Ta süütas teise sigari ja valmistus ootuse jätkamisele. Ükski reporter, kes kogu hingega on oma asja juures, ei hooli ajast ega vaevast, kui tal aga õnnestub hankida midagi trükkimisväärilist. Ja see noor *Evening Herald*'i reporter polnud erandiks üldisest reeglist.

Ta ootas lobisedes vahetevahel sattumisi mööduvate politseinikkudega. Kell pool viis jõudis kätte ja ühes temaga pärlhallilt ärkav hommik, ent ikka veel keegi ei väljunud nr. 410-nda nikerdatud uksest Park Lane'il. Kell lõi viis, kuus ja seitse ning maailm hakkas uniselt ärkama ja Londoni varahommikune rahvastik ruttama moodsat tänavat mööda põhja- ja lõunapoole.

„Ega ta ometi öömajale jäänud," pomises noor reporter.

Ta kritseldas tähekese ja saatis selle kuhugi esimese vastutuleva ekspressiga ning pool tundi hiljem keegi mees tuli kärmesti Park Lane'i mööda, kuni jõudis kohale, kus seisis valvaja.

„Võite nüüd minna," ütles ta.

„Ma ei taha minna kuni pole näinud asja lõppu," vastas reporter.

„Kas arvate, et ta läks sisse?" päris uustulnuk.

„Olen kindel," lausus teine rõhuga. „Järgisin neile taksiautoga. Nad panid vana Leete'i Piccadilly's maha ja sõitsid ise edasi siia. Nägin

teda väljumas. Nägin autot ära sõitmas ja pealegi veel mõlemat meest majja astumas. Olen sellest saadik valvanud kogu aeg."

„On majal tagauks?" küsiteli teine.

„Ei — teenijate sissekäik on keldrist, siit vasakult poolt trepist alla."

Ta osutas vastavale uksele.

Kell pool kaheksa väljus sellest uksest mees, kes oli kõigi tunnuste järgi toapoiss. Reporter läks üle tee ja järgis talle Park Lane'i mööda, kiirendas sammu, kuni jõudis mehe kõrvale.

„Vabandage," ütles ta.

Toapoiss, Martin, pöördus üllatunult.

„Kas minuga soovite kõnelda?" küsis ta viisakalt, siis ta näoilme väljendades meeldivat äratundmist ta sõnas: „Te olete ju reporter, kes käis meil preili Zeberlieff'i asjus, eks ole?"

Noormees noogutas pead. „Toosama," ütles ta naeratades. „On tast midagi kuulda?"

„Täna saab ta lahti," jutustas mees. „Ma ei mõista seda sugugi; nii kena preili on ta, kui üldse võimalik maa peal," mees raputas kurblikult pead.

„Teil on vist hea meel jälle näha teda, eks ole?"

„Ta ei tule enam meile tagasi," kõneles Martin rõhuga. „Ta toaneitsi viis kõik ta asjad võõrastemajja. Arvatavasti tal ei meeldi tagasitulemine kõigi nende juhtumuste järele," arvas ta. „See on kõik, mis võiksin teile öelda," ja ta tahtis liikuda edasi lüheda peanikutusega.

„Üks minut," peatas teda reporter; „teil on kohe nii kiire minek, kui mõni reporterist vaene poiss tahab teenida teilt paar šillingilt."

Mees muigas.

„Küll oleks hea, kui teeniksin sama palju šillingeid kui teie naelu," ütles ta kadestavalt.

„Ei ma siis temale tööd teeks." Ta osutas peaga maja poole.

„Arvatavasti pole see just väga lustlik?" tähendas reporter.

Mees raputas pead.

„Meil pole olnud külalisi juba tont teab kui kaua," kaebas ta. „Eile õhtul ta tõi kaasa ühe selli ja see oli jälle tunni aja pärast läinud. Aga oli aegu, kui —" ta ohjendas end, mõeldes, et ütleb vahest ehk liiga palju, muidu oleks võibolla andnud väga kujuka pildi ajajärgust härra Zeberlieff'i seltskondlikus elus, mil külalised käisid sageli ja naelalised jootrahad olid igapäevaseiks nähtusiks.

„Kas ta jäi öömajale?" küsis reporter hoolimatult.

„Kes?" päris mees.

„Too härra, kes tuli teie poole eile õhtul."

Toapoiss raputas pead.

„Ütlesin teile ju, et ta jäi vaid tunniks ajaks, ja ma isegi ei avanud ust talle."

„Kas härra Zeberlieff on juba ülal?"

„Pole mõtet minna tema juurde," ütles teener kärmelt, „ja kui te seda teete, siis jumala pärast ärge nimetage, et lobisesin teiega. Jah, ta on ülal; tõtt öeldes, ta pole läinudki voodi. Saatis mu magama kella kahe paiku ja istus ise ülal, kirjutades pea kogu öö. Igatahes, mind ta ei tülitanud."

Ta hoidis käes kirja ja oli nähtavasti viimas seda postile.

„Küll on tal aga kummaline käekiri," ütles reporter poolenisti endale.

Mees tõstis kirja ja silmitses teda arvustavalt.

„Ei tea — polegi ju nii paha," sõnas ta. „Olen näinud hullemaid."

Samal hetkel ajakirjanik oli lugenud nime ja aadressi ning nägi vaeva üllatuserituaali kuuluva vilistuse tagasihoidmisega.

„Noh," tähendas ta siis teeseldud kahetsusega, kui ta terve öö üleval oli, ega ta mind siis vastu võta; igatahes lähen aga Holloway'sse ja kohtan preili Zeberlieff'i," ning mehed lahkusid teineteisest peanoogutusega.

Reporter lonkis aeglaselt üle tee ja astus oma kaaslase juurde. „Võiksite ju jääda veel siia," ütles ta, „kuid ma ei arva, et näete midagi. Lähen koju vanni võtma ja siis astun ühendusse King Kerry'ga."

„Mis siis lahti on?" päris teine mees.

„Ei tea veel," oli vastus. „Te ainult valvake maja ja teatage kõigest mulle — ja kui Bray peaks väljuma, jälgige talle. Eriti aga tahan ma teada, kas Zeberlieff ise välja läheb."

Majas Park Lane'il Hermann Zeberlieff kõndis mõtlikult edas-tagasi oma salongis. Ta oli kümmelnud ja ei ilmutanud milleski oma unetut ööd, välja arvatud tillukesed jooned silme ümber, mis tõepoolest võlgnesid oma olemasolu hoopis teisele põhjusele. Hommikupäikese eredas valguses näis ta värske ja elav ning silmahakkavalt ilus. Martin astus tuppa teatama hommikueinet ja valas parajasti kohvi, kui Hermann ütles äkki:

„Oh, muu seas, Martin, tahtsite äsja sõita Cornwall'i oma sugulasi vaatama."

„Jah, mu härra," vastas toapoiss; „kuid härra ei võinud mind puuata."

„Võin teid puuata nüüd," jätkas Hermann. „Võite sõita kella üheteistkümnese rongiga täna hommikul."

Mees vaatas teda imestusega.

„Aga on siis härra teinud korraldisi selle kohta, kes ta eest hoolitseb mu äraoleku aegu?"

„Lähen võõrastemajja," sõnas Hermann hoolimatult. „Te pole just välditamatu, Martin."

„Muidugi mitte, mu härra," ütles kohusetruu teener. „Palun vabandust, mu härra." Mees kõhkles.

„Noh?"

„Kaotasin kuhugi veinikeldri võtme," vabandas end Martin. „Panin ta eile õhtul lauale esikus ja siis unustasin ta täitsa."

„Sellest pole midagi, mul on oma võti," rahustas teda Zeberlieff.

„Võin keldri kergesti lahti teha lasta," ütles mees.

„Ma ei taha, et te üldse lähete veinikeldri lähedale," hüüdis Hermann jäigalt. „Kes oli too mees, kellega nägin teid kõnelemas?"

Süüdlane Martin punastus.

„See oli reporter, mu härra," kogeles ta. „Ta tuli pärima preili Zeberlieff'i järele."

„Hm!" pomises Hermann. „Ma ei taha, et te lobiseksite todaseltsi inimestega, ütlesin teile seda juba varemgi."

„Aga härra —" algas mees.

„Ma muidugi mõistan, kui asi puutus preili Zeberlieff'i. Mis te talle ütlesite?"

„Ütlesin talle, mu härra, et ei või anda talle mingisuguseid teateid," kõneles valelik Martin soravalt, „ja keelasin talle mind tulevikus tänaval kõnetada."

„Oivaline luiskaja!" kostis Hermann väikese naeratusega. „Kas ta veel midagi küsis?"

„Ei muud midagi, mu härra," vastas mees rõhuga.

„Ma ei salli reportereid," jätkas Hermann; „nad pole just olnud mulle õnnetoojaiks. Mis puutub veinikeldrisse," ütles ta vaheaja järele, „te vist tahate viia maitseda minu portveini oma Cornwall'i sõbrule?"

Mees oli harjunud teise solvamistega ja nad ei teinudki talle väga haiget; aga seekord ta vihastus tõepoolest väga.

Hermann oli sel hommikul ebatavaliselt rõõmus, kuigi ta toapoiss kõndis ringi kõuepilvise näoga ja tegi ainult hädatarviliku töö. Ta ei läinud veinikeldri lähedalegi ega pidanud ka tarviliseks oma peremehele teatada, et mingil saladuslikul viisil oli kadunud suur tammepuust tugitool kabinetist.

„Ta vist mõtleb, et ma ka selle Cornwall'i kaasa võtsin," pomises mees.

Kell kolmveerand üksteist kutsuti taksiauto nr. 410 ette Park Lane'il ja Martin'i pakid asetati sõiduki laele. Üks *Evening Herald*'i huvitatud reporter — ta oli vanasti säranud heleda tähena *Monitor*'i kaastööliste seas — silmitses teenri ärasõitu segaste tunnetega, ja kui veerand tundi hiljem Hermann ise väljus majast ja sulges hoolikalt ukse enda järel, talle järgisid aupaklikus kauguses kaks meest, kellest ükski aga ei olnud mainitud reporter.

PEATÜKK XX

Veera Zeberlieff oli hommikul vabastatud vanglast ühes salga teiste naisõiguslastega ja naerdes loobunud ametlikust tervitussöömingust, mida nende vaimustatud pooldajad olid korraldanud ühes restoranis Holborn'is.

Ta oli vangla väravaist väljudes innukalt ringi vaadanud, otsides üht nägu, ent seda polnud näha. Suur pettumustunne valdas teda, suurem hoopis, kui seda õigustas vahejuhtumus, nagu ta iseendale ütles.

Meenus, et oodatu pidi teenima enda elatist, et talle tegi võib-olla raskusi saada luba väljumiseks, et kohata üht vanglast vabanevat sõpra. Selle mõtte juures tüdruk naeratas.

Vaevalt küll ta valetaks. Ta polnud sedaliiki mees ja ta arvamus Gordon Bray'st selles suhtes polnud mitte ekslik.

Kohalekutsutud üüriauto viis ta võõrastemajja, kuhu oli endale tellinud toad, ja sealt ta leidis eest end ootamas pisarais toaneitsi.

Mõned järsud kuid lahked sõnad kuivatasid pisarad ja tõkestasid nende jooksu ning peatasid ka teenija poolt ettevalmistatud täiesti eksliku osavõttekõne voolu.

„Nüüd tahan einestada," ütles Veera.

Ta tundis end õnnelikuna ja tugevana ning ta noor terve vaim oli tal avitanud ületada väikest meelehärma, milline oli vallanud ta pettumusel mitte näha teda armastavat meest.

Vabanenud vangi ootasid lugematud kirjad; ta valis ühe, oma venna käekirjaga kirjutatud aadressiga.

See oli väga lühike ega sisaldanud ühtki noomitust ega etteheidet. Toon oli peagu südamlik. Hermann teatas talle, et külastab teda vabanemishommikul kell üksteist, ja palus teda olla nii lahke ja võimaldada kohtamist endaga. Kiri oli kõigiti korrektne.

Veera arvas, et ei võinud keelda talle seda, ja tegi korraldise, et talle teatataks otsekohe ta venna tulekust.

King Kerry saatis lõbusa tervituskirjakese ja see ning heakskiidu või halvakspanu konventsionaalsed avaldised, milliseid ta käitumine oli välja kutsunud ta arvukailt sõbrult, moodustasid ta hommikuse kirjavahetuse. Kell pool üksteist tuli Hermann ja juhiti kohe ta salongi. Ta ei ulatanud kätt ega võtnud vastu ka õe pakutut tooli.

„Noh, Veera," algas ta, „võiksime sama hästi ka kord teineteist mõista. Tunnistan sulle mõned kaunis hämmeldavad asjad, mida on nii otstarbekohane kui ka tarvilik teha, kuna oleme praegu üksi ja peame nüüd algama oma elu uuel alusel. Esiteks, sulle pole vist üllatuseks kuulda," ta naeratas, „et ma poleks olnud just eriti kurb, kui sa oleksid surnud enne, kui teine osa pärandust oleks tulnud jagamisele."

Tüdruk noogutas pead ja silmitses teda kummaliselt.

„Kas sa pole kunagi mõelnud," küsis ta, „et kui sina omalt poolt oleksid surnud enne päranduse jaotust, ka mina poleks üliväga leinanud. Kas sulle pole mõttesse tulnud, et selline surm oleks olnud ka mulle suureks kasuks?"

Mees vahtis teda hämeldatult. Oli ta siis sedaliiki? See ei võinud olla võimalik, mõtles ta, tüdruk naljatas, ta nägi naeru ta silmis, pilkavat rõõmu ta üllatuse puhul.

„Kuna oleme nähtavasti mõlemad mõrtsuka kalduvustega," sõnas Hermann huumoriga, „jääb väga vähe järele, mida võiks pihtida. Nüüd, kus oled pärinud oma raha ja, nagu mulle teatati, kõnelnud oma advokaadiga vanglas —"

Veera jaatas pea noogutusega.

„Mul ei ole enam midagi võita, välja arvatud muidugi juhul," jällegi too kaval naeratus, „kui oled teinud testamendi minu kasuks."

„Säärasele minu teoviisile ei soovitaks ma sul kunagi kindel olla," tähendas tüdruk.

„Nii ma mõistsingi," ütles mees. „Seetõttu, ainuke võimalus saavutada osagi sinu mulle nii tarvilikku raha, — palun uskuda seda — on minu arvates leida sulle mees."

Veera naeris, kuid silmitses teda teravasti.

„Mu kallis Hermann," hüüdis ta, „sa oled ju harrastanud seda suurepärast ajaviidet juba hea tükk aega."

„Ja nüüd viimaks on mul asi õnnestunud," lausus ta vend.

„Või õnnestunud on ta?"

Iroonia tüdruku hääles meeldis talle.

„Asi on õnnestunud," ütles ta rahuliselt ja istus. „Sa naitud mu noore sõbra Martin Hubbard'iga.

Veera tegi väikese vastikust väljendava liigutise.

„Sulle on muidugi rahulduseks teada, et ta on ilusaim mees Londonis, et ta põlvneb William Maadevõitjast ja et tal on vaba sissepääs parimasse seltskonda. Ta on saanud eeskujulise hariduse — Eton'is ja Balliol College'is, Oxfordis, kuigi ma pole selles veendunud — ja lõpuks, mis pole sugugi nii tähtsuseta — ta mängib suurepäraselt preferanssi."

„On tal ehk veel mõned voorused, mis sa kogemata unustasid mainimata," päris tüdruk.

„Ei ühtegi," vastas Hermann — „mis oleks mulle tuntud," lisandas ta.

„Muidugi," kõneles Veera, „peitub kõige selle taga midagi ja sa tead sama hästi kui minagi, et mulle ei tule meeldegi naituda su lollaka sõbraga, sama vähe, nagu tuleks meelde naituda su toapoisiga."

„Või mõne su õpilasega," suflööris Hermann leebelt.

Veera kortsutas kulme.

„Mu õpilasega! Ma ei mõista päriselt."

„Arvan mõnda neist sinu oivalisist üliõpilasist seal tehnikumis, kellele omas suures heatahtlikuses sa aegajalt jagad kuld-aurahasid ja uhkelt graveeritud kiitusekirju. See oleks ju ka naeruväärt abielu, eks ole?"

Tüdruk punastus veidi.

„Ah nii, sa tead siis?" küsis ta jahedalt. „Kas naeruväärt või mitte, arvan, et see on tõenäolisem abielu."

„Tolle suurepärase härraga —, ta nimi on mul meelest läinud."

„Tolle suurepärase härraga jah, kelle nimi sul on meelest läinud," sai ta vastuseks.

„See teeb asja mulle kaunis tülikaks," lausus Hermann mõtlikult, „ja kaunis tülikaks ka suurepärasele härrale —. Vaata, mul on koostöö leping Martin Hubbard'iga. Ta annab mulle tšeki seitsmesaja viiekümne tuhande naelsterlingile teie naitumispäeval. Kas mõistad?"

„Mõistan küll," ütles Veera. „Arvasin kohe, et mängus on mingi selline leping. Minu arvates oled sa viimane inimene maailmas, kes etendaks omakasupüüdmatu kosjasobitaja osa."

„Sul on täiesti õigus!" vastas ta vend südamlikult. „Võiksid vältida suure hulga ebameeldivaid järeldisi — ja, muu seas, üks neid oleks ka Martin Hubbard — kui äkilises suuremeelsuse hoos annaksid mulle tšeki sama summa peale, või teeksid korraldise oma advokaadile lasta üle kanda väärtpabereid selle hinna eest sinu arvelt minu omale."

Veera naeris, kuigi tal polnud lõbus.

„Arvan, et oleme läinud liiga kaugele," sõnas ta. „Vahest sa ehk räägiksid avameelselt, mida õieti mõtled ja tahad?"

„Tead küll, mida tahan," ütles Hermann kõige ärilisemal toonil. „Tahan, et naituksid Martin Hubbard'iga, sest igatsen väga saada kolmveerand miljonit naelsterlingit, seega seitsekümmend viis protsenti osast, mis läheb sinu abikaasale meie isa testamendi järgi. Kui see nurjub, tahan lihtsalt raha. Mul on ükspuha, kas sul on abikaasa või mitte. Arusaadavasti mõistan ka, et Martin oleks kenakeseks koormaks — igatahes, ta ei vääri kahtesada viitkümmend tuhat naela."

„Nii, nii," venitas Veera; siis: „Võid olla sama kindel, et minust ei saa proua Hubbard'i, nagu selleski, et sa ei näe ainustki dollarit tollest rahast."

„Oled sa nii kindel?" päris mees.

„Olen kaunis kindel," oli jahe vastus.

Tekkis väike vaheaeg.

„Armastad sa väga toda härra —"

„Härra Gordon Bray'd," nimetas Veera nime.

„Armastad sa teda väga?" kordas Zeberlieff.

Tüdruk silmitses teda kindlalt.

„Ma kahjuks ei mõista, kuidas see asjaolu võiks puutuda sinnu," vastas ta, „ent kuna pole ühtegi põhjust, miks ma ei peaks seda sulle ütlema, pean möönma, et ma väga armastan teda ja et ta väga armastab mind."

„Kui väga ideaalne," hüüdis Hermann teeseldud vaimustusega. „Näen juba ette, kuis King Kerry kirjutab sellest tervelt kaks veergu oma uues ajalehes — ‚Tehnikumi romantika› miljonäritar naitub tehnikumi üliõpilasega. Peigmehe

soovi kohaselt veedetakse mesinädalad Margate'is' *)."

Veera vaikis ta pilke all, sest teadis, et tõeline võitlus oli veel eel. Peagi ta näitab omad kaardid; Hermann'il oli viisiks minna sõbralikuks, kui eelseisvad asjad olid sünged. Veera'l oli väike ärev tundmus, et ta hädad polnud veel lõppenud.

„Kui sa tõesti armastad seda noormeest," sõnas ta vend aeglaselt; „kui palju oleksid siis nõus maksma ta elu eest?"

„Ah, selles siis seisneb asi?"

Tüdruku nägu oli kahvatu; kõik need aastad teda varitsenud hädaoht polnud veel kunagi olnud nii kohutav ega rõhunud nii valusalt ta südamele, kui teadvus, et ta vend tabab teda armastatud mehe näol.

„Noh, nimeta ometi mõni summa. Aga mitte mõni King Kerry' pool hinda," sõnas Zeberlieff oma musikaalse naeruga, „vaid sinule väga väärtusliku elu täis turuhind. Kas ütleme kolmveerand miljonit?"

Ta südames kerkis kirjeldatamatu vihkamise hoog selle naeratava mehe vastu, kes oli piinanud teda nii palju aastaid, oli püüdnud võtta ta elugi temale sellest saabuvate varade pärast. See oli viha, mis tühistas ja pimestas kõik teised kaalutlused peale käesoleva fakti: siin ta ees seisis mees, kes oli toonud äraräägitamatut viletsust sajule oma kaasinimesile, mees, kes oli rahvalt röövinud tarvilisimad söögiained, kes oli hävitanud elusid, hoolimatult mutta tallanud teiste parimad tunded, kes oli saavutanud endale lõbu teiste murduvate südamete kulul.

---

*) Londoni väikekodanlaste armastatuim väljasõidukoht Hames'il.

Hermann'is peituv kuratlik joon oli omane temalegi. Nad olid ühest tõust ja võib-olla vanaisa Zeberlieff, too südametunnistuseta mees, kõneles praegu tüdruku südames.

Äkki ta teadis, mis teha, temas märatsev viha teritas ta meeli ja laskis tal väga selgesti näha, mida ta polnud näinud seni. Tolle teadmuse virgutusel ta teotses: läks oma kirjutuslaua juurde ja avas ühe laeka.

Hermann vaatles teda lõbusa ilmega.

On kummaline, kuis sääraseil hetkil aju töötab sellise oivalise materjali najal.

Veera leidis enda arvestamas, kui palju tuleks maksma seinale tehtud vigastis — kas ta võib-olla visatakse välja võõrastemajast; ent millised ka ei oleks tulemused, suured või väikesed, ta oli valmis neile vastu astuma.

Ta tundis Hermann'i sel ainsal hetkel paremini kui kunagi enne.

„Kui kõrgelt sa siis hindad oma armsama elu?" küsis mees uuesti.

„Ei saa sulle seda öelda," oli vastus.

Veera võttis midagi laekast ja käsitas seda.

See oli revolver.

Hermann kortsutas kulme.

„Me läheme ju melodramaatiliseks," ütles ta, ja sõnad olid vaevalt ta suust, kui revolver läks lahti ja kuul vuhises mööda ta peast.

Ta vankus eemale huulteni valge.

„Mu Jumal, mis sa teed?" kriiskas ta tol lõikaval kõrgel häälel, mis alati oli talle omane hädas.

Veera naeratas nii magusasti, nagu Zeberlieff ise oli kunagi naeratanud säärasel kriitilisel hetkel.

„Mul on nii väga kahju," ütles Veera. „Loodetavasti ei teinud ma sulle haiget."

Mees vahtis talle terve minuti surmahirmus otsa, siis kõndis kiiresti ukse poole.

„Pea!" hüüdis tüdruk.

Ta hääles oli midagi kuuletumist nõudvat.

„Mis sa tahad?" küsis ta vend värisedes.

„Tahan sulle öelda," vastas tüdruk rahuliselt, „et kui Gordon Bray'ga juhtub miski viga, ma lasen su maha; see on kõik. Nüüd vaata, et sa kaod!"

Hermann ei lasknud seda endale teist korda öelda ja oli juba poolenisti trepist all, kui kohtas erutatud võõrastemaja-asjaajajat, kes jooksis üles uurima revolvripaugu põhjust — sündmus, mida ei õigustanud isegi erasalongi üürimine.

Juhtumus oli kerge seletada; veel kergem pööraselt rikkana tuntud daamile, ja asjaajaja lahkus kummardustega ning kergendatud südamega.

Veera võttis laekast, kus revolver jällegi puhkas, väikese kastikese ja avas ta. Ühel pool oli ta isa portree ja teisel ühe tehnikumi üliõpilase tehtud ülesvõte Gordon Bray'st.

Ta vaatles selgejoonelist nägu ja raputas pead.

„Vaeseke," sõnas ta kelmikalt, poolenisti enda ette, „sa astud küll kummalisse perekonda!"

PEATÜKK XXI

Zeberlieff ruttas värisevana ja hirmununa tagasi Park Lane'ile. Kunagi enne polnud ükski asi ta elus rabanud teda niivõrt kui tänane vahejuhtumus — hetk, mil nägi revolvri rauda pöörduvat aeglaselt tema poole, ja teadis, enne kui

pauk kõlas, et laeng oli sihitud temale. Talle meenus nüüd, et ta õde oli suurepärane revolvrilaskja.

Oli ta kogemata mööda lasknud?

Hermann oleks võinud säästa kaalutlemisvaeva. Kui Veera oleks kavatsenud tappa ta, ta oleks olnud surnud. Ta kartis teda nüüd — kartis enam, sest tüdruk oli ainus inimolend maailmas, keda Hermann üldse kartis. Nüüd Veera oli õudustäratav kuju.

Zeberlieff'il oli vaid üks kavatsus: vabastada Gordon Bray veinikeldrist, kus ta asus praegusel hetkel, seotud jalust ja käsist raske tammepuust tooli külge.

Ta leidis Leete'i lävel ootamas ja vandus siseniselt; ent ei võinud lubada endale olla ebaviisakas. Iga võimalik sõber oli nüüd hädatarviline.

„Ootan juba tund aega," urises Leete. „Kus kurat on kõik teie teenijad?"

„Nad on kõik väljas," ütles teine. „Tulge sisse."

Ta avas ukse ja laskis Leete'i söögituppa alumisel korral.

„Noh, mis uudist kuulda?"

„Oh, ta on jälle asja kallal," vastas Leete meeltheitvalt.

„Ta pole rahul meie äri hukutamisega Oxford Street'il, vaid on üles ostnud tohutu majadebloki Regent Street'il ja ostnud ka veel Hilarity' teatri. Varsti see mees evib suurema jao Londonist!"

„Ega te ometi kogu tee minu poole pole ära käinud selleks, et mulle seda jutustada?" küsis Hermann.

„Ei, on veel midagi muud. Too noormees, kelle ettasite mulle eile õhtul —"

„Mis temaga on?“ hüüdis Hermann kärmesti.
„Noh, politsei käis minu pool.“
„Politsei!“ Zeberlieff muutis värvi.
„Jah. Näib, et ta pole öö läbi koju saanud. Teda nähti astuvat teie majja ja sealt peale kaotati iga jälg temast.“
„Kes nägi teda sisse minevat?“ päris Zeberlieff.
„Üks Kerry’ ajalehe reporter. Nad tõid mulle lugeda korrektuuri loost, mida kavatsevad avaldada tänaõhtuses väljaandes. Kas tahaksite ka seda näha?“
„Öelge parem, milles seisneb asi — ruttu!“ ütles Hermann.
„Oh, päris kõmuline lugu kohe,“ jutustas teine halvakspanevalt. „Nad kirjeldavad seda noormehe arusaadamatu kadumisega, kes läks ühes kuulsa härra Zeberlieff’iga viimase majja ja ei väljunud enam. Näib, et reporter seiras teid ja valvas maja kogu öö.“
Zeberlieff hammustas huult.
„Ah, sellest ta siis kõneleski minu teenriga, või nii?“ sõnas ta; ja siis, nähes et teine mees silmitses teda uudistavalt, ta pöördus naerdes.
„Mu armas poiss, mis peaksin ma teadma sellest mehest? Kõik, mis võin teile öelda, on, et ta tuli siia ja oli kaunis ninakas. Ma võin teile ka tunnistada, et ta läks väga kaugele, ütles isegi, et kavatseb naida mu õde — täiesti naeruväärne mõte. Nii ma siis viskasin ta välja,“ jätkas ta aeglaselt.
Leete nohises.
„Asja halb külg on,“ ütles ta, „et keegi ei näinud seda väljaviskamist. Selles kogu kimbatus seisnebki. Ma tulin siia oodates leida politseid maja täitmas.“

Zeberlieff oli kohkunud — hirmunud koguni. Kui tuleb politsei ja tema viiakse jaoskonda — ja otsitakse läbi!

„Oodake vaid üks silmapilk," ütles Hermann. „Istuge siin veidi."

Ilma ühegi seletava sõnata ta läks uksest välja ja sulges selle enda järel. Siis laskus alla köögitrepist ja pöördus pimedasse kitsasse veinikeldri juurde viivasse käiku. Uks oli lukus, ent võti tema taskus. Ta astus sisse, süütas vaatide vahel rippuva elektrilambi. Keller oli tühi!

Hermann'il jäi hing kinni.

Seal seisis ju tool, nahkrihmad, millega ta oli sidunud joovastatud ja abitu Gordon'i, vedelesid korratult põrandal, nagu oleks nad keegi rutates kõrvale heitnud; kuid Gordon Bray'st polnud jälgegi.

Ta vaatas kogu keldri hoolikalt läbi. Noormees oli võib-olla end lahti päästnud ja asus nüüd kuski redus; ent otsimised ei andnud tagajärgi. Keller oli liiga väike, et mees võiks end seal ära peita, ja vaadid pakkusid liiga vähe varju redupaika-otsivale inimesele.

Ta tuli tagasi tooli juurde ja vaatles seda, kui midagi põrandal tõmbas endale ta tähelepanu; ta kummardus ja silmitses seda.

Alul mõtles ta, et mees oli joonud ta veini ja valanud osa sellest maha. Elektrivalgus ei näidanud talle, mida ta tahtis teada, ja ta küürutas, et uurida plekki üsna lähedalt.

Siis hüppas ta kiljatades jälle üles; põrandale oli maha valatud verd!

Ta läks aeglaselt trepist üles; teadmata, mida mõelda, ja väga hirmunud. Kes oli avanud keldri ukse ja vabastanud vangi? Kelle veri kattis maad ja leidus pritsmeina toolil?

„Mis on lahti?“ küsis Leete, kui majaperemees astus uuesti söögituppa.

„Kõik oli ju ainult nali,“ kogeles teine. Ta värises, sest juba kaks korda sel päeval surmahirm oli haaranud teda.

„Viisin ta oma kabinetti ja andsin talle likööri juua, ja ta — ta vajus kokku selle mõjul,“ kõneles ta murtud häälel.

„Unerohi?“ ütles Leete süüdistavalt.

„Ei, ei, ei! Liköör oli lihtsalt veidi kange tema jaoks, see on kõik,“ vaidles Hermann vastu. „Nalja pärast ma viisin ta keldri ja sidusin tooli külge. Vannun, et ei tahtnud talle teha halba, Leete,“ hüüdis ta innukalt. „Tulge ja vaadake!“

Mõlemad mehed läksid koos alla ja Leete vahtis vaikides.

„Mis see on seal põrandal?“ küsis ta.

„Veri,“ vastas Hermann.

Leete'il käis värin üle ihu ja ta tõmbus tagasi.

„Ma ei taha olla segatud kõigesse sellesse,“ hüüdis ta.

„Aga vannun teile,“ märatses teine. „Ma ei tea sellest mitte midagi. Jätsin ta siia täna hommikul.“

„Mitte midagi ei taha ma sellest kuulda,“ ütles Leete, tõstes tõrjuvalt käe. „Minnu see asi ei puutu ja ma ei tea tast midagi. Üsna kindlasti ma ei taha olla segatud sellisesse asja. Head päeva!“ hüüdis ta kiiresti ja väljus kärmesti.

Hermann jäi üksi majja.

„Mu Jumal!“ pomises ta. „Nad mõtlevad kindlasti, et mina seda tegin! Tuleb politsei ja võtab ette läbiotsimise. Pean ta ära pesema.“

Palavikulise kiirusega ta tõttas alla keldrisse ja tiris tooli välja päevavalgele. Ta puhastas

hunnitu gobelääni — nii hästi, kui läks — sooja veega ja asetas ta gaasiahju ette kuivama. Töö läks äärmise kärmusega. Iga hetk võisid ju ilmuda seaduse esindajad.

Suurte raskustega leidis ta ämbri, veidi vett ja muud küürimise tööriistad ning mitte esimest korda elus polnud ta siis kümneks minutiks kätel ja põlvil iseenda veinikeldris tegev, kõrvaldamaks seal sündinud tragöödia jälgi.

Kes võis küll olla Bray' päästja? Ja kes, olles päästnud ta, haavas teda siis? Võib-olla oli käinud too anarhist — mees, keda ta oli palganud nõutama kombinatsioon-luku saladust Elsie Marion'ilt? Vahest ehk oli ta ettevaatlikult sisse hiilinud ja vangi leidnud? Võib-olla politsei oli juba käinud; aga ei, nad ei oleks siis enam majast lahkunud.

Mureliku ootuse palavikus sammus ta kabinetti mööda edas-tagasi, valmis alistuma möödapääsetamatule. Õhtu jõudis kätte, kuid politseist polnud jälgegi. Ta oli meeltheitvalt näljane, kuna polnud söönud hommikueinest saadik, ja tehes kiiresti tualetti ta väljus, otsustades sel õhtul enam mitte tagasi tulla. Ta lõunastab Carlton'i võõrastemaja einesaalis. Seks puhuks polnud vaja kanda õhtuülikonda, ja ta leidis enda peagi ühes selle kuulsa maa-aluse söögisaali orvas, süües ahnesti toitu, mida peakelner Gaston asetas ta ette.

Järgmises orvas lõunastas lõbus seltskond, kui võis otsustada nende naeru järgi. Ta oli liiga näljane, et pöörda neile tähelepanu; ent kui esimene isu oli kustutatud, ta hakkas jälle tundma huvi elust ja oma ümbrusest. Naer oli pidev ja ei sobinud just väga hästi ta praeguse tujuga. Siis arvas ta kuulvat oma nime mainitavat ja

tõusis poolenisti, teritades kõrvu, et tabada öeldut. Kuuldus hääl, mida ta aga ei tundnud.

„Muidugi see oli ju kaunis kuri nali, kuid ma lihtsalt pidin seda tegema, preili Zeberlieff."

Hermann kortsutas kulme. Kes see siis oli?

„See oli olukorralt nõutav kunstipärane viimistlus. Punane tint ei petaks ju väikest lastki; aga vean kihla, et see vedas ta sisse. Nii siis, olles vabastanud härra Bray' "

Hermann tõusis ja astus välja oma orvast, et näha lõunastajaid. Ta õde oli üks neid, keegi võõras, kelle nägu ta mäletas uduselt, oli teine ja Gordon Bray silmahakkav kolmas. Nad vaatasid üles ja nägid teda neid vahtimas ning ta õde vastas naeratades ta pilgule.

„Sul on ju nähtavasti kaunis erutav päev seljataga, Hermann," ütles ta oma magusaima naeratusega.

PEATÜKK XXII

Hermann leidis Leete'i omas klubis ja seletas nalja. See toiming võttis kaunis palju aega ja läks kaua, enne kui Leete langetas ‚kolm sammu eemale' kaitsevalli, mille oli püstitanud kujuteldava hädaohu hetkel.

„Te ei peaks end segama selliseisse asjusse, Zeberlieff," ütles ta halvakspanevalt. „Mis ta ka ei teeks, hoidke eemale politseist. Te ei või endale lubada sekeldusi nendega — eriti kui evite sõpru nagu mina. Näiteks, mu sõber, hertsog —"

„Oh, jätke mind rahule oma hertsogliku sõbraga täna õhtul!" lausus Zeberlieff väsinult; „olen surmani tüdinud kõigest ja vaevalt küll

suudan kuulata teie aristokraatse ilmavaate evangeeliumi."

„Olete juba lõunat söönud?" päris Leete, soovides teda lepitada.

Hermann naeris rõõmutult. „Olen jah, tõepoolest," ütles ta.

„Siis tulge lähme suitsetama; seal on terve hulk mehi, kes tahaks kõnelda teiega. Hubbard on muu seas ka seal," tähendas Leete.

Hermann noogutas pead. Hubbard! See oli jällegi tehing.

„Igaüks kõneleb sellest saksast Kerry'st; üks mees on siin Bolt & Waudry'lt — noor Harry Bolt. Nende rahvas on kõik hullupööra hirmul. Ütlevad, et kogu nende sissetulek möödunud kahe päeva jooksul on küündinud vaid kahekümne naelani. Ütlen teile, kui meil ei õnnestu kinni pidada King Kerry't, siis oleme kõik kadunud."

„Teie isiklikult?"

Leete kõhkles.

„Ei," sõnas ta. Selline lollpea ma küll ei ole. Minu vastutus on piiratud aktsiatega, ent mul on enam raha mahutatud Goulding'i, kui praegusel hetkel on meeldiv mõelda. Ainus abinõu," jätkas ta, „on kuidagi saada kinni King Kerry'st."

„Kuidas tal kauplemine läheb?"

„Paremini kui kunagi enne!" vastas teine järsult. „Kogu London tungib ta kaubamajja."

Kaupmeeste klubis oli sel õhtul palju süngeid nägusid; kõik suurte universaal-kaubamajade omanikud olid kogundunud vahetama lootusetuid märkmeid.

„Seal on vana Modelson!" ütles Leete juhatades teed suitsetamisruumi. „Öeldakse, ta tegevat tuleval nädalal pankroti."

„Nii pea?" hüüdis teine.

Leete noogutas pead.

Teil pole aimugi, kuivõrt peost suhu elavad mõned neist äridest. Meie seas pole poolt tosinatki, kellel oleks käepärast vaba kapitali, ja kui olekski, me siiski viivitaksime ta tarvitamisega praegusel ajal."

„Ta pakkus mulle sada kakskümmend tuhat naela mu äri eest," kõneles keegi mees osavõtlikkude hingede grupi keskel. „Ma nõudsin sada kaheksakümmend. Ta ütles, et võtan heal meelel ka sada lähemal ajal — ja ausõna, ma arvan, tal oli õigus."

Frail & Brackenbury' vanem osanik, pikk, ilus mees, terava, lühikese, halli habemega, astus Leete'i juurde.

„Ta annab vist teilegi mõned kõvad hoobid?" küsis ta.

Leete noogutas pead.

Polnud vaja seletada, kes ‚tema' oli.

„Nii kõvad, kui üldse võimalik," oli vastus, „kuid häda on ju meile kõigile ühine. Arvatavasti ta teid ei puuduta?"

„Ta ostis mu ära," lausus teine vaikselt, „ja kui polekski teinud seda, ma ei arva, et tema edu oleks nõrgendanud meie minekut. Meie kaubad teatavasti ületavad kaugelt kõik teised, mida. "
Ta kõhkles, kuna ei soovinud kedagi solvata.

„See on ju ta plaan," hüüdis üks klubiliikmeid. „Kas te siis ei mõista? Iga äri, mille ta on ostnud, pole tunnustanud muud kui head kvaliteeti, K-V-A-L-I-T-E-E-T-I — ja muud ei midagi. Kus aga mõni äri müüs kõrgeväärtuslikke kaupu, ta ostis selle ja maksis head hinda. Ainult vaeseid kuradeid, kes elavad üksteise kõri lõikamisest — neid võib ta endale lubada välja

süüa. Vaat' meie pole ju kvaliteet, kallis vanapoiss!"

Ta pöördus kurvailmelise härra Bolt'i poole, firmast Bolt & Waudry.

„Oleme lihtsalt suur hulk keskmist kvaliteeti. Mida ostan teie kaupluses, võin osta ka igas teises poes samal tänaval. Meie oleme need, kelle vastu ta tegevus on sihitud. Meie omis kauplusis ei või öelda, nagu vana Frail ütleb," ta osutas peaga hallihabemega meest, „et meil on midagi, mida ei saa osta mujalt. Kui oleks, küll siis see pagana jankii maksaks nõutava hinna. Ta on väljas kvaliteedi järele ja maksab ka head raha selle eest. Ning kui asi seisneks ainult tavalises trikis. "

„Teadke, armuline härra," ütles äkki kurb härra Bolt väga kindlalt ja mõjuvalt, „et meie müüme ainult parimat kaupa."

„Jah, jah, tean," jätkas teine irvitades; „aga see on vaid tavaline parim, sama parim, mida võite saada igal pool mujalgi. Ta ise võib teda osta tonniviisi. Ta müüb teie parimat poole teie hinnaga. Teie vist saite kuuskümmend protsenti kasu: tema vist kaotab viis protsenti mõnel päevatunnil ja teisil müüb üldjoonis omahinnaga. Ühte nõu aga tahaksin ma anda kõigile siin toas viibijaile;" ta kõneles tugeva rõhuga ja avaldades ka pisut kohmetust, mis valdab iga meest teadmisel, et kõikide silmad vaatavad tema suunas: „Kui King Kerry on pakkunud teile raha teie äride eest, siis minge kohe homme päev ja võtke, mis ta teile annab, sest kui praegune olukord veel kaua kestab, kulutame varsti vao tänavasse Oxford Street'i ja Pankrotikoja vahel."

„Mina ütlen — võidelge!" hüüdis Leete. „Meie peame sama kaua vastu kui temagi! Kas pole nii?"

Ta pöördus Hermann Zeberlieff'i poole.

„Mina kindlasti pole sellega nõus," ütles Zeberlieff lühidalt. „Te teate mu arvamusi; ta võib teist kõigist palju kauem vastu pidada. Võib ju olemas olla kakskümmend viisi suure ‚L Trusti' purustamiseks, ent see pole mitte üks neist. Minu soovitus on lüüa teda tema omas mängus."

„Ja see oleks?" küsis tosin hääli.

„Müük veel odavamate hindadega," oli rahulik vastus.

Pilkav naerulagin kajas selle peale.

„Müük veel odavamini," kordas Hermann Zeberlieff. „Kinnitan teile, et olen täitsa normaalne. Lööge kampa ja müüge temast alla. Teil on see kergem teha, kui arvate."

„Mis saab aga meie osanikest?" küsis üks hääl.

„Kuidas on lugu dividendidega? Kuidas seletame poolaasta lõpul, et ülejäägi asemel on meil suur puudujääk ja et peame välja laskma laenuaktsiaid. Kas arvate, et osanikud seda seervad?"

„Ei, ei, ei!" — nõusolek selle arvamusega kostis mitmest toa nurgast.

„Midagi nad peavad ikkagi seerma," tähendas Hermann naeratades. „Silmitsedes asja täiesti eemalseisja vaatekohalt, ma ei näe, kuidas nad üldse võiksid saada dividendi. Nõuanne, mida kavatsesin esitada, kui mind katkestasite, oli —"

Äkiline vaikus levis üle toa ja Hermann pöördus, otsides sellele seletist.

King Kerry seisis uksel ta silmade otsides üht nägu. Viimaks ta leidis selle.

Otsitav oli valge habemega Modelson, kes seisis üksi kamina lähedal, pea toetatud käele, nukker ja murelik vaadata.

Vaevalt pilguga teisile King Kerry läks üle toa ja astus vanamehe kõrvale.

„Mul oleks teid vaja, härra Modelson," ütles ta pehmesti.

Vanamees vaatas teda kahetsustäratava naeratuskatsega.

„Kardan, et see on nii!" sõnas ta vabanduvalt.

Igaüks teadis, et vana Modelson oli esimene tõstma mässulippu suure „L Trusti" Oxford Street'i püha võimuala endale haaramise vastu. Ta kaubamaja seisis Goulding'i poolt kasustatavale järgneval tänavanurgal, ent juba kaua enne King Kerry' tulekut ta oli lagunemise ajajärgus. Kuid nii kaua oli ta püsinud ja nii hea oli ta ärimehe kuulsus, et oli vaid loomulik olnud valida teda nende ühingu juhatuse esimeheks.

Leete oli ära näinud, et oli kasulik valida teda esimeheks. Ta äri oli kõige kõikuvam ja ta pankrot, mis, nagu kõik teadsid, möödapääsetamatu, pidi kõigutama kogu ühingu krediiti sellele väga kahjulikul määral. Pankroti tegi ta kindlasti ja ükski mehist, kelle poole ta oli pöördunud toetust otsides, ei võinud teda avitada.

Ta oli nõudnud isegi oma sõprade arvates ülemäära suure hinna oma äri eest ja talle oli pakutud pool sellest. Nüüd näis vaatajaile, kes silmitsesid mõlemaid mehi tõsiselt kamina juures kõnelemas, et vanamees annab järele ja võtab, mis antakse, et päästa oma head nime.

Toas oli mehi, kes tungivalt lootsid, et ta heidab nõusse Kerry' poolt pakutavate tingimustega. Pankrot murraks vanamehe südame.

Jutuajamine lõppes ja mõne aja pärast Kerry jättis jumalaga ning lahkus, jättes vanamehe selga heidetud peaga ja sirgete õlgadega — naeruvinega näol.

Kõik igatsesid talt küsida, millised olid jutlemise tulemused, ent ta oli neist kõige vanem, kõigutamatute sündsuseprintsiipidega.

Kuid vanamees säästis nende vaeva, sest peagi:

„Mu härrad!" ütles ta oma endise kõlava häälega, ja kohe oli toas vaikus.

„Mu härrad, arvan, te olete õigustatud teadma, et härra Kerry ostis minu äri."

Kuuldus kergendusega segatud õnnitluste pominat. Aga milline oli hind? Tähendas liiga palju oodata, et see vanamees, kogu oma elu nii kinnine ja sõnaaher, muutuks äkki jutukaks; ent kõikide üllatuseks ta oli seda siiski.

„Härra Kerry on väga lahkesti maksnud mulle terve nõutud hinna," ütles ta.

„See on järeleandmine!" sosistas Leete ärritatult. „Nüüd ta maksab. "

Hermann naeris metsikult.

„Järeleandmine, teie lollpea!" naeratas ta. „Küllap ta paneb teid maksma oma suurmeelsuse eest — teil kõigil tuleb tasuda oma osa rahast, mille ta annab Modelson'ile. Kas te siis ei mõista? Oleks vana Modelson teinud pankroti — kohe oleks olnud lahti kisa; vana, sissetöötatud firma hävitatud ebaõiglase võistlusega; halastustäratuv vanamees, valgejuukseline ja valge habemega aetud vaestemajja ausas töös veedetud elu järele. See ole ju teinud Kerry' ebapopulaarseks, oleks üles kihutanud ta vastu avaliku arvamuse ja võibolla veel nurjanud kõik ta plaanid. Te ei tunne King Kerry't!"

„Igatahes lähen aga homme ta juurde oma vana pakkumusega," ütles Leete nõngelt.

„Palju oli ta nõus teile enne maksma?" küsis Zeberlieff.

„Kolmveerand miljonit," vastas teine.

Hermann noogutas pead.

„Ta pakub teile nüüd täpsalt sada tuhat naela vähem," sõnas ta.

Zeberlieff võis õigusega kiidelda, et tunneb Kerry't, sest kui järgmisel hommikul üli-iseteadlikuna Leete tegi endale küünarnukkidega teed Aardemaja aknast sisse vahtiva rahvajõugu seas ja jõudis lõpuks Kerry' kabinetti, „Kuningas" pakkus talle ostuhinnana täpsalt Hermann'i ennustatud summa.

Ega polnud Leete ainus mees, kes vääriti tõlgitses teise suurmeelsust, ja ka mitte ainus tundma valusat pettumust.

PEATÜKK XXIII

Elsie Marion'il oli palju tööd, kuid ta oli õnnelik. Roheline värv kaardil valgus ikka laiemale. Ta nimetas neid rohelisi laike „võidu märkideks" ja oli uhke nende levimisele. Siis tuli päevade päev, kui ajalehed olid kõik täis tohutust ärist, mille King Kerry oli sooritanud — Lord George Fallington'i määratute maa-alade omandamisest. Lord Fallington oli miljonärist aadlik, kel oli kolossaalne sissetulek maa rentidest just Londoni West-Eend'i südames.

Võib-olla sundis teda sellele talitusviisile hirm uue karistava seadusandluse eest maaomanikkude vastu, ja see hirm oli tõepoolest õigustatud, sest tol ajal võimulolev valitsus oli kuulus Jagger-Shubert'i koalitsioon, mis oma maksude najal läbiviidavate suurte demokraatlikkude uuendustega ja oma ebatavaliste nõudmistega sõjalaevas-

tiku alal (haruldane kombinatsioon igas valitsuses), koostas oma eelarveid himuka pilguga maale.

Ükskõik mis põhjusel, aga lord Fallington müüs kõik oma maad maha, ja kui kohe selle sündmuse kannul ka Bilsbury' kaubamaja langes Trusti kätte, võitlus oli poolenisti võidetud.

Ükspäev Kerry astus kärmesti büroosse ja ta näol oli ilme, mida tüdruk polnud kunagi enne seal näinud. Ta sulges ukse sõna lausumata enda järel ja läbis toa terasest ukse juurde, mis avanes esiruumi, tollesse peegeltuppa, kus seisis Trusti suur teraskapp.

Elsie vaatas imestunult üles, kui raske uks langes kinni ta järel.

Ainult kord tema teenistussetulemise päevast oli ta näinud miljonäri astuvat üle selle läve ja ta ise oli kaasa läinud temaga — seistes ta palvel seljaga teraskapi poole sel ajal, kui Kerry tegeles kombinatsioonlukuga.

Miljonär oli ära kümme minutit, ja kui tuli tagasi, tal oli käes väike ümbrik. Ta jäi seisma keset tuba, tõmbas tiku ja läitis kirja ühe nurga. Siis pani jala tuhale, selle langedes linoleumi ruudule, ja tallas ta pulbriks. See tehtud, ta ohkas lõpmatu kergendusega ja naeratas tüdruku silmnähtava murelikkuse üle.

„Nii hukkugu kõik reetjad!" sõnas ta. „Selles ümbrikus oli miski, mida väga tahtsin hävitada."

„Seda ma mõistsin," naeris tüdruk.

Mees läks ta kirjutuslaua juurde.

„Olete ju lihtsalt tõhe maetud," ütles ta. „Ostan teile ühe neist rääkimismasinaist ja siis võite dikteerida kirjavastuseid. Komisjonäri büroos on veel ruumi masinkirjutajale."

Elsie raputas pead.

„Ei ole küllaltki tööd seks, tõepoolest!" vaidles ta vastu.

Kerry ei maininud enam põletatud ümbrikku. Tüdruk võis endamisi arutella (seda ta tegigi), mis küll oli selle sisu, milline väärtuslik saladus oli tas peitunud, milline tähtis kaalutlus nõudis ta hävitamist. Oli nii palju saladuslikke kohti ses tundmatus maailmas, kuhu ta oli astunud maakuulamise rõõmsas vaimus — tihedad padrikud, kus luurasid hüppevalmis röövloomad, pimedad metsad peakohal ja sood jalge all, kavalalt kaevetud hundiaugud ja salalikult pandud püünised.

Kerry oli teadunud kütt. Ta hoidis eemale püüniseist ja aukudest, liikus alati ettevaatusega, pidades silmas kõrge rohu hädaohti, ja kunagi ei astunud oma elukutse tumedaile teile — olemata kindel, et iga relv ta relvistises oli heas korras ja käepärast.

Tähed, kirjad ja telegrammid tulid iga minut. Saladuslikud ja lühidad teated, arusaadamatud Elsie'le, ta seffile aga tähendusrikkad. Telefon helises: „Jah!" ütles ta — või „Ei!" ja pani toru tagasi. Milline oli ta eesmärk ses võitluses?

Ajalehed küsisid, ta sõbrad pärisid, ta vaenlased nõudsid vastust sellele küsimusele. Miks ostis ta üles ebamoodsa Tottenham Court Road'i ja Lambeth Walk'i ja kümmekond teisi tänavaid, mis asusid just Londoni kaupluste keskkonna veerel.

„Ta teotseb," ütles üks arvustaja, „nagu ootaks ta, et kaubanduslik London liigub ringist, mille keskus asub Regent Street'i keskkohal. "

Siin arvustaja pidi kõhklevalt peatuma

„Kuhu?"

Näis, et Kerry ei eeldanud niivõrt keskuse paigaltliikumist kui ringi piiride laienemist. Ta

pidi küll olema sangviinik, kui kujuteli, et tema ja ta sündikaadi tehingud tõstavad niivõrt Londoni jõukuse, et linna moodne kaupluste-ala kahekordistub.

Oli olemas keegi härra Biglow Holden, upsakas endtäis mees, kes oli kokku ajanud varanduse poolametlikkude ehitiste plaanide joonestajana, ja nüüd kirjutas väga targa artikli *Building Mail*'is. See oli täis statistilisi tabeleid (trükitud väikese kirjaga), mis näitasid Londoni kasvu suhet rahvastiku juurdekasvuga ja tõestas lõplikult, et härra King Kerry peab ootama umbes kolmsada viiskümmend aastat, enne kui teostuvad ta unistused.

Gordon Bray, kes juhuliselt oli ametis härra Holden'i kontoris, kirjutas ümber masinal selle artikli oma seffile ja südamest polnud nõus ühegi järeldusega, ühegi tas sisaldava lahuskirjutatud verbi infinitiiviga ja eksimusega hea maitse või grammatika vastu.

Holden päris talt ta arvamust artikli kohta ja noormees oma ausameelsuses kõhkles enne vastamist.

„Arvatavasti te mõtlete, et võiksite teha seda paremini," ütles härra Biglow Holden oma raskepärasel naljatoonil.

„Seda mõtlen küll," vastas Gordon naiivselt.

Härra Holden põrnitses teda.

„Hakkate endast liiga palju arvama, Bray!" ütles ta hoiatavalt. „See kontor pole ülespuhutud noormeeste jaoks. Palju palka maksan ma teile praegu?

„Kolm naela nädalas," vastas Bray.

Härra Holden pöördus abiotsivalt lae poole.

„Kolm naela nädalas! Ja kui mina olin teie-

vanune, teenisin ma kaheksateist šillingit ja rõõmustusin veel, et nii palju sain."

„See pole palju arhitektuurilise joonestaja kohta," vaidles noormees.

„On olemas joonestajaid ja joonestajaid," ütles härra Holden õpetlikult.

King Kerry luges artikli ja kibrutas otsmikku. Tal oli seks väga hea põhjus. Kohe saatis ta härra Holden'i järele, isiku järele, kes avalikult hüljanud „jankii ettenägelikkust" (et tsiteerida ta enda sõnu) ja ilmus kutse peale suure rõõmuga.

„Nii te siis arvate, et mu plaan on täiesti vale?" küsis miljonär.

„Arvan, et teie otsused on ekslikud," ütles härra Holden meelitava naeratusega.

„Kas kõik seda arvavad?"

„Kõik peale minu joonestaja," naeratas härra Holden jälle.

See oli kavatsetud viisakalt hävitava vastusena edasi andma tõsiasja, et ainult kogemusteta ja väheste teadmustega ehitustegelased ühtiksid asjaarmastajast plaanijoonestaja arvamusega.

„Teie joonestaja?" Kerry kortsutas jälle kulme. „Mul on kujutlus, et tunneme teda." Ta pöördus tüdruku poole.

„Arvan, too härra on härra Bray," ütles Elsie.

„Vaadake," seletas Holden kärmelt, „ta ideed on kaunis fantastilised. Ta on, kui võiksin nii öelda, õhtukoolide toode — üleni teooria ja poolenistiseeditud teadmused. Tal on kujutlus, et võib hüpata Londoni keskele ja ta laiali lükata."

„Hm!" tegi King Kerry mõtlikult — siis:

„Ja te ei soovitaks mulle siis ümber ehitada — ütleme Tottenham Court Road'i."

Arhitekt kõhkles.

„Ei," ütles ta — ja mis muud oleks võinudki öelda oma kirjutise järele?

„Kahetsen," sõnas King Kerry lühidalt, „sest kavatsesin just paluda teid esitada joonestisi — kuid loomulikult ei või ma anda töid mehele, kel pole huvi asja vastu."

„Muidugi, võib ju olla, et ma pole kõike mõistnud teie. "

Kerry raputas pead.

„Arvan, et mõistate kõik, mida tahan, et mõistetakse," ütles ta ja saatis kohmetunud härra Holden'i ukseni.

Gordon Bray seisis laia joonestuslaua ees töötades sirklitega ja joonlaudadega ühe eriti näotu härra Holden'i poolt ellu soetatava ehitise esikülje paberile panemise kallal.

Ta oli rusutud meeleolus. Eesmärk oli alles väga kaugel. Ta ei võinud ju naituda, kuni polnud kindlustanud endale seisukoha maailmas. Endaaustus ei lubanud tal jagada armastatud naise varandust. Seni tal polnud teada Veera isa testamendi tingimused, kuid isegi selle küsimuse valgustamine poleks muutnud ta vaadet. Mees armastab naist paremini, kui võib tuua talle kinke sülega: on ebaloomulik tulla mitte ainult tühjade, vaid täitmistvajavate kätega. Gordon'ile oli omane nooruse kogu uhkus ja tundelisus. Sosistatud sõnast ‚kaasavaraküttʻ, piisas, et teda läbistaksid kuumad ja külmad värinad, kuigi väljendusel polnud midagi ühist temaga ega polnudki keegi mõelnud tast seda. Ehk küll arvatavasti ainult kolm isikut Londonis teadsid ta armastusest, noormees ise arvas, et ta saladus oli üldsusele ammu tuntud, ja hullustavalt mõjus mõte, et oli

võib-olla isikuid, kes kõnelesid halvakspanevalt või pilkavalt ta kaunist neiust selle lahkuse pärast puruvaese joonestaja vastu. Gordon'i pead läbistasid metsikud mõtted: lõpetada vahekord. See polnud kasav. Ta kirjutab Veera'le kirja ja läheb Kaanadasse, et võib-olla tulla tagasi ükspäev rikka mehena ja leida neiu südame ikka alles vabana.

Paljudel noormeestel on sama sangarlik mõte, kuid puudub kakskümmend viis naela lahtist raha selle teostamiseks. Tema vähimalt oli ses seisukorras ja peagu meelt heitmas, kui Holden'i kell kutsus teda.

Holden oli väga punane näost ja väga vihane. Ta paksud põsed olid pungil ja ümmarad silmad vahtisid koomiliselt — ent tal polnud soovi kedagi lõbustada.

Ta pilk oli peagu hirmuäratav, kui Gordon sisse astus.

„Praegu just nägin seda neetud jankiid!" ütles ta.

„Millist neetud jankiid?" päris noormees. Oma meelehärmas ei tulnud tal meelde olla mõjustatud šeffi tujust.

„Neid on ainult üks," urises härra Holden. „Tal on pea täis igasuguseid eesli-ideid ehitisist. saatis mu järele, et mind teotada. arvab, et kõike teab. siin, viige talle see kiri!"

Tigeda naeratusega ulatas ta kinnipitseeritud kirja üle laua.

„Teil näib ju olevat sõpru seal kontoris," jätkas ta ja otsis laua laekas tšekiraamatut. „Hakkan nüüd mõistma, kuidas Kerry ostis selle Borough' maja, mida tahtis minu klient!"

Ta viitas kuu aega vanale tehingule, mille mälestus kipitas veel.

„Mis te sellega tahate öelda?“ küsis noormees tõstes häält.

„Ükspuha mida,“ lausus hr. Holden tumedalt; „ja ärge siin karjuge mu peale, Bray!“ norskas ta viimase sõna juures.

„Siin on teile tšekk kuupalga peale. Viige kiri kätte ja teil pole enam vaja tagasi tulla: võib-olla härra Kerry palkab teid endale arhitektiks — olete ju vist kõik eksamid sooritanud.“

Gordon võttis aeglaselt tšeki.

„Kas tahate seega öelda, et olen lahti lastud?“

„Tahan öelda,“ ütles härra Holden, „et olete liiga tark minu büroo jaoks — nii tark, et võin saada mehe kolmekümne šillingi eest teie kohale.“

Raske südamega astus noormees Kerry' kontorisse. Elsie't polnud seal ja Kerry võttis ta üksi vastu, luges vaikuses kirja — ja siis rebis tükeks kirja, mida ise kirjutas.

„Kas teate selle sisu?“ Härra Kerry osutas Holden'i kirjutisele.

„Ei, härra Kerry.“

„Arvan ka, et ei tea,“ ütles vanem mees naeratades, „muidu ei oleks te teda võib-olla toonudki. Loen ta teile ette:

> „Austatav härra! — Kuna te ei vaja asjatundjate nõu, aga vahest ehk siiski abi Londoni ümberehitamisel! („Siia ta on pannud õhkamismärgi,“ tähendas Kerry silmi pilgutades), saadan teile oma joonestaja, kes tasub vaimustuses, mis tal puudub teadumusis. Mina teda enam ei vaja.
>
> Aupaklikult
>
> Biglow Holden.“

Gordon'i nägu läks tulipunaseks.

„Kuidas ta julgeb!" hüüdis ta.

„Julgeb?" Kerry kulmud tõusid kõrgele. „Sa heldeke! — nagu teie, inglased ütlete — ta on ju teile andnud parima tunnistise, mida olen kunagi näinud ühelgi noormehel. Nii te olete siis lahti lastud?"

Gordon noogutas pead.

„Suurepärane!" ütles teine. „Nüüd minge aga kontorisse, mille just üürisin St. James Street'ile, ja sisustage ta — annan teile *vaba voli* — nagu peaks olema sisustatud ülevaataja kontor. Ning kui keegi peaks küsima, kes teie olete, peate ütlema: ‚Olen suure L Trusti arhitekt,' ja" lisandas ta pühalikult, „nad arvatavasti võtavad siis mütsid maha teie ees."

„Aga tõsiselt, härra Kerry?" protestis Gordon naerdes.

„Muidugi, täiesti tõsiselt. Minge aga ja joonestage mõni plaan."

Gordon Bray oli rabatud, hüpnoositud — ta ei suutnud tajuda kõige selle tähendust.

„Joonestage mulle," ütles Kerry kortsutades mõtlikult otsmikku, „avalik skväär, ümbritsetud majust, kauplusist ja kontoreist. Olgu see skväär küljest küljeni pikkuselt täpsalt pool Regent Street'i."

Lühida peanoogutisega saatis ta minema hämmeldatud noormehe.

Gordon oli juba poolel tänavale-viival koridoril, kui avanes Kerry' uks ning miljonäri hallid juuksed ja kõhn energiline nägu ulatusid välja.

„Bray!" hüüdis ta.

Gordon pöördus.

„Jah, mu härra!"

„Palk — tuhat naela aastas; viieaastane leping, tõus kahesaja viiekümne kaupa kahe tuhandeni. Kas käib?“

Gordon noogutas pead; ta ei suutnud imestusest kõnelda.

PEATÜKK XXIV

„See on teil aga võigas asjandus, Zeberlieff!“

Martin Hubbard, laitmatult rõivastatuna seisis oma pahaaimamatu sõbra selja taga ja vaatas üle ta õla.

Hermann pöördus vandudes.

„Kuidas te sisse pääsesite?“ küsis ta järsult.

„Uksest. Tulin just parajasti, kui teie teener oli postile minemas.“

Hermann tõusis laua juurest, mille taga ta oli parajasti katsetanud millegagi.

„Tulge alla söögituppa,“ sõnas ta lühidalt. „Ma ei salli, kui inimesed sisse hiilivad mu selja tagant: see paneb mind ikka nii võpatama.“

„Aga,“ ütles teine naljatavalt, „ega te ometi pane seda pahaks, oma tulevasele õemehele“ — märkus, mis uuesti seadis jalule teise hea tuju, sest ta kihistas omaette naerda laskudes trepist.

„Tulevane õemees — jah,“ pomises ta.

„Mis naljakas masinaloks see teil oli?“ indles Hubbard ikka veel. „Kunagi pole teadnud, et olete teaduste armastaja. Nähtavasti olete aga päris Louis XIV kirega rakendusmehaanika vastu.“

„Selle leiutise saatis mulle keegi mees,“ vastas Hermann hoolimatult; „kas panite teda lähemalt tähele?“

Hubbard raputas pead.

„Nägin ainult midagi, mis paistis olevat äratuskell, ja veidi vatti ning midagi kinofilmi taolist."

„See on uutseltsi — ee — kino projektsioonaparaat," seletas Zeberlieff leidlikult. „Ta on automaatne — äratab inimese piltidega lael.

„Aga misjaoks olid tikud?"

„Tikud!" Zeberlieff vaatas talle kindlalt otsa. „Tikke seal ei olnud."

„Eksisin siis vist." Hubbard'i huvi asja vastu polnud niivõrt suur, et jätkata jutlemist sellele teemile, ning ta sõnas: „Arvatavasti on teil meeles, et tulin meie kokkuleppel?"

„Kuradi pihta te tulite."

„Te käskisite mul ilmuda," ütles teine veidi erutatult, „kohtamiseks teie õega."

„Kas tõesti?" kinkis Hermann talle mõtliku pilgu. „Teil on õigus — kuid see on kaunis ebameeldiv meile mõlemale, kuna ta ei taha näha teid."

„Ei taha näha mind?"

Meelehärm ja solvatud uhkus mehe hääles olid naeruväärsed.

„Ta ei taha näha teid — ta ei taha näha mindki, see on kõik; siin on ta kiri, kui see teid huvitab."

Härra Hubbard avas aeglaselt halli kirjakese ja luges:

> „Ma ei või võtta vastu sinu kaunist sõpra. Kui tulete üldse kuidagi minu lähedale — saadan politsei järele. — V."

„Mis te sellest arvate?" küsis rahulik Hermann.

„See on uskumatu!" ähkis Hubbard. „Kuis ta julgeb — kuis —"

„Nimetada teid kauniks? Noh, selleks on tal nüüd küllaldane vabandus," vaigistas Hermann. „Ja tõtt öeldes ma enam ei muretsegi."

„Kuulge!" ütles härra Hubbard. „Tahan teilt midagi küsida. Mis šansid on mul üles nuuskida üks ahv?"

„Kõik oleneb hoolest, mille pühendate asjale," vastas Hermann, sõpra sihilikult valesti mõistes. „Meie kliimas —"

„Tahaksin laenata viissada naela," ütles härra Hubbard, selgemalt kõneldes.

„Laenake aga jumala nimel!" soovitas Zeberlieff külmalt.

„Kas teie ehk võiksite mu välja avitada?"

Hermann mõtiskeli.

„Ei," vastas ta siis, „ma ei võiks. Muidugi," jätkas ta, „kui arvaksin, et teil siiski õnnestub naida mu õde, ma riputaksin kohe pangatähtede puntraid teie kaela ümber; kuid mulle näib, et teie šansid on langenud päris null-punktini."

„Nii siis," hüüdis Hubbard vihaselt, „arvate, et teil pole must enam mingit kasu."

„Milline mõistus teil küll on!" imesteli Hermann. „Kui kiirelt te asjust aru saate!"

Martin Hubbard hammustas oma kullakarva vurru.

„Kui aga läheksin teie õe juurde ja kõneleksin talle teie ettepanekust," ütles ta ähvardades.

„Tal oleks surmani igav," vastas Hermann endise naeratusega. „Vaadake, ma juba ise jutustasin talle kõik. Asi seisneb selles, Hubbard, et ta on armunud ühte noormehesse, kes on vaeste kuid ausate inimeste poeg. Kõik läheb nagu mõnes muinasjutus. Kardan, et ta naitub tolle poisiga. Ainus lootus teile oleks, mõne laeva-

huku tagajärjel sattuda ühes Veera'ga üksildasele saarele. Viie aasta pärast te võib-olla juba meeldiksite teineteisele — ja igatahes abiellumine oleks soovitav juba sündsuse pärast. Kui teie võiksite korraldada laevahuku ning garanteerida, et pääsete ainult ise ühes mu õega, ma võiksin ju maksta sõidu ja muretseda saare."

Ta oli oma kergemeelseimas tujus, ent ta naljatamine ei leidnud vastukaja härra Hubbard'i rinnas.

„Teil on hea rääkida," ütles ta nukralt; „olete kaunis rikas mees — kuid mina, mul pole ju pennigi laia ilma peal."

„Nagu minulgi tuleval nädalal," kostis Hermann rõõmsalt. „Veel seitse päeva säärast kauplemist nagu läinud nädalal, ja Goulding käib kuradile."

„Olete's teie seal osanik," päris huvitatult härra Hubbard.

„Pealaest jalatallani," lausus Hermann lühidalt. „Leete vedas mu sisse kahesaja tuhande naela ulatuses. Kaotasin teised kakssada tuhat Ameerika raudteede aktsiate langemisel. Teil ei tule mind kadestada, te sõge eesel!"

„Millal lõpeb siis see kõrilõikav väljamüük?" indles Hubbard.

Hermann raputas pead.

„Tal on tulvil täis kaubaladu lõuna-Londonis — aastane tagavara. Vastasel korral oleksime võinud avaldada survet valmistajaile. Kuid ta ostis ette oma tagavarad ja müüb täpsalt kuus korda enam läbi, kui ükski teine kaubamaja Oxford Street'il on müünud oma suurima müügi nädalal — ja ei kaota peagu mitte midagi. Manufaktuurkaubult saadav kasu on ju üldiselt õige suur. Ta võib müüa ostuhinnaga ja hävitada

kõik teised ärid. Seni, kui tal on kaupu müüa, ta müüb neid ja, nagu ütlesin, ta laod Lõuna-Londonis on täis lõhkemiseni."

„Kuidas siis jääb selle viiesaja naelaga?" küsis Hubbard järsku.

„Minult neid ei saa, armas laps," ütles Hermann. „Kui vähendate oma nõudmise viiekümneni, siis võtan juba asja kuulda — sest arvan, et võiksite pälvida viiskümmend naela — ja pealegi olete ju meie ühingu juhatuses ja ma võin kinni panna selle summa teie direktoripalgast."

Viis minutit hiljem ta oli tagasi oma kirjutustoas, töötamas oma väikese masina kallal.

Seekord lukustas ta aga ettevaatlikult ukse.

* *
*

Oli möödunud juba kuu aega Kerry' väljamüügi algusest ja sabad kaugel vähenemisest aina suurenesid. Iga järgneva nädalaga ja ‚Kerry' odavuse' kuulsuse levimisega, öö läbi avatud kaubamaja tõmbas ligi veel enam ostjaid kui oma uuduse päevil. Siis Modelson'i äri langes Kerry' kätte ja muutis jalamaid nime ning kauplemismeetodit. Kiirelt ümberehitatud originaal-kaubamaja eeskujul ta lõpetas tungi Kerry' äris.

„Sama hind, sama süsteem, sama nimi," ütles muutusest teatav kirev kuulutis. See andis Kerry' ärile hingamisvõimaluse; kuid sabad tulid tagasi, ainult nüüd oli neid kaks — üks Kerry' ärri ja teine endise Modelson'i juurde. Mõlema kaubamaja vahel aga asus lageda kõrbena Goulding'i oma, kus oli ostjaid sama vähe kui kärbseid detsembris — Goulding, kord mesipuuna kihav äri, nüüd peagu täitsa tühi.

Asjata alandati hindu, asjata asetati meelitavaid esemeid aknaile. Tõsi, osjad astusid sisse, nende järele küsides, kuid pidid kuulma, et nad olid juba müüdud. „Ainus sedaseltsi mudel meie tagavaras, armuline proua!" ja lahkusid vihastudes nendega mängitud trikile, keeldudes vaatamast ‚midagi muud sama head'

Kerry'l tuli taluda enda vastu sihitud sõjakäiku ajakirjanduses. Metsik kallaletung tema meetodeile ilmus ühes nädallehes. Vaevalt oli leht trükitud ja müügil tänaval, kui „Kuninga" enda ajakiri *Evening Herald* vastas. Vastus polnud just viisakas. Ta oli isiklik ja tõi rabavaid teateid. Selgitas Leete'i vahekorda ründava nädallehega, trükkis ära osanikkude nimestiku ja Leete'i direktoriametite loetelu. Ütles ebameeldivaid asju nädallehe toimetajast ja lõpetas lubadusega paljastada ‚selle vandeseltsi juhtivat vaimu, kes Park Lane'il haub Whitechapel'is teostatavaid plaane.

„Pange asi seisma!" oli Hermann Zeberlieff'i käsk, ja *Weekly Discovery* järgmine number oli tähelepandav omalt kasavalt vaikuselt Kerry' ja ta teguviiside kohta.

Midagi ei avitanud Goulding'il. Ostule meelitavate kaupadega ehitud aken andis tulemusena vaid teatesildi järgmiselt (mis juhtus olema Kerry' kaubamaja ots-aken):

> „Kõik kõrvalaknas nähtavad kaubad on meil äris saada täpsalt poole meie võistleja poolt nõutava hinna eest."

Joonistatud käsi osutas halastamatult Goulding'i viimasele lootusele.

Valmistajad kõhklesid. Nad võisid endile lubada kaasa tunda kahjusaavaile kaubamajule, sest praegu Kerry ei vajanud veel nende saadusi.

Kerry maksis sularahas, ja kui üks teine ajaleht vihjas, et tal on võimalik müüa nii odavasti ainult seepärast, et kaubad on valmistatud häbematult ekspluateeritavate tööliste poolt, ta avaldas temale kaupuandvate töösturite nimestiku, ja nii sundis neid alustama protsessi ajalehe vastu laimamise pärast.

Siis võttis ka *Daily Courier* osa Kerry-vastasest võitlusest, kuid siin *Evening Herald* oli ettevaatlik ja leebe, sest *Courier* oli võimas ajaleht.

> „Küsitakse," ütles *Herald*, „mida on ühist müükidel Oxford Street'il ja härra Kerry' operatsioonel maa alal. Vastust võiks anda mõne sõnaga. Härra Kerry soovib ilustada Londonit ja samal ajal kindlustada endale ka tagasihoidliku tulu investeerimisist maasse. Mõlema eesmärgi saavutamiseks on tarvilik, et teatud kaubamajad langeksid ta kätesse. Ta on pakkunud vastuvõetavat hinda ja on saanud vastuseks üleskruvitud nõudmisi. Ta ülesandeks on nüüd nõrgendada vastuseisjaid ja seda ta kavatsebki teha." (Siin järgnes kaubamajade nimestik, milliseid ta oli tahtnud osta; tema poolt pakutud hinnad; vastavate aktsiaseltside poolt makstavad kasud ning dividendid ja lõppeks nõutud hinnad.) „Sellest peaks ilmnema," jätkas ajaleht, „et pakutud hinnad olid täiesti vastuvõetavad. Meid volitatakse ütlema, et kuigi olud on vahepeal muutunud, härra King Kerry on veel nõus maksma tema poolt alguses pakutud hinda nende kaubamajade eest. See pak-

kumine on maksev homme kella kaheteistkümneni lõunal."

Leete tuli Hermann'i juurde mõistetavalt erutatud meeleolus, käes veel trükist niiske ajaleht.

„Kuulge, Zeberlieff," ütles ta, „mina müün!"

Hermann võttis lehe ja luges kirjutise.

„Müün ära, enne kui asi hullemaks läheb," jätkas Leete.

Hermann'i naeratus väljendas vaikset põlgust.

„Kui peate müüma — müüge ometi mulle," sõnas ta.

„Teile?"

„Miks mitte? Minu käes on suur osa aktsiaid ja teie või teie poolt seks seatud isikute käes on ülejäänud osa."

„Ja te maksate Kerry' hinna?"

„Jah."

Leete silmitses oma sõpra.

„Olgu siis," ütles ta. „Mul on hea meel sellest lahti saada."

„Olete võib-olla kaotanud miljoni," vastas Hermann ja siirdus oma kabinetti.

* *
*

Elsie Marion läks koju ametist väikese peavaluga ja kindla käsuga King Kerry'lt: mitte enne tagasi tulla, kui haigus on tast täiesti lahkunud.

Ta jõudis oma korterisse veidi peale kella kahtteist ja olles joonud tassi teed ning võtnud sisse aspiriini, heitis voodi — kavatsusega tõusta kell kaks, et einestada. Ta ärkas, kui oli juba

peagu pime, tolle kabuhirmu tundega, mille tekitab teadmus, et on asjata raisatud aega, ja suurendab täieline teadmattus raisatud aja hulgast. Ta vaatas kella. See näitas üheksandat õhtutundi. Ta tõusis ja lõunastas — kannatlik teenija valmistas kotleti, seni kui ta rõivastus.

Kell sai kümme, kui ta lõpetas söömise. Peavalu oli haihtunud ja ta tundis endas hiigla energiat. Kontoris oli veel mõnevõrra tööd, mille ta läheb ja toob endale koju — tal ei meeldinud töötada seal hilja õhtul. King Kerry'l oli kalduvus töötada kõige veidramail ajul, ja tüdruk taipas, et siis ta tahtis olla üksi.

Elsie lubas endale luksuse sõita taksoga kontorisse, ja möödudes vahimehest ning komisjonärist selle väikeses kambrikeses, ta avas lukust sisemise ruumi ukse ja astus sisse. Kiiresti korjas ta kokku oma töö ja pani selle portfelli. Siis märkas pliiatsiga kirjutatud ja tema nimele adresseeritud sedelit King Kerry' kirjutuslaual.

> „Läksin kaubalattu: tulge järele, kui tervis lubab. — K. K."

„Millal läks härra Kerry välja?" küsis ta komisjonärilt.

Mees raputas pead.

„Tulin ametisse alles peale kella üheksat, preili," ütles ta. „Sel ajal ta pole siin olnud."

Sedel võis ju olla kirjutatud varakult pealelõunnat; ent miljonär oleks tulnud tagasi ja hävitanud ta, kui see oleks nii.

Elsie oli hästi puhanud ja nüüd väga ärkvel. Sõit üle vee suure jõeäärse lao juurde oleks nii hea.

Kutsuti kohale teine takso ja see kandis ta Kerry' lao suurde hoovi. Ladu koostus kolmest kõrgest ehitisest, mis nii asetatud, et nad moodustasid kolm ruudu külge. Kahe lao otsad seisid just sadamasilla äärel ja kolmandat läbis suur värav, mida mööda tulid ja läksid laotud sõidukid.

Erakorraline tõttamine ja ruttamine valitses siin. Aknad särasid tuledest, sest suur hulk töölisi oli just ametis kaupade väljapakkimisega ja sortimisega enne nende satmist Oxford Street'i.

„Härra Kerry on vist kuski siin ehitises, preili," ütles ülevaataja, „kuid keegi pole näinud teda viimase tunni jooksul."

„Pole viga!" vastas tüdruk. „Küll ma ta peagi leian."

Tal oli õigus pääseda kõigisse osakonnisse ning veetis lõbusa pooletunni jälgides mehi ja tüdrukuid nende töös. Suured pakk-kastid ja korvid toodi teisele korrale, murti lahti nende kaaned ning lõigati osavalt maha tsingist katted, sisu aga heideti laiale sortimislauale. Siin see loeti üle ja asetati lõputule rihmale, mis kandis kaubad järgmisele korrale. Seal loeti nad uuesti üle ja asetati tohutuisse tsinkvoodriga kappidesse ootama nõudmisi Oxford Street'ilt.

Sajad kastid ootasid suures laoruumis alumisel korral ja keldris. Siin hoiti ka loendatamatuid kangaid riiet, brokaati, siidi, puuvillast, villast ja linast.

„Kaupu tuleb iga päev, preili," seletas üks ülevaatajaid. „Need," ta osutas kollaste puukastide ja tumepruunide pallide segadusele — „seisavad siin kuu aega, enne kui saame nad käsile võtta."

„Arvatavasti tulevad nad kogu aeg valmistajailt?" küsis Elsie.

„Kogu aeg — praegu just jõudis pärale uus pakk," osutas ta käeviipega mehe poole veovoorimehe nahkpõlles, kastiga õlal.

„Mis seal sees võiks küll olla?" päris tüdruk.

„Näib kinnaste järgi välja — nad ikka tulevad neis väikesis kastes."

Ta ootas, kuni pakk oli asetatud kaalule värava lähedal, ja vaatles teda. „Jah, preili, ‚Gants Craeroix — Lyons', luges ta.

Veovoorimees võttis saatelehe ja läks oma teed ehitisest välja, ning üks töölisist haaras kasti vilunud käega ja lükkas ta liurenni mööda alla.

„Mida te siin'uurite?"

Elsie kuulis King Kerry' sügavat pehmet häält ja pöördus naeratades.

„Kas peavalu on parem?" küsis too.

„Täiesti kadunud. Olen väga süüdlane — tõusin just praegu magamast."

Kerry juhtis teed lao lõppu, kus mehed töötasid tolle innuga, mida õhutavad võrdselt tükitöö ja tööandja lähedus.

„Seal eemal pakitakse praegu välja kastitäit hunnituid pitse," ütles ta; „peaksite nägema neid."

„Jah, tahaksin nii väga!" hüüdis tüdruk ja ruttas otsima endale teed kastide vahelt sinna, kus rida naisi tõstsid välja kitsaid kandmikke suurest kapist.

Oma läbemattuses ta ei pannud tähele maas lamavat köit; kinganina jäi selle taha ja ta komistas ning oleks saanud haiget, kui poleks haaranud kinni teel lamava väikese kasti äärest.

Raskus langes käsivarsile ja nägu vaevalt puudutas kasti kaant.

„Mu Jumal, ta sai haiget!"

King Kerry hüppas väledasti üle pakkide tema poole. Ta eksimus oli õigustatud, sest tüdruk lebas mõnda aega peaga kasti kaanel, kuhu ta oli kukkunud.

Ent ta pööris naerva näo mehe poole, olles avitamata tõusnud jalule.

„Kas olete veendunud, et ei saanud haiget?" küsis see.

Elsie raputas pead.

Keegi tööline tuli, et teelt kõrvaldada pakk-kasti, mil ta oli lebanud. See oli äsjasaabunud kinnaste kast.

„Palun, ärge puutuge seda!" hüüdis tüdruk kiiresti.

„Mis siis on?"

King Kerry silmitses teda imestusega.

„Laske mehil tõsta see kast kaile," oli vastus, „ja öelge, et nad oleksid taga hästi ettevaatlikud."

Imestades pöördus Kerry andma seda käsku ja järgis mehile välja kaile.

„Mis siis viga on?" küsis ta.

„Ma ei tea päriselt," ütles ta sekretär, „aga pange kõrv kastile ja kuulatage!"

Miljonär kuulis sõna ja tõusis siis, kulmud kortsus. Ta pani nina kasti ligi ja nuusutas.

„Avage kast ettevaatlikult!" käskis ta.

Sest ta oli kuulnud valju tik-tik-tik'i sama selgesti kui Elsie'gi.

„Vahest on see põrgumasin," ütles tüdruk; kuid mees raputas pead.

„Arvan, et tean, mis see on," sõnas ta vaikselt.

Vägeva, oma asendilt parema valguse andmiseks allalastud kaarlambi tulel avati kast. Peal oli hoolikalt kokkupandud paberikord, kuid selle all kast näis olevat kõvasti täis pakitud mingist läbipaistvast ainest peente laastudega.

„Tselluloid!" ütles King Kerry lühidalt; „vana kinofilm väikesiks tükeks lõigatud."

Nad puistasid välja kõik selle, enne kui jõudsid masina endani.

See oli kruvitud kasti põhja külge ja suletud kergest traadist punutud võrkpuuri. Masin koostus äratuskellast, väikesest eletkri patareist ja mõnest laastust.

„Seatud kella kahe peale," ütles King Kerry; „tund, mil meie mehed lõpetavad töö. Äratuskella võti on joodetud metallpulga külge nii, et kui kell hakkab helisema, pulk pöördub ühes võtmega, tekib kontakt ja säde süütab tselluloidi — väga kaval see kõik! Näitan teile kohe, kuidas seda tehakse!" Ta kandis masina vee äärde, kus polnud karta, et tuli leviks, asetas ta terasest plaadile ja mattis masina tselluloid laastudesse, olles enne seadnud äratusosutit.

Nad ootasid ja minut hiljem kuulsid keerleva äratаja susinat; siis vilkus nõrka tuld tselluloid laastude seas, lõid äkki taeva poole heledad leegid ja kogu kai oli valgustatud põlevast filmist tõusvast tulekeelest.

Nad vaatasid vaikuses, kuni kõik kustus ja jäi ainult mingi sulanud puna, mis kord oli olnud kell.

„Oleksin võinud alal hoida selle kella asitõendusena," ütles King Kerry, „aga küllap ta juba oma jäljed kinni pühkis. Kuidas võin tänada teid, Elsie?" küsis ta, pöördudes ja vaadates tüdrukule otsa; nad seisid kai keskel suure kastidekuhja varjus.

„Mind tänada?" lausus Elsie väriseval häälel. „Aga mina peaksin ju teid tänama."

Mees pani mõlemad käed ta õlule ja vaatas

alla ta näkku. Tüdruk vastas talle kartmatu pilguga.

„Kord elas tüdruk nagu teie," ütles Kerry pehmelt, „ja ma armastasin teda nagu last — liiga noor alles oli ta, et jälitada teda tundmusega, mida meie, mehed, nimetame armastuseks. Ja too olend, keda ma armastasin, oli tühi kest — ainult vaid väline mask, ja kui ta kergitas maski, see peagu tappis mu. Ning siin on Elsie Marion tolle näoga ja naervate silmadega — ja naise südamega näo taga ning seltsimehe mõistusega silmade taga —"

Ta laskis äkki käed langeda ja vajus ettepoole, nagu rõhuks teda lõpmatu väsimus.

„Mis on viga?" küsis tüdruk kohkunult.

„Ei midagi!" ta hääl oli rauge. „Ma ainult soovin, et ei oleks olnud selline lollpea — tookord."

Elsie ootas põksuva südamega; ta teadis, et midagi hirmust oli tulemas.

„Olen abielus kõige halvema naisega maailmas. Jumal avitagu mind!" ütles Kerry murtult.

* *
*

„Mis pagana pärast te tahate minna City'sse?" urises John Leete, „ja veel praegusel tunnil?"

Ta vaatas kella. Veerand puudus kahest öösi ja klubi oli nii mugav koht, kuna Leete armastas väga sõpradega kaasinimeste üle keelt peksa.

„Armastan City't sel tunnil," ütles Hermann rahuliselt. „Lähme ja vaatame vaenlase kindlust."

„Mis head meil sest võib olla," tõrkus Leete.

„Vahel teie labasus lihtsalt masendab mind," ütles Zeberlieff väikese naeratusega, „ja ma arvan, et kõigist labasusist ükski pole nii lootusetult masendav kui inglise oma."

Ta auto ootas väljas ja Leete, ikka veel urisedes, laskis end tirida selle sisemusse.

„Parem on hingata head värsket õhku, kui täita kopsu vastiku suitsetamistoa mürgise hõnguga," ütles Zeberlieff, auto liikudes hääletult tänavaid mööda ida poole.

Härra Leete häälitses eitavalt.

„Ma kunagi ei tee otstarbetuid asju," ütles ta.

„On tarvilik veidi lepitada Goulding'i uut omanikku," sosistas Hermann.

Leete irvitas pimeduses. Oma arvates oli ta pääsenud ‚terve nahaga' sellest kremplist. Saagu aga Zeberlieff miljon naela kasu ja jumal temaga, — kui ta suudab seda.

„Saadan teile paberid homme," ütles ta selle mõtte talle pähe tulles. „Muu seas, te võiksite anda mulle täna õhtul tähekese, et olete nõus —"

„Muidugi!" sõnas teine kergelt.

Ta peatas auto King William Street'il.

„Kõnnime üle Londoni silla ja austame King Kerry' geeniust," ütles ta.

Leete pomises midagi eba-aupaklikku ja ronis välja autost.

„Noh?"

Nad olid peatunud kivist silla ühes orvas ja vahtisid tähelepanelikult üle jõe. Mööduv politseinik, kõndides pehmeil hääletuil tallul, silmitses neid ja peatus Hermann'i sõbraliku noogutuse peale.

„See suur valgustatud ehitis, konstaabel, on arvatavasti härra Kerry' kuulus kaubaladu?"

„Jah, mu härra," ütles mees, sirutudes vööst alates ülespoole, nagu see on viisiks politseinikel, „see on nii-öelda Londoni kuninga tagavara-ait."

Naeruvine libises üle Zeberlieff'i näo.

„Tublisti kohutas ta mu seltsimeest täna õhtul," jätkas politseinik, „see oli sillal kella kümne ja üheteistkümne vahel, kui äkki kogu sealtpoolne kai näis seisvat leekides."

„Leekides?" Zeberlieff'i hääl väljendas huvi.

„Tegelikult oli see ainult pakk-kast — miski polnud korras temaga ja härra Kerry ise süütas ta põlema. Mu seltsimees teeb ta peale homme protokolli; on seadusevastane teha tuld sadamasillal."

„Nii siis, ta leidis, et kastiga polnud kõik korras, ja süütas ta, eks ole?" kordas Hermann värisematu häälega; „kui väga iseloomustav Kerry'le — olla seal, kus kõik pole korras!"

Ta pakkus konstaablile jootraha ja üllatus veidi, kui see keeldus viisakasti.

„Kummalised inimesed, need City politseinikud," ütles Leete.

„Mitte nii kummalised kui Kerry," oli paljuütlev vastus.

Nad ei kõnelnud sõnagi sõites tagasi lääne poole. Lähenedes Piccadilly'le haaras Leete juhusest kindlustada oma müüki.

„Tulge sisse ja ajame selle kokkuleppe korda," ütles ta auto peatudes ja astus raskelt kõnniteele.

„Mis kokkuleppe?" küsis Hermann jahedalt.

„Goulding'i müügi," vastas teine.

Ta nägi Zeberlieff'i valgeid hambaid naeratuses välkuvat.

„Ärge olge ometi loll!" hüüdis Hermann heatujuliselt. „Ma ju ainult naljatasin."

Öelda, et Leete oli jalust rabatud, tähendaks väljendada võrdlemisi tagasihoidliku lausega kohutavalt suurt tunnet.

„Aga — aga —" kogeles ta.

„Head ööd!" ütles Hermann paugutades kinni oma auto ukse ja vajutades startimissignaali elektrinupule.

Ta jättis härra Leete'i abitu kuju seisma tänavarentslisse ja lollilt vahtima kiiresti eemalduva sõiduki järel.

PEATÜKK XXV

Saladus sai teatavaks. Kogu London oli üllatatud ja hämmeldatud. Ta toimetas oma mitmesuguseid ülesandeid, kuna pea huugas tal arvudest. Ajakirjandus pühendas terveid veerge eriskummalisele loole.

„King Kerry on Londoni ära ostnud!" ütles leegitsev pealkiri üle *Examiner*'i terve lehekülje.

See oli vabandatav liialdus. Kuigi ta polnud ostnud Londoni, ta oli siiski tunginud selle südamesse. Oli vööstanud teda laia ärile pühendatud maa-alade vööga.

London pidi uuesti kujundatama. Kerry oli oma hunnitu geniaalsusega joonestanud vastavad plaanid, hoidudes riigiomandusist kui võõrandatamatuist ja ka järeleandmatute maaomanikkude krundest. Plaani ülevaatlik kokkuvõte ilmus hästi-informeeritud *Evening Herald*'i veergudel:

> „Suurem osa põhjast Portland Place'i lõunapoolse osa, lõunast Vigo Street'i, läänest Bond Street'i ja idast Dean Street'i va-

hel asuvaid maju kistakse maha ja nende asemele seatakse suur keskskväär, millele antakse nimeks Imperial Place. See plats kingitakse riigile, välja arvatud skvääri neljal küljel asuvad ehituskrundid.

Uus elumajade linnaosa, koostuv elamuist, mille üür kõigub sajast kuni kahesaja naelani aastas, ehitatakse Lambeth'i, jõe lõunapoolsele kaldale Blackfriars'i ja Westminster'i ning Blackfriars'i ja Southwark'i vahele.

(„See kavatsus tooks endaga kaasa kõigi räpaste majade täieliku kaotamise jõe ja ‚Elephant & Castle' nimeliste ristteede vahel.")

„Kavatsen," seletas Kerry ühes intervjuus, „luua jõe lõunapoolsele küljele uue Champs Elysées'. Westminster Bridge Road'i ja Waterloo Road'i vahele ehitan uhke jõukama klassi majust piiratud bulvaari. See küüniks peagu jõe kaldani ja lõpeks mõlemas otsas triumfaalse väravaga, mis oleks väärne end võrdlema Arc de Triomphe'iga."

Seda kõneles ta oma kontorisse kogundunud asjasthuvitatud reporterite salgale.

„Mida aga teete majust välja tõstetavate inimestega, härra Kerry?" küsis üks ajakirjanikest. „Arvan, muidugi, vaesemat töörahvast, kes on õigustatud elama oma leivateenimiskoha lähedal, kus see iganes võimalik."

„Olen hoolitsenud selle eest," ütles hr. Kerry. „Tunnustan tarvidust anda abi sellele rahvakihile. Loon uue kehvikkvartaali," naeratas ta. „See sõna on muidugi väga vihatav ja ma tarvitan teda ainult, et defineerida vaesele rahvale määratud

majade maa-ala. Iseendast mõistetavalt ei kavatse ma hoolitseda kerjaja, poolkerjaja või, kui võib nii öelda, tegevusetult ümberlonkiva klassi eest. Minu kujutluses on vaene perekond see, milles kõigi täiskasvanud liikmete ühendatud ponnistused ei too sisse üle kahe naela nädalas. Nende jaoks oma elamute linnajaos iga teatud vahemaa takka ma ehitan ühistegelisi kortereid."

Ta otsis suurest mapist rea joonestisi ja pani nad lauale ringiseisvate ajalehemeeste ette.

„Nagu näete," ütles ta, „väliselt oleme kopeerinud mõningaid Londoni kaunimaist hotellest. Tõepoolest, arvan öelda võivat, et oleme läinud isegi kaugemale. Need ehitised oleksid täielikud iseendas. Üürilisi võetakse vastu ainult, kui nad heidavad nõusse ühistegelise süsteemiga. Iga kaubaga varustatud ärid leiduvad ehitises endas. Seal oleks veel saunu, võimlemissaale, mänguvälju, haigemaju, lasteaed ja tasuta raamatukogu. Igal ehitisel," ütles ta lühidalt, „oleks omavalitsus, peale selle oma arst, oma hambaarst ja vilunud haigetalitajad, ning kõik need oleksid selle väikese ühiskonna liikmete käsutuses täiesti maksuta.

Tõstetoolide süsteem teeks ülemised korrad sama kergesti küünitavaks kui alumisedki — tõtt öeldes, kallimaid üüre tuleks maksta just ülemisil korril. Selle eest on peamiselt vastutav allmaaraudtee menu rahva juures. Viisteist või kakskümmend aastat tagasi tõstetool — või nagu teie teda hüüate, ‚lift' — oleks olnud säärase ehitise elanikkude umbusu aluseks. Nüüd nad võtavad teda kui osa oma igapäevast elu. Kõik ametnikud selles ühiskonnas alluksid elanikkude endi poolt valitud komiteele. Kuigi ehitame sisse ka kaminad, viiakse läbi kogu ehitises keskkütte süsteem;

kuum vesi ja elektrivalgus oleks arvatud üüri hulka ja me loodame anda igale perekonnale kuus tuhat kuupjalga ruumi kaheksa kuni kümne šillingi eest nädalas. Iga ehitis," lõpetas ta, „mahutaks tuhat perekonda."

„Milline on teie eesmärk, härra Kerry," päris üks uudishimuline reporter. „Ostate nii palju hinnakaid maju West End'i keskuses ja siis hävitate nad. Kas pole see asjatu raha tuuldeloopimine?"

Kerry raputas pead.

„Mis juhtub," küsis ta, „kui politseinik ajab oma hobuse rahvajõugu keskele? Kas pole tõsi, et jõuk paisub ja katab ühe kolmandiku võrra enam maad kui enne? Igatahes üks on kindel: tuhat ruutjalga varastatud Londoni südamest tähendavad, et kümne tuhande jala võrra suureneb ta maa-ala. Lühidalt öeldes," jätkas ta, „Londoni südames on ruum väga piiratud. On palju ärisid, kes meelsasti ja rõõmuga suurendaksid oma ruumid kahekordseks praegustega võrreldes, kui see ei nõuaks ülemääraseid väljaminekuid ja poleks sageli täiesti võimatu omandada kõrvalseisvaid maju. Meie oleme öelnud: ‚Sellest peab ühel või teisel teel üle saama,' ning oleme andnud asjast riivatud firmadele — mis nüüd üldiselt on minu omad," ütles ta naeratades, „võimalus võtta endale ruumi nende vajadusile vastavalt. Inimesed tulevad linna keskpaika sisseoste tegema — ärge selles kahelge — see on kõigi linnade reegel. Meie ainult laiendame selle kaupluste kvartaali piire ja õhutame eraettevõtteid avitama meid Londoni ilustamistöös.

Olen veendunud," kõneles ta edasi, „et meile jääb rahuldus teada, et oma töö läbi me rikastame tuhandeid ja ei tõuka kedagi vaesusse. Nüüd

võib-olla mõistate mu talitusviisi odavate müükide suhtes. See oli tarvilik. Tack & Brighten, Modelson ja Goulding kui langesid mu unistuste võrku; nüüd on nad minu ainuomandus. Ostsin Goulding'i kaubamaja täna hommikul," ütles ta väikese naerutõmbega suunurgis, meenutades erutatud ja peagu nutvat härra Leete'i ta tingimusteta alistumisega.

„Mu väljamüük kestab asta lõpuni, tõtt öeldes, kuni olen valmis maha kiskuma ja uuesti ehitama. Ja vahepeal," lisandas ta, „olen garanteerinud dividendid kõigile neile firmadele, milliseid ma pole ostnud, kuid mis on minu tegevusest otseselt mõjustatud."

Sellest piisas Londonile arutamiseks; piisas päid raputama ja noogutama ning keeli liikuma panemaks ühest Londoni otsast teiseni.

Siit peale algas ka too Londoni ehituskruntide hinna tõusmine, tolle mäletatava aasta tähtsamaid tunnusmärke. Arvati, et King Kerry oli igale poole ostnud suuri majadeblokke. Vahest haarasid need ostud terveid tänavaid, kuid üle jäänud oli ikka veel küllalt maaga spekuleerijaile rikastumiseks. Automaatselt tõusis maa väärtus teatud linnaosades saja ja kahesaja protsendi võrra, ja öeldakse, kuigi selleks pole tõendeid, et ühe nädala jooksul King Kerry ise oma sündikaadi nimel teenis üle miljoni naela maa müügilt, mille oli ise hiljuti ostnud, kuid ei vajanud lähemal ajal.

On tõsiasi, et kui ta kavatsused said üldiselt teatavaks, valitsus toetas teda kõige soojemalt, ja kuigi tal ei lubatud puutuda riigimaisse, ta plaani läbiviimisele tehti kõiki mõeldavaid kergendusi.

Ta oli plaanitsenud aidlinna Southwark'ist Rotherhitte'ini ja edasi Deptford'ini — uue ilulinna, mis pidi kerkima inetute ebatervete onnide tolmust. See plaan toodi täieliselt ära ühes *Evening Herald*'i numbris, milline müüdi välja viimse eksemplarini.

Nüüd oli selge, et raha oli voolanud Londoni kui vett, ja mitte ainult need kuus meest, kes olid välja läinud nii suurte kavatsustega, polnud avitanud King Kerry't ta plaanide teostamisel, vaid kõik suured ameerika kindlustusseltsid, kõik tähtsamad raudteed, kõik võimsad tööndusliku ühingud olid suuresti asjast osa võtnud.

Üks rahanduslik autoriteet väitis, et suurel ‚L Trust'il' oli võlakohustisi (ja arvatavasti oli tal, millega neid kohustisi katta) kuni kaheksakümne miljoni naelani. Keegi küsis King Kerry'lt, kas see tõsi olevat.

„Ütlen teile seda," vastas küsitu heatujuliselt, „kui olen lugenud lahtise raha omas taskus."

King Kerry üüris väikese maja Cadogan skväärile. Sellele mehele oli iseloomulikuks, et ta ikka elas teisile kuuluvais majus.

Oli ka tähelepandav, et tema — miljonite omanik — üüris maja möbleerituna, ent see tegu on seletatav ta lemmikütlusega: „Ära kunagi osta, mida sa ei vaja, ja ära kunagi üüri, mida sa vajad."

Ta ei vajanud ei seda maja ega mööblit. Maja seisis ta spekulatsioonide alast väljaspool asuvas linnajaos.

Siin, vanaldase majapidajaga, kes hoolitses ta eest väheseil koduviibimise tundidel, ta saavutas tarvilise rahu. Maja polnud üüritud tema nimel ja ühelgi teisist skvääril elavaist inimesist polnud vähimatki aimu, kes oli selle maja üürnik, kes

tavaliselt tuli koju keset ööd ega andnud neile muud võimalust enda tundmiseks kui mõned sekundid, mis kulusid eestuksest kinnisesse autosse astumiseks.

Isegi Elsie Marion, kuigi teades maja asukohta, polnud kunagi käinud seal ega saatnud sinna kirja. Nii et, kui miljonär istus oma vähenõudlikus lõunalauas ja ta vanaldane teenija tõi teate, et keegi härra soovib näha härra Kerry't, ta oli andestatavalt pahameelne.

„Ütlesin talle, et sellist isikut ei ela siin, mu härra," seletas majapidaja, kes sama vähe tundis oma peremehe tõelist isikut kui muu osa skväärigi.

Võib-olla mõni reporter, kes oli ta üles nuuskinud, mõtles Kerry.

„Paluge ta salongi," sõnas ta ja sõi aeglaselt edasi. Pahameel möödus peagi — lõppeks polnud ju enam tarvidust end peita. Nädala aja pärast ta on teel mandrile, et veidi puhata, mille ta tundis tarvilise olevat. Kõik asjad kujunesid hästi. Oxford Street'i magnaadid olid langenud; Londoni ümberehitamise plaan oli avalik omandus; nüüd või ei iialgi oli aeg pingutamist jätta.

Ta pani ära suuräti, läks üles teisele korrale ja astus väikesse salongi.

Keegi mees seisis kamina ääres seljaga Kerry' poole ja kui ‚mees, kes ostis Londoni' sulges ukse, pöördus ta.

See oli Hermann Zeberlieff. Minut aega mõlemad mehed seisid teineteise vastas sõnagi lausumata.

„Millele võlgnen ma. . ." algas Kerry.

Hermann katkestas ta peagu jõhkralt.

„Jätame selle loba," ütles ta, „ja lähme kohe äriasjade juurde."

„Minu teada pole mul ühtegi äriasja, millist tahaksin arutella teiega,“ vastas King Kerry vaikselt.

„Oh, siiski, on küll, härra Kerry,“ venitas Hermann pilkavalt. „Teate vist, et mul läheb väga halvasti. Mis võimalusi mul ka oli, teie olete kõik hävitanud. Olin teie neetud sündikaadis.“

„Mitte minu soovil,“ ütles teine. „Ma ei teadnud sellest enne, kui teie juba sees olite.“

„Ja siis haarasite esimese võimaluse mind välja pukseerida,“ ütles Hermann oma kõvera naeratusega. „Kardan,“ jätkas ta kahetsevalt, „et olen edev sell — edevus on alati olnud mu hukatuseks. Kiusatus teatada kõigele maailmale, et võtan osa sellest suurest kombinatsioonist, oli liiaks tugev. Ent jätkem selle arutamine. Mida tahaksin teile teatada, on, et praegusel hetkel minu ja äärmise viletsuse vahel seisavad vaid paartuhat naela.“

„See ei puutu minusse,“ kõneles King Kerry lühidalt ega raisanud asjata sõnu oma külalisele.

„Aga minusse puutub see väga,“ ütles Hermann kiiresti. „Nüüd peate avitama mind — olete asetanud mu hirmus täbarasse seisukorda, nüüd peate ulatama abiks käe ja minu välja tõmbama. Olete, nagu juhuslikult tean, eriti pehme südamega mees ja te kindlasti ei soovi, et mõni teie kaasinimene oleks sunnitud elama oma otseste tulude piirides.“

King Kerry' näol oli vähe pehmust. Teise huumor, selline, nagu ta oli, ei äratanud tas vastukaja. Ta huuled olid rangelt sulutud, silmad külmad ja eemaletõukavad.

„Ma ei tee midagi teie heaks,“ ütles ta. „Midagi — ei mitte midagi!“

Hermann kehitas õlgu.

„Säärasel puhul," sõnas ta, „kardan, et pean teid sundima."

„Sundima mind?" Põlglik naeratus libises üle hallipäise mehe jäiga näo.

„Sundima teid, jah," kordas teine. „Vaadake, härra King Kerry, teil on naine —"

„Temast me parem ei kõnele," ütles King Kerry jõhkralt.

„Kahjuks pean aga kõnelema temast," indles Hermann. Ta toon oli pehme ja mallis, peagu paitav. „Vaadake, tal on mõningaid õigusi minu peale. Tunnen teatud kohustist ta vastu, mäletades auväärt nime, mida ta kandis enne abiellumist teiega ja," lisandas ta ettevaatlikult, „enne kui te ta hülgasite."

Teine ei vastanud.

„Enne kui ta hülgasite," kordas Hermann. „See oli eriliselt õnnetu lugu, eks ole? Ning ma kardan, et te ei käitunud tolle viisaka vastutulelikkusega ja südame õilsusega, mis tänapäev ajakirjanduse jutu järgi on teie tähtsamaid iseloomujooni."

„Käitusin temaga õiglaselt," ütles Kerry kindlasti. „Ta püüdis hävitada mu, isegi võistles minuga mu seljataga ja kasustas seks otstarbeks minu naisena hangitud teadmusi. Ta oli alatu naine."

„On," sosistas teine.

„On, siis," ütles King Kerry, „kui tulete paluma abi tema nimel, siis võiksite sama hästi pöörduda selle seina poole."

Hermann noogutas pead.

„Aga oletagem, et toon välja teie naise Londoni imestleva pilgu ette; oletagem, et ütlen: ,See isik on proua King Kerry, härra King

Kerry' hüljatud naine', ja nõnda edasi ja nõnda edasi?"

„See ei kõigutaks mu otsust," lausus Kerry. „Seda kangi ei saa te tarvitada minult raha väljapressimiseks."

„Küll näeme!" hüüdis teine. Ta võttis oma kübara, tegi Kerry'le väikese kummarduse ja väljus toast.

King Kerry seisis veel kui juurdunud põrandasse, kui uks oli ju ammu paukunud ta külalise järel, ja miljonäri nägu näis kalbe ning vana.

PEATÜKK XXVI

Hember Street, Commercial Road on juba ammu loovutatud võõrmaalasile Londonis. Suured sirgjoonelised ‚mudelid', mudelid inetuselt ja rõõmutuselt, kuid iialgi mitte mugavate kodude mudelid, tõstsid oma inetuid vildakaid päid halli taeva poole ja mudeli ning mudeli vahel olid kasimata uksed, mille läbi kogu aeg liikusid sisse ja välja lõpmatud read inetuid mehi ja nälginud lollakaid lapsi.

Siin võib kuulda tosina keelte kõla; iga keel, mida kõneldakse Balti- ja Kaspiamere, Uurali mägede ja Soome kallaste vahel, kordub nende määrdunud meeste ja räpaste tüdruk-naiste lobisemises. Naabruskond on enamalt jaolt asustatud ausate (kuigi mitte just meeldivate) inimestega, töökate ja hoolsatega, kuid alal, mida tavaline Londoni tööline ei taha tunnustada neid omadusi väärivaks, sest see on tööndus, mis tõuseb kell viis ja lõpetab töö, kui valutavad silmad ja peapööritus teevad selle jätkamise võimatuks.

Ent siin leidub ka kaunike osa mandri kuritegijate klassi esildajaid, ja Hermann Zeberlieff läks oma kohtamisele relvastatult. Ta ise soovis seda kohtamist. Mõni aeg juba oli talle jäänud mulje, et maja Park Lane'il valvati. Ta ei tohtinud näidata oma valvajaile Micheloff'i, toda väikest väärprantslast punaplekilise näoga ja väikeste silmadega.

Koputamata astus Zeberlieff sisse ühe maja avatud uksest, läbis vaipadeta esiku ja tõusis treppi mööda neljandale korrale.

Ta koputas uksele ja rõõmus hääl seest hüüdis: *„Entrez!"*

Micheloff, vesti väel, suitsetades pikka peenikest sigarit, ei näinud ei kangelaslikuna ega kodusena. Ta oli lihtsalt labane.

„Astuge sisse!" möirgas ta — lahkus väljendus tal ikka hääle tugevuses. „Astuge sisse, *mon vieux!"*

Ta pühkis demonstratiivselt tolmu ühelt kõikuvalt toolilt, kuid Hermann jättis selle viisakuse tähele panemata.

Tuba oli suur ja lihtsalt sisustatud — voodi, laud, paar tooli, paar ohtrasti kleebikutega varustud reisupauna, president Carnot' portree ja väike klaasist pühaku pilt kamina kohal näisid tegevat seda kohta ‚koduseks' Micheloff'ile.

„Lukustage uks," ütles Hermann. „Mul on tähtsaid asju rääkida ja ma ei soovi häirijaid."

Kuulekalt keeras vähem mees võtit.

„Mu sõber," algas Hermann, „mul on suur töö teie jaoks — parim töö maailmas, mis puutub maksusse ta eest. Teie jaoks oleks tuhat naela ja teine tuhat väljajagamiseks teie sõprade hulgas — see on viimane tükk tööd, mida teilt nõuan.

Kui ta õnnestub, olen niivõrt kõrgel, et ei vaja enam teie abi; kui ta nurjub, ei saa te mind enam avitada."

„Küll ta õnnestub, mu vanake," hüüdis lühike mees vaimustusega. „Töötan teile suurema innuga nüüd, kus tean, et oleme ühed vaimus. Ah! Le Cing'i õpilane!" ta ähvardas kohmakalt naljatades sõrmega. „Mida võiksime õpetada teile, mida teie ei oska õpetada meile?"

Hermann naeratas. Ta polnud kunagi ükskõikne kiituse vastu — tulgu see kas küll tunnustatud kõrilõikajalt. „Tapmist aga ei tohi olla," ütles ta. „Sellega olen läbi — isegi praegu veel too kuradi politsei jätkab uurimist Gritter'i tüdruku surma asjus."

„Seda parem," vastas teine südamlikult. „Olen kui laps, — need asjad kurvastavad mind. Mul on pehme süda. Võiksin nutta."

Ta silmis olidki pisarad.

„Ärge ometi nutke, te lollpea!"

Hermann vihkas nuttu. Pisarate nägemine viis ta märatsevale meeleheitele.

Micheloff laotas oma pakse käsi.

„Ekstsellents!" hüüdis ta tugeva rõhuga. „Ma ei nuta."

„Kuulake mind," ütles Hermann summutades häält. „Kas tunnete King Kerry't?"

Teine noogutas pead.

„Teate ta kontorit?"

Micheloff kehitas õlgu.

„Kes ei tunne siis suure King Kerry' kontorit — akent, peegleid, teraskappi täis miljoneid, *ma foi?*"

„Ei te leia sealt miljonite hõngugi," vastas Hermann kuivalt. „;Küll aga paljugi, mis mulle on väärtuslik."

Micheloff'i ilme avaldas kahtlust.

„See on suur üritus," ütles ta — kõnelus sündis hüplevas Marseilles'i prantsuse keeles — „vahid — kõik olud on edu vastu. Ja teraskapp — on ta kombinatsiooniga, mis?"

Hermann noogutas pead.

„Enne oli ka tegemist kombinatsiooniga," sõnas teine mees kahetsevalt, „ja siis läks asi surmamiseni."

„Mul on põhjust arvata, et ta vahetab kombinatsiooni iga nädal — see muudeti vist eile. Annan teile kaks igaks juhuks. Võiksite katsuda —" Helk tekkis ta silmi. „Ei tea nüüd," ütles ta endale, siis aeglaselt, „proovige ‚Elsie'?"

Micheloff noogutas pead.

„See on vaid üks," tähendas ta.

„See on kõik, mis võin teile praegu anda," lausus Hermann tõustes. „Kui see pole õige, peate tarvitusele võtma oma sulatamistoru. Üksikasjad jätan teie enda korraldada. Ainult üks asi — tahan pakki, millele leiate märgitud olevat ‚Eraasjad' Jätke kõik, mis puutub ärri, kuid tooge viimane kui üks paber selle pealkirjaga."

Ta jättis lauale kakssada naela ja Micheloff oleks kaisutanud teda raha nähes, ent teine lükkas ta jõhkralt tagasi.

„Ma ei salli teie mandrikombeid," hüüdis ta ja lisandas alandatud venelase lepitamiseks: „Olen kaotanud asju sel viisil."

Ta läks alla, saadetud võimsast naerulaginast. Micheloff'ile näis see suurepärase naljana — samal ööl jutustas ta selle diskreetsete muudatustega oma klubis.

* *
*

Truu toapoiss Martin ootas ülal, kui Hermann jõudis koju.

„Tooge mulle tass kanget kohvi ja minge magama," ütles viimane.

Ta läks oma kabinetti ja süütas tule ning pani korralikult kuue ühe tooli selgtoele. Ta iseärasusi oli, et ta kunagi ei lasknud toapoisil end rõivastumisel avitada.

Tõmmanud tooli kirjutuslaua juurde, ta istus, lõug peos, vahtides tühjalt enda ette, kuni Martin tuli kohviga.

„Jätke see siia ja minge magama," kordas ta.

„Mis kella aeg hommikul?" küsis teener.

Hermann viskas kannatamatult pead.

„Kirjutan aja tahvlile," sõnas ta.

Magamistoa uksele oli kinnitatud väike portselanist tahvel ta hilistunud käskude ülestähendamiseks. Ta liigutas masinlikult kohvi ja jõi ta tulikuumalt. Siis asus teda ootava kirjavahetuse juurde. Oli iseloomustav temale, et silm silma vastu hävinguga, nagu ta oli, ta siiski saatis suuri tšekke vastuseks haigemajult ja headtegevailt asutisilt tulnud palveile. Vähesed kirjad, millised kirjutas oma suure laialivalguva käekirjaga, olid lühikesed. Peagi ta oli lõpetanud kõik tarvilise ja vajus taas endisse asendisse.

Nii jäi ta, kuni kirikukell lõi neli, ja siis ta läks oma magamistuppa, lukustades ukse enda järel.

PEATÜKK XXVII

„Oh, härra Kerry,
Olen sinuga päri,
Kingi mull' vaid Trafalgar'i plats,
Peaksin seal kanu, sest olen ju mats!
Oh, härra Kerry,
Las' soovidest tühjendan rinna;
Soen vurre ma Marmorväravaga,
Kui laenad mull' Londoni linna!"

Nali oli tagasihoidlik, kuid suur saalitäis rahvast möirgas naerust selle kõige uuema lisandi üle ülilõbusale revüüle.

Keegi ei naernud südamlikumalt kui Kerry ise oma looži varjus. Temaga olid kaasas Elsie Marion, Veera Zeberlieff ja Gordon Bray.

Elsie Marion ei teadnud, kas laulukest heaks kiita, kuid uhke tüdruk ta kõrval naeris vaikselt.

„See on ju kuulsuse ülim tipp," ütles Gordon Bray.

Ta istus King Kerry' kõrval ja lõbustas end puhtsüdamlikult.

„Kui väga kohmetuks küll laulja," sõnas Kerry pilgutades veidi üht silma, „kui astuksin lava taha ja pakuksin talle kaasavõtmiseks viiluka Londonit."

„Millal te sõidate, härra Kerry?"

Bray esitas selle küsimuse.

King Kerry pööris pea ja kõneles üle õla.

„Tahaksin minema pääseda nädala lõpul," ütles ta. „On kaunis hilja Marienbad'i jaoks, kuid pean juba olema ebamoodne. Kardan, et ära olla tuleb tervelt kaks nädalat."

„Kardate!" naeratas Bray.

Miljonär noogutas pead.

„Jah," vastas ta tõsiselt, „ma tõesti ei taha sugugi ära minna. Tervislikem kogemus elus on olla huvitatud omast tööst — ja ma pole veel tüdinud."

Nad vaatasid revüüd ta meeldiva lõpuni ja siis läksid õhtust sööma.

Veera oli ‚Kuuesaja' klubi liige ja sellesse elegantsesse asutisse siirduski seltskond. King Kerry kasustas esimese võimaluse kõnelda Veera'ga üksi.

„Tahaksin näha teid homme," ütles ta. „On midagi väga tähtsat, mida tahaksin läbi arutada teiega, midagi, mida minu arvates peaksite teadma."

Ta toon oli nii tõsine, et tüdruk silmitses teda veidi pelglikult.

„Kas mitte Hermann jälle?" küsis ta.

Mees noogutas pead.

Miski ütles tüdrukule, et ta teadis.

„Asi puutub Hermann'isse," seletas Kerry. „Kardan, et teil tuleb taluda veidi valu — oleks säästnud teile selle, kuid pole võimalik."

Tüdruk kehitas õlgu väsinud liigutisega.

„Võin seerda veel ühe," vastas ta. „Ma ei arva, et tõeliselt teate, milline on olnud elu Hermann'iga."

„Võin aimata," ütles Kerry süngelt.

Veera'l tuli taas hea tuju õhtusöögil ning ta etendas ülihästi perenaise osa. Elsie, kellele see oli uus ja kaunis maailm, veetis hurmava tunni, tango tantsijate libisedes ja nõtkudes lõbusalt ehitud laudade vahel.

‚Kuussada' on parimaid ööklubisid. Hertsoginnad tellivad seal ette laudu, maailma kuulsaimad näitlejannad on liikmeiks ja neid võib näha igal õhtul oma kalleis tualetes istumas väikeste laudade ääres suures söögisaalis. Siin oli naeru ning muusikat ja laulu ning elu sosinat ja võlu — vabade kunstnikkude elu — boheemkonna tolle osa elu, mis rõivastub ümber lõunasöögiks.

Elsie silmitses harjumatut stseeni, võlutud selle valgusest ja särast. See ei sarnanenud millelegi seninähtule. Ükski vahtiv pilk ei piidelnud neid; klubi oli harjunud kuulsustega, ja isegi sosin, et ‚Londoni kuningas' oli nende seas, äratas vähe enam kui mööduvat huvi.

Veera istus Kerry' kõrval ja peale esimese käigu serveerimist kõneles temaga tasasel häälel.

„Hermann on siin," ütles ta. „Ta istub vasakul pool veidi teie taga."

Kerry noogutas pead.

„Nägin teda sisse astumas," lausus ta. „Ma ei ennatle erilist hädaohtu temalt siin."

Ta vaatas kella.

„Oh, palun, ärge hakake veel minema, härra Kerry!" palus tüdruk.

„Ma ei lähe veel," vastas miljonär. „Kuid mul on harjumuseks, nagu teate, läbi astuda oma kontorist, enne kui koju lähen, ja ma tahtsin vaid teada, mis on kell."

Hermann Zeberlieff nägi seda liigutist ja äkki ta tõusis, jättes elegantse härra Hubbard'i, kelle lauas ta istus, vähimagi vabanduseta ning kõndis nende laua juurde.

Surmavaikus tervitas teda, kuid ei kohmetanud mitte.

Kohalt, kus ta seisis, võis ta vaadata alla King Kerry'le ja oma õele, ning ta ilusal näol peegeldus lai heatuju.

„Kas keegi ehk tunneb soovi," küsis ta venitades, „ette võtta väikest teaduslikku sõjakirve matmist?"

Ta kõnetas kogu seltskonda. Selle seas polnud ühtegi, kelle vastu ta poleks rängasti eksinud. Elsie võib-olla polnud teadlik selle mehe poolt mängitud osas, kuid temagi silmitses teda kartlikult.

Gordon Bray, meenutades mürgistatud jooki ja ärkamist teatud viinakeldris Park Lane'il, läks tumepunaseks. King Kerry' nägu ei väljendanud mitte midagi ja ainult Veera naeratas lõbusasti mehele, kes polnud lasknud end heidutada ühestki raskusest oma püüdeis kõrvaldada ta maailmast.

„Sest," jätkas Hermann, „kui praegusel elu kõige hubasemal hetkel oleksite nõus võtma vastu mind oma külalisena, olen ülialandlikus meeleolus."

Seisukord oli ühtlasi delikaatne ja piinlik: Veera't hetkeks pettis ta venna näilik üksindus ja ta vaatas veidi paluvalt King Kerry'le.

„Muidugi," vastas see. „Kas paluksite vahest kelnerit tuua veel üks tool teie venna jaoks?"

„Kuidas siis jääb su külalisega?" küsis Veera.

Hermann kehitas õlgu.

„Ta nii-kui-nii ootab kedagi," sõnas ta.

Juhtus, et ta kõneles osalt tõtt, sest Hubbard ootas Leete'i, kes tuligi mõni minut hiljem. Ent kuna mõlemad olid ilmunud, et arutada võimalusi ja abinõusid mehega, kes neid nii rahulikult oli hüljanud, leidsid nad vähe lohutust teineteise seltsis.

Hermann osutus väga sarmikaks. Kunagi enne polnud King Kerry tundnud teda nii lõbusana, nii rõõmsana, nii ülevoolavana sädelevast vaimukusest, nii leidlikuna heatahtlikul tögamisel.

Nad kõik nägid enda eest uut Hermann'i — poleeritud seltskonnainimest, osavat meeldivais kombeis, toonis ja huumoris. Ta jutustas igasuguseid täiesti uusi lugusid, teadis anekdoote, mida ükski lauasistujaid polnud imelikul viisil enne kuulnud: kuid kordagi ei kõnetanud ta Kerry't, kuigi ladusalt põimis Gordon Bray' keskustellu igal esineval võimalusel.

Noormees, ikka veel solvunud ja oma ebameeldiva elamuse mälestusega meeles, leidis enda peagi elavalt vestlemas selle mehega, kes oli kohelnud teda nii halvasti.

Kohv oli juba ammu serveeritud ning joodudki.

King Kerry muutus rahutuks, ta ei armastanud olla hilja üleval ja pidi veel töötama veidi kontoris. Öised ülalolekud lõid rööpast välja järgmise päeva, sest ta oli määranud seitse tundi und vähendatamatu miinimumina.

Ikka veel Hermann lobises edasi ja nad olid vastu enda tahtmist sunnitud kuulama ja naerma.

Martin Hubbard oli ühes Leete'iga ammu juba läinud ning Hermann kohanud nende süngeid pilke oma meeldivaima naeratusega. Praeguseks hetkeks polnud neil tähtsust tema plaanes.

Lauad hakkasid juba tühjuma; soliidsemad liikmed olid kogunud oma asjad ja lahkunud vestluse- ja naerupilves.

Veera laud oli üks viimaseid neljast ruumis, mille ümber veel istuti.

„Arvan tõesti, et peaksime nüüd minema," ütles Kerry. „Kell on peagu kolm."

Nad tõusid, Hermann vabandudes.

„Kardan, et olen teid kinni pidanud," lausus ta.

Kerry vastas mõne konventsionaalse ja viisaka sõnaga.

Parajasti, kui Veera õiendas arvet, noor lord Fallingham, keda King Kerry tundis pealiskaudselt, astus sisse väga lõbusa seltskonnaga.

Nad valisid just lauda, kui ta silmas miljonäri, ja tuli tema poole.

„Kuidas käsi käib, härra King Kerry?" ütles ta südamlikult. „Õnnitlen teid teie plaani kordamineku puhul ja kahetsen ainult, et teie äri edukas lõpp on kõrvaldanud nii omapärase vaatamisväärsuse Londonist."

„Arvates seega mind?" küsis King Kerry heatujuliselt.

„Arvates teie Aardemaja," ütles noormees.

King Kerry raputas pead.

„Läheb veel kaua aega, enne kui Aardemaja lahkub," sõnas ta. „Trusti olemasolu ainus tegelik tõendis jääb veel paljudeks aastaiks."

Noormees vaatles teda veidi hämmeldatud ilmega.

„Aga te ju kolite ära Glasshouse Street'ilt," imdles ta. „Käisin seal täna õhtul, et leida teid; tulen sealt just praegu."

„Tulete just praegu sealt?" kordas Kerry imestunult.

„Jah. Mul on siin mees kaasas," ta osutas peaga oma laua poole, „kes on kodus puhkusel Indiast, ja ma viisin ta sinna seda imet vaatama, kuid paraku! imet polnud enam näha."

„Mis te õieti öelda tahate?" King Kerry hääl oli terav ja käskiv. „Ma pole ära kolinud Glasshouse Street'ilt."

„Ei mõista päriselt teid," ütles Fallingsham aeglaselt. „Maja on pime ja teil on ju kaks tohutut silti kleebitud välisaknale, teatega, et teie kontor on üle viidud Piccadilly Circus'ile nr. 106."

Hetkeks Elsie ehmunud silmad kohtasid miljonäri omi, siis pöördus viimane kiiresti naeratava Hermann'i poole.

„Mõistan," ütles ta häält tõstmata.

„Ja mida õieti, härra King Kerry, teie siis mõistate?" venitas teine.

„Mõistan teie tungimist meie lauda," seletas King Kerry, „ja ka teie huvitav vestlus on nüüd seletatud."

Vabandusega lahkus ta oma kaaslasist ja ruttas välja.

Ta võttis esimese nähtavale ilmuva taksiauto ja sõitis oma kontorisse. Esimesed aknad olid kõik pimedad; ta piidles sisse, kuid ei näinud teraskappi. Kui kord tuled olid kustunud, nagu seda polnud juhtunud Aardemaja avamisest peale, kapp pidi seisma varjus.

Ta avas välisukse ja astus sisse, surudes elektrinupule vasakulpool ust. Valgust ei tulnud. Ta väljus jälle tänavale ja kutsus lähima politseiniku.

„Siia majja on sisse murtud," ütles ta.

„Sisse murtud, mu härra! Aga ma arvasin, et olete ära viinud kõik oma mööbli täna õhtul."

„Kes pani üles need kuulutised?"

King Kerry osutas suurele trükitud teatelehele aknal.

„Ei mina ei tea," ütles mees. „Kui asusin oma kohuste täitmisele, kontor oli pime ja need kuulutised välja pandud. Loomulikult, kui nägin, et

valgust polnud, ma teotsesin teie poolt politseile antud käsu järgi ja läksin lähemalt vaatama, kuid nähes kuulutisi, arvasin et kõik on korras."

Ta vilistas kohale kaks oma seltsimeest ja kõik neli meest astusid majja, politseinikud valgustades teed oma taskulampidega. Komisjonäri kambris nad leidsid õnnetu vahi, kelle kohuseks oli kaitsta teraskapi aardeid. Ta oli meelemärkusetu, pähe löödud oimetuks jäämiseni, seotud ja suu kinni topitud. Politsei jõudis pärale just õigel ajal, et veel päästa ta elu.

Komisjonäri ennast polnud kuski näha. Hiljem leidsid nad ta väiksemas kontoriruumis, umbes samas seisukorras kui ta abilisegi. Ainuke seletus, mis ta võis anda, oli, et äkki, kui ta istus omas toas, midagi pritsiti talle näkku, mis võtnud talt hingamisvõime.

„Arvan, see oli nuuskpiiritus," ütles ta, ja et enne, kui ta suutnud vastu panna või kisendada, talle löödud pähe ja ta ärganud leides end seotuna ja kinnitopitud suuga väiksemas kontoriruumis.

Maja läbivaatus näitas, et kõik elektritraadid olid läbi lõigatud. Arvatavasti sündis sissemurdmine just sel hetkel, millal politseinikel toimus vahetus.

Polnud vajadust avada sisemisest kontoriruumist teraskapi tuppa viivat raudust; lukk oli välja põletatud ja pärani avatud teraskapp näis vigastamata.

King Kerry'lt kuuldus summutatud hüüe.

„Laenutage mulle oma lamp," ütles ta ja vaatas kiiresti läbi teraskapi sisu. Ühtegi Trustisse puutuvat dokumenti polnud paigast nihutatud, ehk kui neid oli ka liigutatud, siis taas asetatud kohale, kust nad leitud. Üks pakk ümbrikke, talle kõige tähtsamaid, oli läinud.

„Parem teatage sellest loost oma jaoskonda,“ sõnas ta pika vaikimise järele. „Ma kutsun kedagi parandama vigastatud elektritraate.

Ta istus sisemises kontoriruumis ühe ainsa küünla valgusel ja seal leidiski Elsie tema.

Ehmatunud ilmest miljonäri näol ta oli talle järginud.

„On midagi kadunud,“ küsis ta.

„Üks minu pakk,“ ütles mees rahuliselt; „kuid õnneks pole puudutatud midagi ärile kuuluvast.“

„Kas olete kindel, et teie pakk on kadunud,“ päris Elsie.

See oli tõeline naiselik küsimus, vältimatu umbusalduse väljendus mehe otsimisvõimele. Kerry naeratas veidi. „Vaadake siis parem juba ise,“ ütles ta. „Lamp on seal.“

Tüdruk astus kontorisse; teraskapp oli ikka veel lahti ja ta vaatles juba hoolikalt selle sisu, enne kui meenus, et ta ei teadnud ju sugugi, mida otsis.

Ta läks tagasi Kerry' juurde.

„See on pakk pikki ümbrikke,“ seletas mees, „pealkirjaga ‚King Kerry' eraasju puutuv‘.“

Elsie noogutas pead ja läks tagasi. Ta pööris ümber iga paberi teraskapis, midagi avastamata. Siis laskis ta lambi valgusel langeda põrandale. Siin leidis ta midagi: pikk, kitsas hoolikalt kinni pitseeritud ümbrik oli maha kukkunud ja lamas küljeli teraskapi nurga vastu, hoitud oma püstseisundis võib-olla vaiba ääre poolt.

Ta tõstis selle üles ja, pöördes laterna valguse ta peale, luges ‚King Kerry' ja Henrietta Zeberlieff'i abiellumistunnistis‘

Tüdruk jäi ainiti vahtima ümbrikule.

Zeberlieff! Hermanni õde!

PEATÜKK XXVIII

„Voilà!" hüüdis Micheloff.

Ta seisis täielise rahulduse poosis, käed puusas, ja laual lamav, kõvasti nööriga kinniseotud ümbrikkude kimp tõendas tummalt mehe osavust.

Hermann'i põsil oli kaks punast laiku ja ta silmad põlesid võidurõõmust.

„Viimaks ometi! Olete oivaline mees," ütles ta irooniliselt.

Micheloff kehitas õlgu.

„See polnud midagi," seletas ta. „Idee geniaalsus, kogu ettekavatsus oli teie oma, *oh mon général!* Kellele peale teie oleks tulnud pähe mõte kleepida aknaile need kuulutised? See oli meisterlik võte; ülejäänu vaid lihtne."

„Arvatavasti pidite lõikama välja luku?" küsis Hermann, sidudes lahti kirju kooshoidvat nööri.

Micheloff raputas oma suurt pead.

„See oli lihtne. Siin jälle teie teravmeelsus!" Ta laotas imetlevalt käsi.

„Minu teravmeelsus?" hüüdis teine jõhkralt. „Kas avasite teraskapi nimega, mille teile andsin?"

Mees jaatas peaga.

„Elsie'ga?"

Jälle Micheloff noogutas pead.

Hermann Zeberlieff'i kulmud olid kortsus, ta alumine lõug sõjakalt ette lükatud — sel hetkel polnud ta meeldiv vaadata.

„Elsie," kordas ta, „kurat võtku teda! Seda peab ta kahetsema."

Ta lõikas nööri kannatamatult katki ja sirvis läbi ümbrikud.

„Ühe olete toomata jätnud," ütles ta.

„Võimatu," vastas rahulik Micheloff. „Vaatasin kõiki suure hoolega ja mu inglise keele oskus on peagu laitmatu. Iga üksik on siin."

„Üks neist pidi sisaldama abiellumistunnistise," sõnas Hermann.

„See on ka seal," seletas teine. „Ma eriti just mäletan, et panin ta sinna."

„Praegu teda aga siin ei ole." Ta otsis veel kord. „Teie lollpea, jätsite maha kõigist kõige väärtuslikuma kirja."

„Kahetsen tuhatkordselt," hüüdis Micheloff veidi kannatamatult. Ta oli tüdinud arvustusist, tüdinud türanniseerimisest ja ootas veidi kiitust oma riskeerimise ning tehtud töö eest.

„Siiski," ütles ta, „arvan, et saite küllalt oma raha eest."

Hermann mõtles viivu, läks siis väikese teraskapi juurde seinas, avas selle ja võttis välja kimbu pangatähti. Ta loendas hoolikalt kümme neist lauale ja ulatas nad siis oma tööriistale, kes nad omakorda loendas sama hoolikalt.

„See on täpsalt pool lubatust," ütles ta.

„See on täpsalt kõik, mida üldse saate," vastas Hermann. „Teil pole läinud korda hankida, mida ma nõudsin, mida eriti tahtsin, et mulle tooksite."

„Vajan veel teist tuhat naela," lausus Micheloff; ta väikesed silmad helkisid külmalt. „Soovin veel teist tuhat naela, *monsieur*, ja ma ei lahku siit enne, kui olen nad saanud."

„Te lähete silmapilk!" Hermann astus sammu tema poole ja peatus.

Micheloff sel õhtul ei riskeerinud millegagi. Ta oli tudnud teise kägistavaid valgeid käsi oma

kaela ümber ja sellel elamusel ei kavatsenud ta lasta korduda.

Hermann peatus brouning-revolvri musta raua ees.

„Ei, ei, mu vanake!" hüüdis Micheloff. „Me ei soovi edaspidiseid osavusnäiteid Le Cinq'i õpilaselt!"

„Võtke see revolver ära!" kisendas Hermann. „Teie lollpea, võtke ta ära!"

Ta oli hirmsasti erutatud, peagu kabuhirmus. Tulirelvi kartis ta imestataval määral, ja isegi Micheloff oli üllatatud mehe kahvatusest ja värinast.

Miski inimlik väikeses venelases laskis tal langetada käe.

Hermann pühkis laupa ja niisutas oma kuivanud huuli.

„Ärge kunagi enam sihtige minule revolvriga," ütles ta kähiseval häälel. „Ma ei või seda seerda. See on asju, mida vihkan enam kui kõike muud maailmas."

Ta läks jälle teraskapi juurde, loendas värisevi sõrmi veel kümme pangatähte ja viskas nad lauale.

„Võtke nad!" käskis ta.

Micheloff võttis pangatähed ja, peatumata neid loendamaks, läks ukse poole.

„Mu sõber," sõnas ta tseremoniaalselt, „ma tervitan — ja lahkun!"

Ning nüüd oli Hermann Zeberlieff üksinda.

Väga hoolikalt vaatas ta läbi ümbrikkude sisu. Üks neist, sisaldades paki kirju, valmistas talle tükk aega vaikset lõbu — kirjad olid tema enda käega kirjutatud.

Ta luges nad uuesti ja uuesti läbi ning põletas siis ettevaatlikult. Selleks otstarbeks oli ta süüdanud tule oma kabineti kaminas. Teiste seas oli ka ümbrik, mida ta ei puudutanud, pealkirjaks tüdruku nimi, kes oli armastanud teda, oli jälkusega saanud teada ta saladuse ja meeleheite hullustuses võtnud iseenda elu.

Ta pööris ümbrikku ringi ja ringi — miski hoidis teda tagasi selle sisu uurimast.

Lõuga käele toetades istus ta mõtteis ja siis meenusid talle Micheloff'i sõnad — ja ta äkki istus küünalsirgelt toolil.

„Elsie," kordas ta ja ta huuled kõverdusid põlglikuks naeratuseks.

Nii oli siis asi — see mees oli armunud Londoni tänavarennist leitud tüdrukusse.

Ta viibis alaliselt selle mehe mõtteis, tähendas niivõrt palju ta elus, et talle usaldati kõik saladused. Sel tüdrukul oli kõik, mis Hermann Zaberlieff soovis — kord tal oli olnud võimalus seista King Kerry'le kõigist lähemal, esimesel kohal ta sõprade seas, evides ta usaldust ja kasvades jõukuselt, nagu miljonär ise oli kasvanud.

Selle oli Hermann endast heitnud ja see tüdruk oli võtnud kõik tema poolt põlatu.

Väiklane mõte, võib olla; kuid loomulik mõte. Ainult üks ümbrik jäi nüüd veel vaadata.

Sellest, kas ta sisu osutub Hermann'i poolt ennatletuks, olenes ta tulevik.

Ta oli heitnud põgusa pilgu ümbriku pealkirjale. Seni ta oli veendunud, et ei olnud eksinud — ümbrik kandis pealkirja: ‚Minu abieluasjad'.

Ta koristas ära kõik teised paberid laualt ning lukutas nad oma kirjutuslaua laekasse ja avas ainsa ülejäänu.

See sisaldas kakskümmend tiheda kirjaga kaetud kirjapaberi lehte. Ta luges püsivalt, pöördes lehekülgi, kui järjega niikaugele jõudis, kuni viimaks leidis otsitava koha.

Oli oodanud leida seda teisel kujul ja hetkeks pettunud nähes, et ümbrik ei sisaldanud muud kui kirjutist, mida ta just luges.

Ent leitud peatükk hajutas kõik ta kahtlused: — ta luges seda ikka uuesti ja uuesti, aeglaselt tajudes ta sisu, kuni oleks lõppeks võinud korrata seda peast.

Sisu oli järgmine:

„Mu abielu oli määratu õnnetus. Eelöeldust selgub, mispärast. Henrietta ema oli surnud hullumajas. Ma ei teadnud sellest enne naitumist. Ema oli pärandanud tütrele osa omast tugevast tahtest ja tugevast iseloomust, ühes ta metsikule loomusele omase vastutustunde täielise puudumisega.

Ta oli haruldaselt ebateadlik Ühendriikide seadusist ja see asjaolu vististi viis ta roimale, mille oli teostanud — oma tütre heaks. Kui avastasin Henrietta' kahekeelsuse, kui ärkasin ta hirmsa ja kõikevallutava kire tajumisele, kui mõistsin, et abielu meie vahel oli täiesti võimatu, siis alles selgus mulle, millisesse hirmsasse seisukorda olin asetanud enda. Ma ei armastanud Henrietta't; ei arva, et kunagi minu elus ta oleks äratanud toda usaldust ja südamlikku poolehoidu, mis on armastuse aluseks. Olin olnud võlutud kauni naise hurmast, rabatud jalust ta eksootilisest ilust — ta oli veidi enam kui laps noil päevil.

Pidasin nõu oma advokaadiga. Olin teinud oma abielueelsed korraldised ja määranud talle oma testamendis kümme miljonit dollarit peale oma surma. Nüüd tahtsin tõsiselt teada, kuivõrt olin seotud selle lepinguga.

Mul polnud soovi röövida talt ta pärandust, kuigi ta pidi saama suure osa oma ema varandusest ja poleks tundnudki kaotust, kui oleksin võinud tühistada meie abielulepingu, kuid advokaadid teatasid mulle, et see polnud võimalik, ilma et kogu asi ei tuleks avalikkuse ette, mida ma ei soovinud, ja isegi siis oli veel kahtlane, kas see üldse õnnestub.

Hirmus on mõte, et sellele naisele tuleks kasu minu surmast — hirmus, sest olen kindel, et Hermann Zeberlieff ei kohkuks tagasi mind hävitamast, kui ta teaks, et sellest tuleb kasu Henrietta'le."

Hermann luges lehe lõpuni ja pani ta kokku väikese naeratusega.

„Teil on täiesti õigus, mu sõber. Henrietta'l on väga ustav vend."

Ta lukutas dokumendi teraskappi ja seisis mõtiskelles kamina juures.

„Ei tea, miks nii väga vihkan laskeriistu," sõnas ta poolenisti iseendale, „sest mulle näib, et nüüd on see ainus võimalik meetod."

„Nii sa siis kustud!" ta viipas käega lae suunas. „Nii sa kustud, mu King Kerry, naiste hülgaja ja testamentidetegija! Su enda huulilt sain teada tarviduse hukata sind — vaene Henrietta." Ta naeratas jälle.

Kus oli see King Kerry' naine?

Hermann teadis — väga hästi teadis ta seda.

Kuid Elsie viskles rahutult ning unetult küljelt küljele omas segipaisatud voodis Chelsea's, mõtles ja mõtles ja mõtles jälle uuesti, tulemata veidigi lähemale asja lahendusele.

Hommikupäike voolas ta tuppa, leides ta ikka veel ärkvel ja mõtisklemas.

PEATÜKK XXIX

„Tahtsite näha mind, härra Kerry?"

Veera nägi imekaunis välja sel hommikul Kerry' arvates. Mõnevõrra meenutas ta oma õde — oma õde selle parimal ajajärgul.

Ent ta näol oli teatud omadus, mida Henrietta polnud kunagi evinud — mallisus, inimlikkus, lahkus, mis oli võõras vanema naise loomusele.

„Jah, tahaksin kõnelda teiega," ütles miljonär. „Tahaksin veidi puudutada teie perekonna ajalugu, kui teil pole midagi selle vastu."

„See on aga kaunis kohutav," naeratas tüdruk. „Millist minu perekonna külge siis õieti?"

Mees kõhkles.

„Tõtt öeldes, ainus võsu, mida see jutt puudutab, on teie isa, ja temagi on siinjuures vaid passiivne tegelane."

„Kõnelete Hermann'i emast?" ütles Veera kiiresti.

Kerry noogutas pead.

„Kas olete kunagi kuulnud temast?"

Tüdruk raputas oma käharaid.

„Olen kuulnud tast kaunis koledaid lugusid," sõnas ta aeglaselt. „Rida astaid oli ta vaimuhai-

getemajas. Vaene isa! — see võis olla hirmus temale."

„Seda küll," ütles King Kerry. „Isegi mina pole küllalt vana, et mäletada kõike juhtunut."

„Ta oli väga kummaline naine," jätkas mees, asudes oma külaskäigu otstarbe selgitamisele. „Ta oli poolatar, väga ilus tüdruk. Ta isa ühes suure perekonnaga oli välja rännanud Poolast Ameerikasse kuuekümnendais aastais ja tüdruk kohtas teie isa, kui oli vaevalt lapse-east väljas."

„Mul on põhjust arvata, et ta perekond põlvnes väga õilsast suguvõsast, ent kui te ei pane pahaks mu siirust —"

„Eelistaksin seda," tähendas Veera.

„Nad olid kaunis mahatulnud kamp."

Tüdruk noogutas pead.

„Tean seda," ütles ta poolenisti naeratades.

„Hermann'i emal oli palju tähelepandavaid ideid, isegi lapsena ja võib-olla tähelepandavaim neist põhjustas palju õnnetust."

Kerry kõhkles.

„Kas teate, et teil on poolõde?"

Tüdruku kulmud kerkisid kõrgele.

„Poolõde?" hüüdis ta uskmatult. „Ei, seda ma ei teadnud — see on mulle uudiseks."

„Naisin tema," sõnas mees lihtsalt.

Veera vaatles teda imestavi silmi. Hetkeks kumbki neist ei kõnelnud.

„Naisin ta," jätkas miljonär. „Kohtasin ta Denver City's. Ta oli sõitnud Läände külastama oma sugulasi, ja mina olin alles kaunis noor ning jonnakas noil päevil. Kohtasin ta pallil ja kihlusin temaga samal õhtul, ning meid laulatati veel sama nädala jooksul."

Ta kõndis tuba mööda edas-tagasi, käed seljataga.

„On ainult õige öelda," kõneles ta aeglaselt, et see abielu, hetkest, mil lahkusime kohtuniku kabinetist, kus toimus meie vormiline ühendamine, oli ränk eksitus — eksitus, mis kergesti oleks võinud kibestada kogu mu elu. Henrietta Zeberlieff'i vari on lehvinud minu üle enam kui viisteist aastat ja oli aegu, mil elu oli lihtsalt seerdamatu."

Veera vaikis.

Kõik oli nii hämmastav, nii võigas, et isegi praegu näis veel arusaadamatu. See abielu seletas nii palju seni mõistetamatust. Ta silmitses kadedalt oma õemeest. Kui kummaline näis see sugulus. Ta tundis endas äkki armastava headuse hõõgust mehe vastu, kes oli nii palju kannatanud ta enda liha ja vere läbi.

„Elab ta veel?" küsis ta.

Kerry noogutas pead.

„Jah ta elab veel," vastas ta.

„Hermann teab?" küsis tüdruk kiiresti.

Mees noogutas pead.

„Ja ta peidab teda, hoiab teda kuski varjul. On mu õde ka hull?"

King Kerry mõtles viivu.

„Arvan jah," ütles ta.

„Kui hirmus."

Valu tüdruku näol äratas mehes sügavat kahetsust.

„Kas ei võiks ma minna ta juurde? Kas ei võiks ma näha teda?"

Mees raputas pead.

„Te ei saaks midagi teha," ütles ta. „Peate ära ootama asja arenemiskäiku. Kavatsesin öelda

teile enam, ent kuidagi — sõnad jäid mul kurku. Eile öösi, nagu teate, murti sisse mu kontorisse ja varastati mu naisesse puutuvad dokumendid. Mul on oma arvamus selle kohta, miks nad varastati, ent ma pidasin võimalikuks, et lähema paari päeva kestel teie ehk saaksite teada, mis teile jutustasin, ja võib-olla enamgi. Oli õiglasem teie suhtes valmistada teid selle ehmatuse vastu."

Ta võttis oma kübara. Tüdruk tuli tema poole, silmad täis pisaraid, ja pani mõlemad käed ta käele.

„Arvasin —" Ta vaatas mehele kindlalt silma.

„Mida arvasite, preili Zeberlieff?"

„Arvasin," ütles Veera veidi ängistatud häälega, „et Elsie —"

Kerry noogutas pead.

„Jumala nimel, sooviksin, et see oleks nii," vastas ta tasaselt. „Raha pole veel kõik, eks ole?"

Ta tegi kahetsetava katse naeratada.

„Kaugeltki mitte kõik," sõnas tüdruk sama tasa. „Arvan, et ainus väärikas asi elus on armastus."

Mees noogutas pead.

„Tänu taevale, et olete leidnud ta," ütles ta ja, tõstes tüdruku pea ülespoole, suudles teda põsele.

„Lõppeks," naeratas ta, „te olete ju mu naiseõde. Mu kauge sugulusaste siiski täiesti õigustab selle vabaduse."

Ta läks tagasi oma kluppi einestama, sest polnud tujus kohata Elsie't. Ainus pilk sellele tüdrukule ja juba valujuga läbistas ta südame. Nii üliväga armastas ta Elsie't. Tüdruk oli kerkinud ta kõrvale, nagu õrn lill võiks võrsuda jõulisema kasvuga taime varjus, kaitset ja lohutust otsides.

Ta meel viibis armastatu juures kogu eine ajal, ikka jälle meenusid ta kaunid silmad, ta näo täiuslik ovaal, ta õrnade huulte puna.

Kerry raputas pead — ta ei näinud ühtegi väljapääseteed.

Lõpetanud eine, ta seisis mõni hetk klubi astmeil, siis kutsus takso. Parajasti, kui ta oli astumas sõidukisse, ekspressi-mütsiga poiss astus kluppi, ja auto hakkas just liikuma, kui klubi teener tuli joostes astmeid mööda alla kirjaga käes.

„See jõudis just praegu siia," sõnas ta.

King Kerry avas kirja ja luges:

> „Viimast korda tahaksin näha teid. Sõidan homme Lõuna-Ameerikasse õnne otsima. Tulge Park Lane'i. Ei ole midagi karta."

„Viimast korda," kordas King Kerry. Ta kortsutas kirja ja pistis ta tasku ning pöördudes klubiteenri poole:

„Vastust ei ole," ütles ta, „öelge autojuhile, et sõidaks Park Lane'ile nr. 410."

PEATÜKK XXX

„Nii siis, te ikka tulite?" ütles Hermann.

„Kuid viimast korda," sõnas teine.

„Muidugi" — siis — „Mis see on?" küsis Hermann kiiresti.

King Kerry oli pannud lauale teel ostetud ajalehe. Ta oli kahtlustanud Hermann'i kavatsusi ja ostnud lehe, et saada teada laevade ärasõiduaegu ning avastada, kas postiaurik Lõuna-Ameerikasse väljus sadamast järgmisel päeval.

Sattumisi, niivõrt kui ta võis seda kindlaks teha laevateadete lugemisel, Zeberlieff oli kõnelnud tõtt.

Hermann haaras kätte ajalehe, ta nagu näis äkki kokkuvajunud ja vananenud.

Üle ta õla luges miljonär hiiglapealkirja:

„Laske-rahutused Whitechapel'is."

„Tuntud anarhist vangistatud."

„Kallaletungija andnud täielise ülestunnistuse."

Hermann luges kiiresti neid ridu.

Vangistatud mees oli Micheloff — ja ta jutustab muidugi kõik. Kõik tuleb nüüd välja, väike venelane ei kohku tagasi ükskõik keda ja kõike asjasse segamast, et päästa iseoma nahka või saavutada karistuse pehmendamist.

Nii ta siis tunnistas kõik üles!

Aga mis just? Ajalehes oli vaid lühike ja väga tagasihoidlik teade: „Vang on üles tunnistanud hulga süütegusid, mille tõelisust uuritakse." Peale selle seletas ajaleht veel, et otsitakse vangil leitud suurema rahasumma omanikku.

Nii siis, kõik oli väljas.

Ta viskas lehe lauale.

Mäng oli lõpnud.

Talle jäi veel üks viimane meeleheitlik katse ja siis „Jumalaga, Hermann Zeberlieff!"

„See erutab ju teid tublisti?" ütles King Kerry.

Ta oli heitnud pilgu teatele teel Zeberlieff'i juurde.

„Nii väga see mind just ei eruta," sõnas teine. „Muudab vaid veidi mu plaane — võib väga ker-

gesti muuta ka teie omi. Mul on väga vähe aega.“ Ta vaatas kella. Kerry nägi pakitud reisukotti ja mantlit toolil ning aimas, et Zeberlieff tegi ettevalmistusi viibimatuks ärasõiduks.

„Ent see natuke aega,“ jätkas Hermann, „tuleb veeta kasulikult. Viimast korda, King Kerry, kas avitate mind?“

„Rahaga? Ei! Kui sageli olen juba avitanud teid ja iga kord olete kasustanud teile antud abi võitlemiseks minu vastu.“

„Vajan täpsalt miljonit,“ ütles teine. „Lähen ära Lõuna-Ameerikasse, kus ettevõtlikule mehele leidub küllaldast tegevuspõldu.“

„Minult ei saa te midagi.“

„Kaaluge veel kord oma otsus — nüüd!“

Kerry pöördus. Temale oli sihitud revolver.

„Kaaluge ta veel kord läbi, või te olete surmalaps!“ lausus Zeberlieff rahuliselt. „Ütlen teile, et olen meeleheitel. Pean pääsema välja sellest maast veel täna — kui te pole mulle abiks — mitte ainult rahaga — vaid ka igal teisel viisil —“

Kuuldus vali koputamine altuksele, Zeberlieff'i aukuvajunud nägu läks valgeks, ent ta liikus akna poole ja vaatas välja. Kolm meest, kahtlemata politseinikud erarõivais, seisid ukse juures.

„Nüüd on lõpp,“ hüüdis Zeberlieff ja andis tuld.

Sel hetkel King Kerry hüppas ettepoole ja lõi ta käe üles., Mõsemad haarasid teineteisest kinni, valged käed otsisid miljonäri kaela, kuid Kerry tundis teise jõudu — ja nõrkust.

Kokkupõrge oli äge, kuid Zeberlieff jäi võimetuks ta käte vahel. Ta pööris ta just seljali, kui uks prahvatas lahti ja kaks meest tormasid sisse.

Enne kui nad suutsid haarata oma vangi, ta oli kummardunud ja põrandalt tõstnud võitluses maha kukkunud revolvri. Kõlas kiire pauk ja väikese naeratusega, nii omasega Hermann Zeberlieff'ile, ta langes küliti põrandale.

Kerry laskus põlvili ta kõrvale ja tõstis üles surija pea.

„Hallo, King Kerry!" köhis Hermann hinge heites. „See on sulle õnneks — sulle ja su Elsie'le!"

Ta kulmud tõmbusid kortsu kiiresti klaasistuvate silmade kohal ja selle sünge pilguga omal ilusal näol Hermann Zeberlieff astus Kohtumõistja ette, kellele avanevad kõik saladused."

Üks politseinik kumardus ta üle.

„Surnud!" ütles ta avades vaikselt lebava kogu särgikaelust.

Siis tõusis ta järsku.

„Mu Jumal!" hüüdis ta. „See on ju naine!"

King Kerry noogutas pead.

„Minu abikaasa," ütles ta ja vaatas surnud naisele oma jalge ees.

* *
*

„Kunagi ei arvanud ma seda — mitte kunagi." Veera silmad osutasid pisarate jälgi.

„Ent siiski, kui nüüd mõtlen sellele, ta kunagi ei lubanud mul astuda ta tuppa, kunagi ei lubanud teenijail avitada end rõivastumisel ja veel palju väikesi asju meenub mulle, mis oleksid võinud äratada kahtlust."

„See oli ta ema süü," ütles King Kerry. „Ta ema ei tundnud Ühendriikide seadusi ning oli

arvamusel, et teie isa varandus läheks automaatselt pojale, kuna tütrel poleks üldse võimalik midagi pärida. Ta igatses seda poega ja kui saabus Henrietta, vaene hing oli kui arust ära. Arstile anti altkäemaksu, see tunnistas lapse poisiks ja ta ema ning tädi kasvatasid ta üles poisina. Seda pettust kergendas veel Henrietta' iseloom — sest Henrietta'l olid mehe kombed ja mehe mõistus. Ka selles oli ta mees, et ei tundnud ei halastust ega kahetsust. Ta laskis ühel ilusal tüdrukul armuda endasse, rääkimata talle enda saladusest. Kui see avastati, tüdruk tappis enda — teate vist kõiki asjaolusid."

„Tean," sõnas vabisev Veera. „Kuid arvasin —"

„Kõik arvasid sedasama," ütles Kerry. „Üks ta tädidest ehmus niivõrt, et laskis tüdruku saata enda poole Denver'isse — tal oli seal maakoht. Ta laskis Henrietta'l kasvatada pikad juuksed, rõivastas teda tüdrukuna — seal kohtasingi ja naisin ta.

Kuid endise elu võlule — ta oli sattunud hangeldajate seltskonda Wall Street'il — ei suutnud ta kaua vastu seista.

Ta tahtis, et teda koheldi mehena, kiideti ta ärilist oskust ja geniaalsust — nagu mehe omadusi. Tal õnnestusid mõned väga mõistlikud spekulatsioonid ja need osutusidki ta hukatuseks. Ta hülgas mu ja läks tagasi Wall Street'ile. Palusin teda jätta seda, kuid polnud midagi võita pöördudes Henrietta' paremate instinktide poole. Ta lihtsalt naeris. Järgmisel päeval hävitas mu turu — ja veel mu enda rahaga," lisandas mees rangelt. „Mul oli see ükspuha, raha saab ju ikka jälle, ent ta jätkas seda. Olin parajasti ‚karuks' teravilja alal, lõin kõikjal hindu maha, tema ja ta sõbrad said enda kätte kogu maailma tagavara,

tema enda arvates. Ma hävitasin nad ja andsin talle miljoni taas-algamiseks, kuid ta vihkas mind sellest hetkest ja seiras kuritahtliku —" Ta peatus. „Jumal avitagu teda!" lausus ta kurvalt. „Jumal avitagu kõiki naisi — häid ja halbu!"

„Aamen," ütles Veera Zeberlieff.

* *
*

Kaks kuud hiljem King Kerry tuli vaatama Elsie't. Ta saabus oodatamatult Genfi, kus tüdruk oli veetmas oma puhkust, ja kohates oma šeffi Quai des Alpes'il seisatas rabatuna teda nähes.

Kerry oli jälle noor — kortsud olid kadunud ta näolt — mure ja mälestiste kortsud — ning ta silmad särasid tervisest.

„Tulen just parajasti Chamounix'st," ütles ta. „Üürisin sinna villa."

„Kas kavatsete sinna elama asuda?" küsis tüdruk imestades.

Mees raputas pead naeratusega.

Üks sõiduk möödus neist ja Elsie'l oli vaeva hoida tagasi muiet.

„Kes oli see," küsis ta kaaslane.

„Kas mäletate veel härra Hubbard'it?"

Mees noogutas pead. Ta mäletas toda ‚iludust' väga hästi.

„Ta on naitunud tõesti kohutava naisega ja nad on tulnud siia oma mesinädalaiks," sõnas tüdruk.

Kerry noogutas uuesti.

„Ta korteriperenaine," sõnas ta karmilt. „See on luuleline õiglus."

„Ent luulelisim kõigist õiglusist on, et Veera ja härra Bray veedavad samas võõrastemajas oma mesinädalaid," naeris Elsie.

„See on aga halb õnn," möönis King Kerry naeratades, „ja, nagu ütlete, hirmsasti õiglane."

„Siiski on kaunis kohutav" kõneles tüdruk, „kõik see mesinädalaid veetjate hulk siin Genfis."

Kerry võttis ta käe alt kinni ja kõnnitas edasi tänavat mööda.

„Meie ei lisandu nende arvule," ütles ta. „Meie lähme Chamounix'sse."

„Millal?" küsis tüdruk nõrgalt.

„Tuleval nädalal," sõnas King Kerry.

„Mulle väga meeldib Chamounix," õhkas tüdruk mõne aja pärast. „Ta on nii tore — Mont Blanc oma valge sileda peaga ikka meie kohal. Sooviksin, et võiksime võtta Mont Blanc'i endaga kaasa Inglismaale," lisandas ta kelmikalt.

„Ma küsin ta hinda," ütles Mees, kes ostis Londoni.

Lõpp.

KROONINE ROMAAN

ILMUB IGAL 15. KUUPÄEVAL, 12 NR. AASTAS.
Iga nr. sisaldab umbes 240 lk. tihedat teksti.

Tellimishind (ühes saatekuludega) aastas 10 krooni.

Selle summa võib aastatellija tasuda jaokaupa, makstes aastatellimise sisseandmisel 4 krooni, 1. aprillil 3 krooni, 1. juulil 2 krooni ja 1. okt. 1 kroon. Tellimishind ½ aastas — 5 kr. 50 s., ¼ aastas 3 krooni.

Üksiknumber maksab 1 kroon.

Seni ilmunud numbrid:

Zsigmond Móricz: MUDAKULD (LKR nr. 1)

„Mudakuld" on lugu ühest tõusikust ja küla naistekütist Turi Danist, kelle vaates nõrkevad isegi krahvinnad.

„Mudakulla" kangelased tunnevad ainult tulist viha ja veel tulisemat armastust. Leige vindumine on neile võõras, see teeb nad haigeks. **A. K.**, „Päevaleht" nr. 35. 1929.

John Masefield: SARD HARKER (LKR nr. 2)

Sard Harker, inglise purjelaeva tüürimees, satub eksootilisel maal igasugustesse võimalikkudesse ja võimatutesse juhtumustesse, pea igal leheküljel on ta elu surmahädaohus, ta ripub niidi otsas, kuid pääseb ometi viimasel silmapilgul õnnelikult. **A. K.**, „Päevaleht" nr. 59. 1929.

August Strindberg: MERE RÜPES (LKR nr. 3)

„Mere rüpes" on probleemirikas raamat, nagu iga Strindbergi teos. Strindbergi ei huvita ainult objektiivne elukujutus, ta haarab elu põhijõududest ja süüvib oma psühholoogilistes analüüsides inimhinge häbitult alastikiskumiseni. Ta ei hooli kõige pühamastki, vaid lahastab kõike ootamatu julgusega. **Alb. K.**, „Päevaleht" nr. 102, 17. IV 1929.

Hanns Heinz Ewers: ALRAUNE (LKR nr. 4)

Ewers on kindlasti üks osavamaid põnevusetaotlejaid, kes oskas lugejat haarata ja kaasa elama panna.

„Alraunes" kirjeldab ta, kuidas dr. med. ten Brinken lõi kunstlikult tüdruku, kes aga hiljem sai hukatuseks nii oma loojale kui ka teistele, kellega puutus kokku.

Géza Gárdonyi: NÄGEMATU INIMENE (LKR nr. 5)

„Nägematus inimeses" on mindud tagasi keskaega, ajajärku, mil „jumala roosk" Atilla vallutas kõik Euroopa tsiviliseerimatud rahvad, ja seisis juba Rooma ja Kreeka riikide piiril. Gârdonyi käsitlebki oma romaanis seda ajajärku põnevas ajalooliste sündmuste kirjavuses.

F. M. Dostojevski: KURITÖÖ JA KARISTUS (LKR nr. 6-7-8)

Meie suurim kirjanduse tarvitaja-lugejaskond on koostunud ikka noorusest, ja kuna noorsoos praegu vene keele oskus langemas, siis on seega tehtud see teos tõlkeski kättesaadavaks...

Dostojevski „Kuritöö ja karistus" on kõige venepärasemaid ja sügavamaid vene kirjanduse näiteid.

A. K., „Päevaleht" nr. 169, 27. VI 1929.

Anatole France: THAIS (LKR nr. 9)

Mäherduse liigutava pildi joonistab ta usurüppe pöördunud Thais'ist! Millises ülevas valgustuses kujutab ta „munkade isa", püha Antooniust! Igatahes jäävad usklikkude kujud nii Thais'is kui ka teisis usuküsimusi käsitlevais France'i teoseis kaugelt püsivamalt meelde kui ateistide omad.

Lajos Zilahy: SURMAV KEVAD (LKR nr. 10)

Zilahy on romantilise armastuse tuliseim kirjeldaja ja ehkki tema, kui moodne kirjanik, sageli tugevasti puudutab moodsa inimese erootilisi tundeid, jääb ometi nende tunnete äratajaks ja kandjaks pinev lüüriline meel. See lüüriline joon leevendab ka „Surmava kevade" tegelaste järsumad omadused ja lepitab meid kangelasega ta vabasurmas.

Henri Barbusse: PÕRGU (LKR nr. 11)

„Põrgu" on maailmakirjanduse masendavamaid tooteid. Nii ainekäsitluselt kui esteetiliselt hoolimattuselt ületab see teos kõik, mis naturalistlik kool kunagi on pakkunud. Lugeja tundeid alatasa valusalt veristava teose olemasolu õigustuseks on autoris piinavalt kääriv ja väljapääsu otsiv kõlbla tõe taotlus.

Mika Waltari: SUUR ILLUSION (LKR nr. 12)

„Suur illusioon" ilmus esimeses trükis a. 1928, on Soomes äratanud väga laialdast tähelepanu ning vaidlusi, ja saanud osaks palju kiitvaid arvustisi. Põhilaadilt modernistlik armastusromaan, kujutab ta maailmasõjajärgse „kuldse nooruse" lõhutud elu ja purunenud ideaale, mille tagant aga paistab läbi ka tervem ja tugevam, sootuks uus sugupõlv.

É. Zola: SA EI PEA MITTE ABIELU RIKKUMA! (LKR nr. 13)

Ses romaanis kirjeldab Zola inimloomuse tumedaid ja süngeid külgi julmuseni ulatuva tõetruudusega. Kompositsiooniliselt on romaan viimaste üksikasjadeni läbi mõeldud; see ei sisalda ühtki juhulist detaili, igal näiliselt tühiseimalgi pisiasjal on oma otstarve.

Sigrid Undset: KEVAD (LKR nr. 14)

Keegi ei oska paremini naise hingeelu kujutada kui naine ise. Undset'ile on armastus küll õrn, kuid halastamatu heitlus mehe ja naise vahel. Selle poolest on käesolev romaan täieline üllatus.

Ferenc Herczeg: KULDVIIUL (LKR nr. 15)

„Kuldviiulis" käsitleb autor mehe ja naise vahekorda suure maailmasõja tagapõhjal, esinedes sügava ja tõelise hingeelu tundjana. Ta ei komistu aga kunagi liigpikantsusse, vaid esineb siin äärmiselt tagasihoidlikuna, mis H. teeb lugupeetavaks ka noorsookasvatajate ringkonnis.

Octave Mirbeau: TOANEITSI PÄEVIK (LKR nr. 16 ja 17)

O. Mirbeau on prantsuse naturalismi viimaseid esindajaid. Kõik ta tegelased on tõelised inimesed, kes elavad reaalset elu, lihtsat oma instinktides ja siiski keerukat, katkendlikku, ent ometi loogilist, sügav-inimlikku ja tuikavat.

Gustav Meyrink: GOLEM (LKR nr. 18)

„Golem" tekitas ilmudes otse sensatsiooni oma seni peaaegu tundmata ainevalla ja ülevoolava mõtteuputuse tõttu. See on moodsa müstika esimene suurromaan ja kuulub oleviku saksa proosa paremiku hulka.

Ilja Ehrenburg: TRUST D. E. (LKR nr. 19)

See on vaimukas fantastilis-satiiriline romaan Euroopa hukkumisest saladusliku trusti D. E. tegevuse tagajärjel. Tankide, elektrikahurite, mürkgaaside ja kiireloomulise pidalitõve mikroobide abil muudetakse kogu Euroopa kõrveks, kus elutsevad vaid üksikud barbaaristunud inimesed.

A. Tolstoi: AELIITA (LKR nr. 20)

See on hingestatumaid maailmakirjanduse fantastilisi romaane. Käsitlus on põnev, kooskõlas moodsa teaduse saavutistega, kuid enam kui marslased oma peenendatud kultuuriga, haarab lugejat vene sõduri Gusev'i kuju, kes vaid igavusest teeb kaasa sõidu mailmaruumi.

J. Galsworthy: TUME ÕIS (LKR nr. 21)

Käesolevas romaanis Galsworthy, inglise seltskonna tabavamaid kirjeldajaid, jätab kõrvale sotsiaalsed teemid ja valib käsitluseks üldinimliku aine: ühe mehe armastuselu.

Galsworthy' loomistehnika on tavaliselt realistlikult fotograafiv ja psühholoogiliselt objektiivne. Osalt kirjeldab ta oma kujusid otsekoheselt, piinliku täpsusega, osalt kaudselt, nende mõju kaudu ümbrusele. Sealjuures on talle aga iga üksik isik ka terve liigi esindaja ja ta peen ning tundlik sümboolika laseb aimata nende elamusis kogu inimkonnale ühist saatust.

Walter Uibopuu: SULETUD RING (LKR nr. 22)

1930. a. LRV silmapaistvamaid teoseid. Romaan meie korra- ja komblusvalvurite elust. Haarav sisu! Põnev intriig!

Teos miljonite naiste tragilisest saatusest, kes, otsides armastust, õnne, käivad ühe mehe käest teise kätte — kuni langevad...

Tegelasiks politsei komissarid, konstaablid, kantseleipreilid!

Romaani hoogus areng sunnib lugejat algusest lõpuni selle teosega pinevalt kaasa elama.

W. v. Heydenstam .	Karl XII. Nr. 92.
E. T. A. Hoffmann .	Preili de Scuderi. Nr. 71
A. Huxley	Richard Greenow jantlik lugu. Nr. 2
Henrik Ibsen . . .	Rahva vaenlane. Nr. 6/7.
A. Jakovlev	Hiina vaas. Nr. 80.
R. Kipling	India jutud. Nr. 34.
Viljo Kojo	Päike, kuu ja valge hobune. Nr. 99
"	Ollikaise õnnis lõpp. Nr. 102.
V. Krõmov	Dollarite maalt. Nr. 38.
"	Harakiri maalt. Nr. 55.
"	Linn-sfinks. Nr. 65.
"	Oopiumi maalt Nr. 25.
"	Samuraide maalt. Nr. 19.
A. Kuprin	Vedel päike. Nr. 93.
S. Lagerlöf . . .	Soosauniku tütar. Nr. 47.
B. Linde	Kenad naised. Nr. 22.
Joh. Linnankoski . .	Karjatüdruk Hilja. Nr. 4
Jack London . . .	Elu seadus. Nr. 39.
"	Hundipoeg. Nr. 103.
"	Lõunamere jutud. Nr. 43.
"	McCoy. Yah! Yah! Yah! Nr. 98.
"	Poksija Tom King. Nr. 87.
Thomas Lowell . .	Merikurat. Nr. nr. 64, 72/73, 81/82
G. de Maupassant .	Nülitud käsi. Nr. 56.
Prosper Mérimée .	Tamango. Nr. 54.
—	Muinasseiklusi. Nr. 15.
A. Niedra	Nälg ja armastus. Nr. 32.
Wl. St. Reymont .	Kaebealune Nr. 437. Nr. 60.
George Sand . . .	Kuradi mülgas. Nr. 41.
A. Schnitzler . . .	Karjuseflööt. Nr. 74.
Joh. Sepp	Kuld!!! Kuld!!! Nr. 14.
E. Seton-Thompson .	Tänavatrubaduur. Nr. 35.
B. G. Shaw	Südamemurdumise maja. Nr. 44.
F. E. Sillanpää . .	Hildu ja Ragnar. Nr. 3.
Upton Sinclair . .	Tööstusetuus. Nr. 48.
R. L. Stevenson . .	Kurat pudelis. Nr. 24.
"	Lugu valest. Nr. 59.
A. Strindberg . . .	Abielu. Nr. 18.
K. H. Strobl . . .	Riivatu nunn. Nr. 86.
Dezső Szabó . . .	Muinaslood naervast inimesest. Nr. 31
Rabindranath Tagore	Pärandusehoidja. Nr. 40.
Hilja Valtonen . . .	Ära hõiska enne õhtut. Nr. 62, 63.
Zilahy Lajos . . .	Minu vaar-isa armastus. Nr. 84/85.
Emile Zola	Uputus. Nr. 79.
Stefan Zweig . . .	Kiri tundmatult. Nr. 70.

KROONINE ROMAAN

Nr. 1. **Zsigmond Mőricz.** Mudakuld.
Nr. 2. **John Masefield.** Sard Harker.
Nr. 3. **August Strindberg.** Mere rüpes.
Nr. 4. **Hanns Heinz Ewers.** Alraune.
Nr. 5. **Géza Gárdonyi.** Nägematu inimene.
Nr. 6—8. **F. M. Dostojevski.** Kuritöö ja karistus.
Nr. 9. **Anatole France.** Thais.
Nr. 10. **Lajos Zilahy** Surmav kevad.
Nr. 11. **Henri Barbusse.** Põrgu.
Nr. 12. **Mika Waltari.** Suur illusioon.
Nr. 13. **E. Zola.** Sa ei pea mitte abielu rikkuma!
Nr. 14. **Sigrid Undset.** Kevad.
Nr. 15. **Ferenc Herczeg.** Kuldviiul.
Nr. 16/17. **Octave Mirbeau.** Toaneitsi päevik.
Nr. 18. **G. Meyrink.** Golem.
Nr. 19. **J. Ehrenburg.** Trust D. E.
Nr. 20. **A. Tolstoi.** Aeliita.
Nr. 21. **John Galsworthy.** Tume õis.

LUBi 1930. a. ilmunud numbrid:

Nr. 105. **G. K. Chesterton.** Saladuslik aed.
Nr. 106. **Jack London.** Põhjala odysseia.
Nr. 107. **E. T. A. Hoffmann.** Vanne.
Nr. 108. **H. G. Wells.** Mees, kes võis teha imet.
Nr. 109. **J. Barbey d'Aurevilly.** Õnn roimas.
Nr. 110. **Jack London.** Valge vaikus.
Nr. 111. **Guy de Maupassant.** Õeksed Rondoli'd.
Nr. 112. **A. Conan-Doyle.** Brasiilia kass.
Nr. 113/114. **Miklós Surányi.** Tulesüütaja.
Nr. 115. **Marcel Prévost.** Julienne'i abielu.
Nr. 116. **Per Hallström.** Okasroosike.
Nr. 117. **Ricarda Huch.** Juudi haud.
Nr. 118. **D. Lawrence.** Pastori tütred.
Nr. 119. **A. Ers.** Sakristaan ja kurat.
Nr. 120/121. **Richard Janno.** Neitsi Maaria.
Nr. 122. **H. H. Ewers.** Kuningate südamed.
Nr. 123. **Arnold Bennett.** Simon Fuge'i surm.
Nr. 124/125. **A. Neverov.** Viljalinn Taškent.
Nr. 126—129. **G. de Maupassant.** Tugev kui surm.
Nr. 130—133. **G. af Geijerstam.** Raamat väike-vellest.
Nr. 134—137. **Zsigmond Mőricz.** Härras-mürgel.
Nr. 138—141. **B. Ruck.** Tema ametlik mõrsja.

HIND 1 KROON.